

**ZPRÁVA O ČINNOSTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE
PRO ZASTUPOVÁNÍ ČESKÉ REPUBLIKY
PŘED SOUDNÍM DVOREM EVROPSKÉ UNIE
ZA ROK 2013**

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ODBOR KOMUNITÁRNÍHO PRÁVA
PRAHA 2014**

Tato zpráva byla předložena vládě České republiky pro informaci, a to na jejím zasedání dne 21. května 2014. Vláda vzala zprávu na vědomí.

© Tato zpráva je dílem autorského kolektivu pracovníků Kanceláře vládního zmocněnce působících při Odboru komunitárního práva Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Na zprávě se jmenovitě podíleli Thomas Müller, Jiří Pavliš, Zdeněk Petzl, Martin Smolek, Soňa Šindelková, Jana Vitáková a Jiří Vlášil.

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	9
ÚVODNÍ SLOVO VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE.....	10
KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE.....	12
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2013	14
ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE.....	16
K POVAZE ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE	16
K ÚČASTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE NA ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2013	17
SHRNUTÍ VYJÁDRĚNÍ ČR V ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2013.....	20
1. Zemědělství	20
C-137/13 Herbaria Kräuterparadies	20
C-443/13 Reindl	21
2. Životní prostředí.....	21
C-206/13 Siragusa	21
3. Dopravní politika	21
4. Energetická politika	21
5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)	22
6. Ochrana osobních údajů	22
C-473/12 IPI	22
C-486/12 X.....	22
C-212/13 Ryneš.....	22
7. Veřejné zakázky.....	23
C-561/12 Nordecon a Ramboll Eesti.....	23
C-15/13 Datenlotsen Informationssysteme	23
8. Státní podpory.....	24
9. Hospodářská soutěž	24
C-413/13 FNV Kunsten Informatie en Media	24
10. Daně a finanční trh.....	24
C-441/12 Almer Beheer	24
C-51/13 Van Leeuwen	25
C-88/13 Gruslin	25
C-152/13 Holger Forstmann Transporte	25
11. Volný pohyb služeb a svoboda usazování.....	26
C-351/12 OSA	26
C-474/12 Schiebel Aircraft	26
C-475/12 UPC DTH	26
C-53/13 a C-80/13 Strojírny Prostějov a další	27

12. Volný pohyb zboží a duševní vlastnictví.....	27
C-109/12 Laboratoires Lyocentre	27
C-583/12 Sintax Trading.....	27
C-49/13 MF 7.....	28
C-210/13 Glaxosmithkline Biologicals	28
C-358/13 D.	28
13. Volný pohyb kapitálu.....	28
14. Ochrana spotřebitele	29
C-108/12 a C-236/12 SC Volksbank România a další	29
C-496/12 Spoločenstvo vlastníkov bytov MYJAVA	29
C-515/12 4finance	29
C-26/13 Kásler a Káslerné Rábai	30
C-298/13 Facet a další	30
C-310/13 Novo Nordisk Pharma	30
C-503/13 a C-504/13 Boston Scientific Medizintechnik a další	30
15. Volný pohyb osob	31
C-84/12 Koushkaki.....	31
C-456/12 O	31
C-457/12 S	32
C-492/12 Conseil national de l'ordre des médecins	32
C-148/13 až C-150/13 A a další.....	32
16. Sociální politika.....	33
C-488/12 až C-491/12 a C-526/12 Nagy a další.....	33
C-221/13 Mascellani.....	33
17. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	33
C-394/13 K. B.	33
18. Vnější vztahy.....	34
19. Celní unie.....	34
C-480/12 X.....	34
C-571/12 Greencarrier Freight Services Latvia	34
C-437/13 Unitrading	35
20. Společný celní sazebník	35
21. Justice a vnitřní věci.....	35
C-60/12 Baláž	35
C-144/12 Goldbet Sportwetten	36
C-508/12 Vapenik.....	36
C-45/13 Kainz	36
C-168/13 PPU F	36
C-258/13 Sociedade Agrícola e Imobiliária da Quinta de S. Paio.....	37
C-441/13 Hejduk	37
22. Právo institucí a jejich zaměstnanců.....	37
C-166/12 Časta.....	37
23. Společná zahraniční a bezpečnostní politika.....	37

24. Principiální a průřezové otázky	38
C-459/13 Široká	38
ZAJÍMAVÉ ROZSUDKY VYNESENÉ V ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2013	38
1. Zemědělství	38
C-401/11 Soukupová.....	38
C-636/11 Berger	39
C-3/12 Syndicat OP84	39
C-299/12 Green - Swan Pharmaceuticals CR	39
2. Životní prostředí.....	40
C-416/10 Križan a další	40
C-420/11 Leth	40
C-244/12 Salzburger Flughafen	40
C-258/11 Sweetman a další	41
C-260/11 Edwards a Pallikaropoulos	41
C-463/11 L	41
C-515/11 Deutsche Umwelthilfe	42
C-113/12 Brady	42
C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 a C-640/11 Iberdrola a další	42
C-203/12 Billerud Karlsborg a Billerud Skärblacka	42
C-72/12 Gemeinde Altrip a další	42
C-279/12 Fish Legal a Shirley	43
3. Dopravní politika	43
C-12/11 McDonagh	43
C-11/11 Folkerts	43
4. Energetická politika	44
C-394/11 Belov	44
C-26/11 Belgische Petroleum Unie a další	44
C-195/12 IBV & Cie	44
C-105/12 až C-107/12 Essent a další	44
5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)	45
C-518/11 UPC Nederland	45
6. Ochrana osobních údajů	45
C-342/12 Worten	45
C-473/12 IPI	45
C-486/12 X	46
7. Veřejné zakázky.....	46
C-526/11 IVD	46
C-388/12 Comune di Ancona	46
C-561/12 Nordecon a Ramboll Eesti	47
C-425/12 Portgás	47
8. Státní podpory.....	47
C-284/12 Deutsche Lufthansa	47
C-262/12 Vent De Colère a další	48

9. Hospodářská soutěž	48
C-68/12 Slovenská sporiteľňa	48
C-32/11 Allianz Hungária Biztosító a další	48
C-536/11 Donau Chemie a další	49
C-681/11 Schenker a další	49
10. Daně a finanční trh.....	49
C-541/11 Grilc	50
C-123/11 A	50
C-18/12 Žamberk	50
C-271/12 Petroma Transport	50
C-604/11 Genil 48 a Comercial Hostelera de Grandes Vinos.....	51
C-219/12 Finanzamt Freistadt Rohrbach Urfahr.....	51
C-71/12 Vodafone Malta a Mobisile Communications	51
C-350/11 Argenta Spaarbank	52
C-409/11 Csonka a další	52
C-388/11 Le Crédit Lyonnais	52
C-306/12 Spedition Welter	52
C-276/12 Sabou	53
C-22/12 Haasová	53
C-440/12 Metropol Spiestätten	53
C-249/12 a C-250/12 Tulicá a další	54
C-319/12 MDDP	54
11. Svoboda poskytování služeb a usazování	54
C-283/11 Sky Österreich	54
C-186/11 a C-209/11 Stanleybet International a další.....	54
C-577/11 DKV Belgium	55
C-57/12 Femarbel	55
C-234/12 Sky Italia	55
C-539/11 Ottica New Line di Accardi Vincenzo.....	56
12. Volný pohyb zboží (duševní vlastnictví).....	56
C-535/11 Novartis Pharma	56
C-457/11 až C-460/11 VG Wort a další	56
C-414/11 Daiichi Sankyo a Sanofi-Aventis Deutschland.....	57
C-109/12 Laboratoires Lyocentre	57
C-49/13 MF 7	57
C-484/12 Georgetown University	58
13. Volný pohyb kapitálu.....	58
C-181/12 Welte	58
14. Ochrana spotřebitele.....	58
C-206/11 Köck.....	58
C-472/11 Banif Plus Bank	59
C-415/11 Aziz	59
C-488/11 Asbeek Brusse a de Man Garabito	59
C-265/12 Citroën Belux	59
C-32/12 Duarte Heros	60
C-59/12 Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs	60
C-391/12 RLVs	60

15. Volný pohyb osob	60
C-23/12 Zakaria	60
C-175/11 D. a A.	61
C-46/12 LN	61
C-111/12 Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia a další	61
C-254/11 Shomodi	61
C-202/11 Las	62
C-197/11 a C-203/11 Libert a další	62
C-529/11 Alarape a Tijani	62
C-87/12 Ymeraga a Ymeraga-Tafarshiku.....	62
C-534/11 Arslan	63
C-300/11 ZZ	63
C-648/11 MA a další	63
C-575/11 Nasiopoulos	63
C-523/11 Prinz a Seeberger	64
C-383/13 PPU G a R	64
C-475/11 Konstantinides	64
C-140/12 Brey	64
C-297/12 Filev a Osmani	65
C-492/12 Conseil National de l'ordre des medecins	65
C-221/11 Demirkan	65
C-86/12 Alokpa a Moudolou	66
C-291/12 Schwarz	66
C-199/12 až C-201/12 X, Y a Z	66
C-225/12 Demir	66
C-4/11 Puid	67
C-394/12 Abdullahi	67
C-84/12 Koushkaki	67
16. Sociální politika.....	68
C-335/11 a C-337/11 HK Danmark	68
C-614/11 Kuso	68
C-476/11 HK Danmark	68
C-267/12 Hay	69
17. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	69
C-443/11 Jeltel a další	69
C-589/10 Wencel	69
C-45/12 Hadj Ahmed	70
C-216/12 a C-217/12 Hiddal a Bornand	70
C-312/12 van der Nelder a Farrington	70
18. Vnější vztahy.....	70
19. Celní unie.....	70
C-273/12 Harry Winston	71
20. Společný celní sazebník	71
21. Justice a vnitřní věci.....	71
C-396/11 Radu	71
C-332/11 ProRail	71
C-399/11 Melloni	72

C-419/11 Česká spořitelna	72
C-228/11 Melzer	72
C-168/13 PPU F	72
C-144/12 Goldbet Sportwetten	73
C-93/12 Agroconsulting-04	73
C-49/12 Sunico a další	73
C-64/12 Schlecker	73
C-157/12 Salzgitter Mannesmann Handel	74
C-386/12 Schneider	74
C-218/12 Emrek	74
C-60/12 Baláž	74
C-258/13 Sociedade Agrícola e Imobiliária da Quinta de S. Paio.....	75
C-508/12 Vapenik	75
C-9/12 Corman-Collins	75
22. Právo institucí a jejich zaměstnanců.....	75
C-89/12 Bark	75
C-233/12 Gardella	76
C-166/12 Časta	76
23. Společná zahraniční a bezpečnostní politika.....	76
24. Principiální a průřezové otázky.....	77
C-617/10 Åkerberg Fransson	77
C-565/11 Irimie	77
C-313/12 Romeo	77
ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	78
PŘED ZAHÁJENÍM ŘÍZENÍ PRO PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	78
Co je EU Pilot	78
Postup řízení	79
Vývoj v roce 2013.....	79
PRŮBĚH ŘÍZENÍ PRO PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA.....	80
Řízení podle čl. 258 SFEU	80
Řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU.....	82
ÚLOHA VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE V ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA.....	83
ŘÍZENÍ PRO PORUŠENÍ POVINNOSTI VEDENÁ PROTI ČR	84
Celkový přehled.....	84
Vývoj v roce 2013 – nově zahájená řízení.....	85
Přehled nenotifikačních řízení zahájených v roce 2013.....	87
Přehled věcných řízení zahájených v roce 2013	88
Rozhodnutí Evropské komise o postupu v řízeních učiněná v průběhu roku 2013	89
Řízení ukončená v roce 2013	90
Řízení projednávaná v roce 2013 před Soudním dvorem.....	93
Rozsudky vydané v roce 2013 v řízeních proti České republice.....	94
Stav řízení o porušení Smlouvy ke dni 31. prosince 2013.....	96
Přehled řízení o porušení povinnosti vedených proti ČR ke dni 31. prosince 2013.....	98

ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ NA NEPLATNOST AKTU EU.....	101
OBECNĚ K ŘÍZENÍ O ŽALOBÁCH NA NEPLATNOST A NA NEČINNOST.....	101
Řízení o žalobě na neplatnost aktu EU (čl. 263 SFEU).....	101
Řízení o žalobě na nečinnost (čl. 265 SFEU).....	102
ŽALOBY ČR.....	102
T-194/07 ČR v. Komise (emisní povolenky).....	102
T-248/07 ČR v. Komise (nadmírné zásoby).....	103
T-465/08 ČR v. Komise (zápočet Phare).....	104
T-659/13 ČR v. Komise (dopravní systémy).....	105
T-660/13 ČR v. Komise (dopravní systémy).....	105
INTERVENCE.....	106
VĚCI, V NICHŽ ČR V ROCE 2013 POŽÁDALA O VSTUP DO ŘÍZENÍ.....	107
C-401/12 P, C-402/12 P a C-403/12 P Komise, Parlament a Rada v. Vereniging Milieudefensie a Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-404/12 P a C-405/12 P Komise a Rada v. Stichting Natuur en Milieu a Pesticide Action Network Europe.....	107
C-427/12 Komise v. Parlament a Rada.....	107
C-598/12 Komise v. Polsko a C-55/13 Komise v. Polsko.....	107
T-19/13 Ekologický právní servis v. Komise.....	107
C-109/13 Komise v. Finsko a C-111/13 Komise v. Finsko.....	108
C-146/13 Španělsko v. Parlament a Rada a C-147/13 Španělsko v. Rada.....	108
C-209/13 Spojené království v. Rada.....	109
C-409/13 Rada v. Komise.....	109
C-425/13 Komise v. Rada.....	109
ŘÍZENÍ O POSUDKU	110
Posudek 1/12	110
Posudek 1/13	110
Posudek 2/13	111
DALŠÍ AKTIVITY VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE.....	112
VÝBOR VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE V ROCE 2013	112
PRACOVNÍ SKUPINA RADY „SOUDNÍ DVŮR“	112
PRACOVNÍCI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE A SVĚŘENÉ AGENDY.....	113

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
EP	Evropský parlament
ES	Evropská společenství
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
EU	Evropská unie
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
GA	Generální advokát
JŘ	Jednací řád
NSS	Nejvyšší správní soud
OKP	Odbor komunitárního práva
SES	Smlouva o založení Evropského společenství
SEU	Smlouva o Evropské unii
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
VLZ	Vládní zmocněnc

Pro označení ostatních členských států je používán dvoupísmenný kód ISO (ISO 3166 alpha-2), s výjimkou zkratky EL pro Řecko a UK pro Spojené království, které jsou bez ohledu na uvedené ISO ve vztahu k těmto státům v EU obvykle používány.

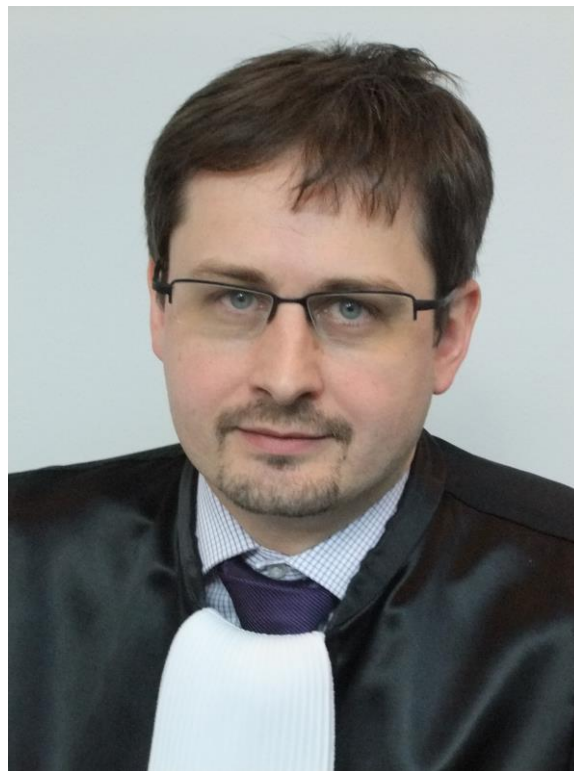
Pro označení ministerstev ČR a dalších centrálních orgánů státní správy jsou používány obvyklé zkratky jejich názvů.

ÚVODNÍ SLOVO VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vážení čtenáři,

před tím, než se začnete do podrobného vyhodnocování výsledků působení České republiky v řízeních před Soudním dvorem EU, bych Vám rád v několika málo řádcích nabídl svůj pohled na to, co považuji z hlediska našeho státu v agendě související s činností Soudu v roce 2013 za nejdůležitější.

Co se týká fungování Soudu jako takového, nejpodstatnější změnou bylo bezpochyby navýšení počtu generálních advokátů na celkový počet 11, přičemž za Polsko jako stát se stálým generálním advokátem byl jmenován bývalý vládní zmocněnec Polska před Soudním dvorem EU Maciej Szpunar (Česká republika bude mít díky tomuto navýšení svého generálního advokáta již od roku 2015, nikoli od roku 2018, jak bylo původně plánováno).

Změny spíše technického charakteru přineslo přistoupení Chorvatska a s tím spojené jmenování Siniši Rodina soudcem Soudního dvora a Vesny Tomljenovićové soudkyní Tribunálu.

Velké změny nastaly v důsledku částečné obměny soudců Tribunálu. Mezi soudci, kterým končil v roce 2013 mandát, byla i česká soudkyně prof. Irena Pelikánová, jejíž mandát byl nicméně obnoven na období dalších šesti let.

Z pohledu zastupování České republiky bych zejména vyzdvihl obě řízení o porušení povinnosti v oblasti DPH (skupinová registrace a zvláštní režim pro cestovní kanceláře), které byly rozhodnuty zcela v náš prospěch. I třetí rozsudek v rámci tohoto typu řízení, který se týkal namítané chybné implementace směrnice prvního železničního balíčku, nevyzněl pro Českou republiku zcela špatně – ze šesti žalobních důvodů uspěla Evropská komise pouze ve třech.

Aktivita zastupování se ale samozřejmě zdaleka neomezovala pouze na řízení o porušení povinnosti. Vedle již tradičně vysoké účasti České republiky v řízeních o předběžné otázce jsme v roce 2013 vstoupili jako vedlejší účastník do celé řady

přímých žalob podaných orgány EU, ve kterých jsou řešeny základní výkladové otázky spojené s uváděním tzv. Lisabonské smlouvy do praxe.

Vážení čtenáři, jsem rád, že Zpráva, kterou máte před sebou, není jenom materiálem, který vláda bere na vědomí, ale slouží též širší odborné veřejnosti, včetně akademické sféry. Dovoluji si Vám tímto popřát inspirativní četbu.

V Praze dne 30. dubna 2014

Handwritten signature of Martin Šmuk in black ink.

KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

V řízeních před Soudním dvorem EU jsou členské státy zastoupeny zmocněnci (viz čl. 19 Statutu Soudního dvora). Zastupování ČR před Soudním dvorem a Tribunálem je zajišťováno vládním zmocněncem pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „VLZ“) na základě usnesení vlády č. 113 ze dne 4. 2. 2004 o Statutu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „Statut VLZ“), ve znění usnesení vlády č. 382 ze dne 24. 5. 2010.

Dne 10. 3. 2008 byl do této funkce jmenován usnesením vlády č. 246 JUDr. Martin Smolek, Ph.D., LL.M.

Usnesením vlády č. 435 ze dne 13. 4. 2005 bylo rozhodnuto, že VLZ bude rovněž zajišťovat zastupování ČR před Soudem ESVO.

Usnesením vlády č. 382 ze dne 24. 5. 2010 byla přijata novela Statutu VLZ, kterou bylo reagováno zejména na terminologické změny související se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost.

VLZ podle čl. 2 a čl. 8 Statutu VLZ působí při Ministerstvu zahraničních věcí (dále jen „MZV“), konkrétně na odboru komunitárního práva (dále jen „OKP“). OKP se člení na dvě oddělení, a sice OKP 1, které se zabývá agendou obecných otázek unijního práva a agendou vnějších vztahů EU, a OKP 2, které vykonává agendu VLZ, tj. zabývá se všemi záležitostmi týkajícími se zastupování ČR před Soudním dvorem EU (dále jen „Kancelář VLZ“).

Jak vyplývá ze Statutu VLZ, nejsou kompetence VLZ omezeny pouze na zastupování ČR před soudními orgány EU, ale zahrnují rovněž hájení zájmů ČR v prejudiciální (administrativní) fázi řízení s Evropskou komisí (dále jen „EK“) týkajících se možných porušení závazků vyplývajících ze členství v EU, včetně mechanismu EU Pilot.

VLZ zastupuje ČR v těchto řízeních:

- řízení o porušení unijního práva, tzv. infringement,
- řízení o předběžné otázce,
- řízení o posudku,
- řízení, do nichž ČR vstupuje jako vedlejší účastník, tzv. intervence, či
- řízení o přímé žalobě ČR na neplatnost aktů vydaných orgánem EU, popř. na nečinnost orgánů EU.

Pravidelnou agendu VLZ představuje zejména zastupování ČR v řízení o předběžné otázce a v řízení o porušení unijního práva. Z praktických důvodů zajišťují v rámci Kanceláře VLZ uvedenou agendu dvě stálé pracovní skupiny (dále jen „PS pro předběžné otázky“ a „PS pro infringementy“).

Zajištění zastupování ČR před Soudním dvorem EU a před EK obstarávají v Kanceláři VLZ pracovníci, jejichž stručný profil, včetně kontaktních údajů, naleznete na konci této Zprávy.

Kancelář VLZ využívá pravidelně také služeb stážistů, kterým na tomto místě náleží díky za kvalitně odváděnou práci.

VLZ je v jeho činnosti nápomocen Výbor vládního zmocněnce (dále jen „Výbor VLZ“) složený ze zástupců jednotlivých ústředních orgánů státní správy, v jejichž čele stojí člen vlády, a rovněž ze zástupců dalších orgánů (např. ÚV, ČNB a ÚOHS). Jde o mezirezortní poradní a konzultační orgán, jehož úkolem je napomáhat VLZ při plnění jeho úkolů.

VLZ na pravidelných setkáních Výboru VLZ informuje o aktuálních řízeních, jež před Soudním dvorem probíhají, o důležitých rozsudcích a stanoviscích generálních advokátů a také o řízeních o porušení unijního práva vedených proti ČR. Výbor VLZ je fórem, kde dochází k výměně názorů mezi jednotlivými resorty, což umožňuje formulovat stanoviska ČR s přihlédnutím ke všem relevantním zájmům, které mohou v dané oblasti existovat.

Prostřednictvím členů Výboru VLZ také dochází ke komunikaci mezi VLZ a příslušnými ministerstvy, eventuálně jinými ústředními orgány státní správy nebo jimi podřízenými orgány při zpracování vyjádření ČR v jednotlivých typech řízení. Postup při zpracování vyjádření ČR probíhá v zásadě takto: VLZ informuje příslušného člena Výboru VLZ, do jehož působnosti daná problematika spadá, o zahájení řízení, ať již před soudními orgány EU nebo ze strany EK, příp. též doporučí vhodný postup v daném řízení. Na základě odezvy, resp. podkladů daného resortu, vypracuje VLZ ve spolupráci s resortem vyjádření ČR, které je po odsouhlasení příslušným resortem zasláno soudnímu orgánu nebo EK.

Komunikace probíhá přímo nebo prostřednictvím zvláštní databáze spravované VLZ (tzv. databáze ISAP).

V roce 2013 se výbor scházel pravidelně, přibližně jednou za měsíc.

VLZ může také využít možnosti získat informace od právnických či fyzických osob na základě zákona č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a mezinárodními kontrolními orgány a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „zákon č. 186/2011 Sb.“).

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2013

Soudní dvůr EU je jedním ze základních orgánů Evropské unie, jehož úkolem je především dbát na jednotný výklad unijního práva a rozhodovat spory v oblastech vymezených zakládacími smlouvami (viz především čl. 19 SEU a čl. 251 až 281 SFEU). Soudní dvůr EU (dříve neformálně označovaný jako Evropský soudní dvůr) je v současné době zastřešujícím označením pro tři soudní instance: Soudní dvůr, Tribunál (dříve Soud prvního stupně) a Soud pro veřejnou službu. Existence Soudního dvora a Tribunálu je zakotvena přímo v zakládacích smlouvách (čl. 19 SEU), zatímco Soud pro veřejnou službu vznikl jako specializovaný soud v roce 2005 na základě rozhodnutí Rady 2004/752/ES, Euratom ze dne 2. 11. 2004 o zřízení Soudu pro veřejnou službu Evropské unie, za využití bývalého článku 225a SES, resp. 140b SESAE. Posledně jmenovaný soud převzal agendu řešení zaměstnaneckých sporů mezi institucemi EU a jejich zaměstnanci, jež do té doby vykonával Soud prvního stupně.

Soudní dvůr je v současné době složen z 28 soudců (jeden za každý členský stát) a z 9 generálních advokátů, jejichž úlohou je poskytovat Soudnímu dvoru nezávislá stanoviska v řízeních před konečným rozhodnutím ve věci. Tribunál je též složen z 28 soudců navržených vždy za každý jednotlivý členský stát, Soud pro veřejnou službu je pak tvořen 7 soudci.

Vedle těchto tří soudních instancí je třeba k unijním soudům v širším slova smyslu počítat též Soudní dvůr Evropského sdružení volného obchodu (*EFTA Court*; dále jen „Soud ESVO“), jehož význam pro členské státy je nicméně velmi omezený.

Členské státy požívají před unijními soudy výjimečného postavení, a to nejen ve smyslu privilegovaných žalobců podle čl. 263 SFEU. Mohou vstupovat do jakýchkoli řízení a svými vyjádřeními ovlivňovat konečnou podobu soudních rozhodnutí (viz čl. 23 a 40 Statutu Soudního dvora).

V roce 2013 došlo k několika změnám týkajícím se personálního složení Soudního dvora EU.

Rozhodnutí Rady 2013/336/EU ze dne 25. června 2013 navýšilo počet generálních advokátů u Soudního dvora s účinností od 1. července 2013 na 9 (nově stálé místo generálního advokáta pro Polsko) a s účinností od 7. října 2015 na 11 (nová dvě místa pro členské státy bez stálého generálního advokáta). V důsledku této změny získá Česká republika možnost obsadit pozici generálního advokáta právě od 7. října 2015 (původně by v rotačním systému přišla na řadu v roce 2018).

Na rok 2013 připadala pravidelná obměna části soudců Tribunálu, zároveň byli jmenováni nástupci několika odstoupivších soudců Soudního dvora, nový generální advokát i soudci za nový členský stát Chorvatsko. V této souvislosti byl využíván zvláštní výbor (tzv. soudcovský panel) dle čl. 255 SFEU, jehož úkolem je hodnocení odborné úrovně navržených kandidátů a jejich vhodnosti pro výkon náročné funkce.

K Soudnímu dvoru byli jmenováni soudci Siniša Rodin (HR), François Biltgen (LU) a Küllike Jürimäe (EE) a generální advokát Maciej Szpunar (PL). K Tribunálu byli v rámci pravidelné částečné obměny jmenováni soudci Guido Berardis (IT), Egidijus Bieliūnas (LT), Eugène Buttigieg (MT), Anthony Collins (IE), Alfred Dittrich (DE), Nicholas James Forwood (UK), Mariyana Kancheva (BG), Stéphane Gervasoni (FR), Ingrida Labucka (LV), Irena Pelikánová (CZ), Miro Prek (SI), Ignacio Ulloa Rubio (ES), Carl Wetter (SE), za odstoupivší soudce Viktor Kreuzschitz (AT) a Lauri Madise (EE) a nově soudkyně Vesna Tomljenović (HR). Za odstoupivší soudkyni Soudu pro veřejnou službu byl jmenován Jesper Svenningsen (DK).

Během roku 2013 také pokračovalo projednávání návrhu na navýšení počtu soudců Tribunálu, nicméně stále nebylo dosaženo dohody na úrovni pracovní ani politické. Rovněž bylo zahájeno projednávání nového Jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu.

ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE

Úkolem této kapitoly je poskytnout obecné informace o charakteru řízení o předběžné otázce, o tom, jak se do tohoto řízení v roce 2013 zapojila ČR a jaké zajímavé rozsudky byly v roce 2013 Soudním dvorem v rámci tohoto typu řízení vyneseny. Oddíly věnované vyjádřením ČR a zajímavým rozsudkům jsou členěny do tematických okruhů, v rámci kterých jsou jednotlivá řízení o předběžné otázce Kanceláří VLZ ze statistických a pracovně-organizačních důvodů monitorována.

K povaze řízení o předběžné otázce

Soudy členských států se na základě čl. 267 SFEU mohou obracet na Soudní dvůr s otázkami výkladu či platnosti unijního práva, jež potřebují pro svá rozhodnutí. Z pohledu konstrukce právního řádu EU se jedná o nejdůležitější soudní řízení.¹ V souladu s článkem 23 Statutu Soudního dvora dostávají vlády členských států EU oznámení o všech řízeních o předběžné otázce. Vedle originálů předkládacích usnesení nebo jejich shrnutí jsou jim v souladu s čl. 98 odst. 1 Jednacího řádu Soudního dvora (dále jen „JŘ Soudního dvora“) doručovány také jejich překlady do úředního jazyka členského státu. Na základě těchto informací o řízení o předběžné otázce se vlády členských států mohou rozhodnout, zda do řízení jako účastník vstoupí či nikoliv.² Nemusí osvědčovat žádný právní zájem.

Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost má Soudní dvůr obecnou pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách i v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Součástí obecného právního režimu se staly také oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech. Přechodná ustanovení však stanoví, že se tato plná pravomoc uplatní teprve pět let po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.³ Obecná pravomoc Soudního dvora se nyní týká též vízové, azylové a přistěhovalecké politiky a jiných politik týkajících se pohybu osob.

Soudní dvůr se může vyslovovat též k Listině základních práv EU, která má dle čl. 6 odst. 1 SFEU stejnou právní sílu jako Smlouvy.

¹ K řízení o předběžné otázce srov. M. Bobek, J. Komárek, J. Passer, M. Gillis, *Předběžná otázka v komunitárním právu* (Linde 2005).

² K dalším účastníkům řízení o předběžné otázce srov. čl. 23 Statutu, popř. M. Bobek, J. Komárek, J. Passer, M. Gillis, *Předběžná otázka v komunitárním právu* (Linde 2005), s. 288-291.

³ Protokol č. 36 o přechodných ustanoveních, článek 10. Je stanoveno, že jako přechodné opatření zůstávají pravomoci Soudního dvora stejné ohledně aktů v oblasti policejní a justiční spolupráce přijatých před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Použitelnost tohoto přechodného opatření končí pět let ode dne vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

Jedinou oblastí zůstávající mimo přezkumnou pravomoc Soudního dvora je společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP), která se na základě hlavy V SEU řídí zvláštními pravidly a specifickými postupy. Soudní dvůr není v souladu s čl. 275 SFEU příslušný k přezkumu těchto ustanovení ani aktů přijatých na jejich základě, se dvěma výjimkami: 1) je příslušný k přezkumu vymezení rozsahu pravomocí EU a SZBP, jejíž provádění se nesmí dotknout výkonu pravomocí Unie a rozsahu pravomocí orgánů pro výkon výlučných a sdílených pravomocí EU; 2) má pravomoc rozhodovat o žalobách na neplatnost směřujících proti rozhodnutím, jimiž se stanoví omezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám, přijatým Radou například v rámci boje proti terorismu (zmrazení aktiv).

Řízení o předběžné otázce se týká též aktů přijatých institucemi nebo jinými subjekty EU, jež jsou v důsledku toho začleněny do práva EU, a které může Soudní dvůr vykládat a podrobovat přezkumu platnosti na žádost vnitrostátních soudů, aby jim umožnil ověřit soulad jejich vnitrostátních právních předpisů s tímto právem. Všechny předběžné otázky jsou Soudním dvorem zasílány příslušné osobě k tomu zmocněné členským státem.

VLZ je osobou příslušnou přijímat za ČR dokumentaci zasílanou Soudním dvorem k předběžným otázkám. Ke všem předběžným otázkám zpracuje VLZ analýzu v podobě shrnující tabulky, kterou následně zašle rezortům, do jejichž gesce řešená problematika spadá, aby tyto mohly kvalifikovaně zvážit, zda by bylo v daném případě účelné, aby se ČR vyjádřila. Podrobná analýza je prováděna také ve fázi po vyjádření ostatních účastníků v řízení, protože i v této fázi se mohou objevit nové skutečnosti podstatné pro případné vyjádření ČR.

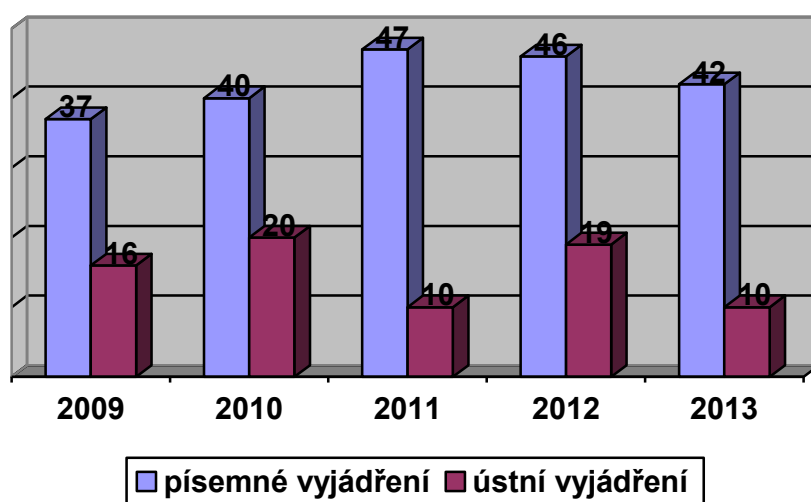
Již od roku 2004 jsou všechny dokumenty vztahující se k řízení o předběžné otázce v Kanceláři VLZ elektronicky zpracovávány a následně distribuovány rezortům prostřednictvím databáze ISAP. V případech, kde příslušný resort vyhodnotí určitou předběžnou otázku jako důležitou s ohledem na možné budoucí dopady na aplikaci práva EU v ČR, je ve spolupráci s VLZ zpracováno písemné nebo ústní vyjádření (podle fáze), které je následně předloženo Soudnímu dvoru, resp. před Soudním dvorem předneseno.

K účasti vládního zmocněnce na řízení o předběžné otázce v roce 2013

Kancelář VLZ obdržela v roce 2013 cca 640 podání v cca 420 řízeních o předběžné otázce. Ke každému podání byla vypracována analýza. Z uvedeného počtu řízení se ČR aktivně zapojila do celkem 49, a to buď v podobě písemného vyjádření nebo

ústního vystoupení, případně obojího.⁴ Důvodem pro vyjádření ČR v jednotlivých řízeních byla zejména důležitost položených předběžných otázek pro legislativní a aplikační praxi v ČR a zájem na prosazení výkladu aplikovaného v ČR. Ve 42 případech bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření a v 10 případech se ČR prostřednictvím VLZ účastnila ústního jednání, v několika případech se ČR zapojila do obou fází řízení. Aktivita ČR v řízení o předběžné otázce v roce 2013 se tedy pohybovala v intencích této aktivity během posledních pěti let.

Přehled vyjádření ČR v řízení o předběžné otázce v letech 2009 - 2013

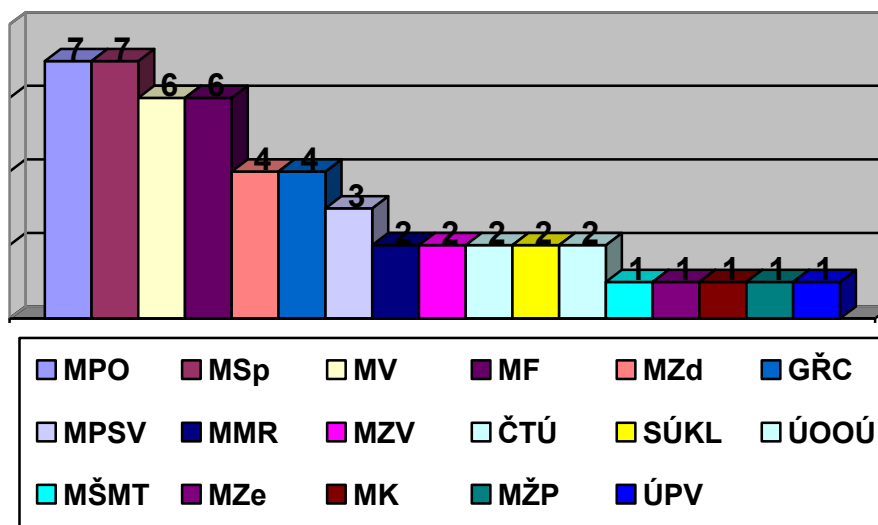

Vyjádření směřovala nejčastěji do oblasti obecných principů práva EU, volného pohybu zboží, služeb a osob, soudní příslušnosti, hospodářské soutěže, sociálního zabezpečení, celních otázek, daní a finančního trhu, ochrany spotřebitele a ochrany osobních údajů.

Jelikož má každé řízení o předběžné otázce svůj příslušný vnitrostátní hlavní gesční resort, lze vyjádření ČR v roce 2013 srovnat také z hlediska podílu jednotlivých gestorů na celkovém počtu zpracovaných vyjádření.

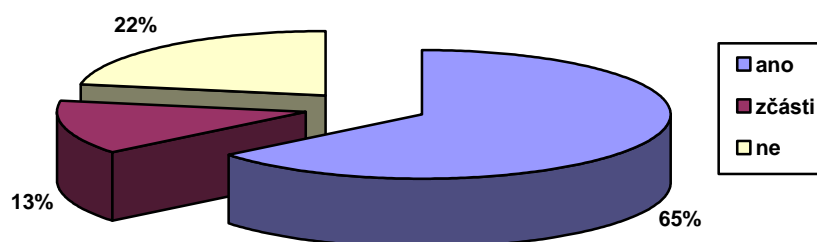
⁴ Rozhodným datem je datum předložení vyjádření (popř. účasti ČR na ústním jednání). Pokud tedy bylo zahájené řízení o předběžné otázce oznámeno ČR před 31. 12. 2013, ale k předložení písemného vyjádření došlo až po tomto datu, není v uvedeném přehledu zahrnuto.

Přehled vyjádření ČR v řízení před Soudním dvorem v roce 2013 podle gestorů

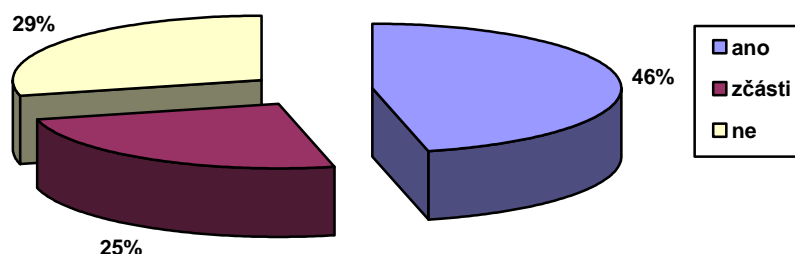

Pro účely získání zpětné vazby pro svou činnost monitoruje Kancelář VLZ, jakou odezvu nacházejí vyjádření VLZ v řízení o předběžné otázce v rozsudcích Soudního dvora a stanoviscích generálních advokátů. Výsledkem jsou následující grafy zohledňující vyjádření ČR za období od přistoupení ČR k EU až do 31. 12. 2013, v nichž již bylo vydáno stanovisko generálního advokáta nebo vyneseno rozsudek.

Soulad vyjádření ČR s rozsudky Soudního dvora

Soulad vyjádření ČR se stanovisky generálních advokátů

Shrnutí vyjádření ČR v řízení o předběžné otázce v roce 2013

Následuje přehled řízení, ve kterých ČR předložila v roce 2013 písemné vyjádření anebo se účastnila ústního jednání.⁵

1. Zemědělství

26 zahájených řízení (označování potravin, podpora pro rozvoj venkova, zařazení půdy dle společných pravidel, opatření pro tlumení influenzy ptáků, společná pravidla pro režim přímých podpor, uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh, vývozní náhrady pro zemědělské produkty, kritéria pro výrobky označované odkazem na ekologické zemědělství atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve dvou věcech.

C-137/13 *Herbaria Kräuterparadies*

Spor se týká šíře výjimky podle nařízení č. 889/2008, která umožňuje použít při zpracování produktů označených za pocházející z ekologického zemědělství minerály, vitamíny, aminokyseliny a mikroživiny, je-li jejich použití v dotčených potravinách vyžadováno zákonem. Soudnímu dvoru bylo 1. července 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že uvedenou výjimku je třeba vykládat restriktivně. Za zákonný požadavek v tomto smyslu je tedy třeba pokládat jen situaci, kdy výrobce podle zákona nemá možnost volby. Uvedená výjimka se tedy nevztahuje na situaci, kdy výrobce chce dotčené látky použít jen proto, aby mohl při označování výrobku poukazovat na jejich výživovou či zdravotní hodnotu podle nařízení č. 1924/2006.

⁵ Případy jsou řazeny vzestupně dle spisových značek, pořadí nemusí nutně odrážet posloupnost, v jaké případy přicházely k VLZ.

C-443/13 Reindl

Ve věci jde o to, zda musí být mikrobiologická kritéria pro potraviny stanovená unijním právem splněna ve všech stupních distribuce, včetně maloobchodu. Soudnímu dvoru bylo 27. listopadu 2013 zasláno písemné vyjádření, v němž je hájen názor, že se unijní předpisy vztahují i na maloobchodní prodej potravin, avšak tyto předpisy nebrání uplatnění případného regresního nároku dle vnitrostátního práva, pokud došlo ke kontaminaci zboží jinde než u maloobchodníka.

2. Životní prostředí

14 zahájených řízení (vliv výstavby na oblast NATURA 2000, specifikace záměrů podléhajících posouzení vlivů, vodní politika, přístup k informacím o životním prostředí, povinnost zlepšování ovzduší, výklad pojmu „zhoršení stavu“ útvaru povrchových vod, dovozní povolení na živá zvířata atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-206/13 Siragusa

Spor se týká otázky, zda čl. 17 Listiny základních práv EU brání vnitrostátnímu právu, které vylučuje možnost dodatečně povolit dříve neschválené stavební úpravy v chráněné krajinné oblasti, aniž by byl zkoumán konkrétní dopad dotčené úpravy na krajinu. Soudnímu dvoru bylo 4. září 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že tato věc nespadá do působnosti Listiny ani unijního práva. K tomu by totiž bylo třeba, aby unijní právo ukládalo členským státům konkrétní povinnost, na jejímž plnění se dotčená vnitrostátní norma podílí, nepostačuje pouze vágní souvislost s některým ustanovením unijního práva. V dotčené věci taková povinnost v unijním právu není.

3. Dopravní politika

10 zahájených řízení (náhrady a pomoc cestujícím v letecké dopravě při zrušení či zpoždění letu, minimální provozní náklady v silniční dopravě atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

4. Energetická politika

4 zahájená řízení (přístup k certifikátu elektřiny, energie z obnovitelných zdrojů, označování energetickými štítky, rezervace kapacity plynovodu);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)

10 zahájených řízení (sítě a služby elektronických komunikací, uchovávání údajů);
ČR se nevyjádřila v žádné věci.

6. Ochrana osobních údajů

3 zahájená řízení (zpracování osobních údajů soukromými detektivy, zpracování osobních údajů pro výkon osobních či domácích činností, poplatky za sdělení osobních údajů);

ČR se písemně vyjádřila ve třech věcech.

C-473/12 IPI

Spor se týká otázky, zda se na soukromé detektivy vztahuje výjimka z informační povinnosti, kterou má správce osobních údajů vůči subjektům osobních údajů. Ve vyjádření zaslaném Soudnímu dvoru 31. ledna 2013 je zastáván názor, že soukromý detektiv není v postavení správce osobních údajů (tím je jeho klient, který mu zadává úkoly), je pouze zpracovatelem. Na činnost soukromého detektiva se tudíž dotčená informační povinnost vůbec nevztahuje.

C-486/12 X

Případ se týká způsobu, jakým má být subjekt údajů informován o osobních údajích, které o něm správce osobních údajů má k dispozici, a možnost zpoplatnění takové informace. Soudnímu dvoru bylo 25. února 2013 zasláno vyjádření hájící názor, že subjekt údajů může být informován jakoukoliv vhodnou formou, včetně nahlédnutí na obrazovku, pokud mu tento způsob informování umožní efektivní výkon jeho práv podle směrnice 95/46, tedy práva na námitku proti zpracování osobních údajů nebo práva na soudní ochranu v případě utrpěné škody. Unijní právo rovněž nebrání zpoplatnění poskytnutí informace o osobních údajích, je-li výše poplatku přiměřená ve vztahu k nákladům vynaložením na poskytnutí informace (přípustný je i paušál).

C-212/13 Rynes

Případ se týká uplatnění výjimky z působnosti směrnice o ochraně osobních údajů, která se týká zpracovávání osobních údajů fyzickou osobou pro výkon výlučně osobních či domácích činností, na situaci průmyslové kamery sledující mimo jiné veřejné prostranství před domem dotčené osoby, když byl pořízený záznam následně předán policii. Ve vyjádření zaslaném Soudnímu dvoru 2. srpna 2013 je

zastáván názor, že pod uvedenou výjimku spadají činnosti sledující legitimní zájem spojený s osobními či domácími činnostmi (mezi něž spadá i ochrana života, zdraví, majetku, soukromého a rodinného života a obydlí), pokud se tato činnost nevymyká sledovanému zájmu a pokud nezasahuje do práv třetích osob více, než je nezbytné. Uplatnění výjimky není *a priori* vyloučeno jen z důvodu monitorování veřejného prostranství (je-li i tak splněna zásada přiměřenosti), ani z důvodu předání záznamu policii (jedná se o legitimní postup k ochraně uvedených zájmů).

7. Veřejné zakázky

14 zahájených řízení (zakázky na stavební práce a služby, pravidla pro zadávací řízení a nabídkové řízení, hospodářské a finanční předpoklady, koncese atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve dvou věcech.

C-561/12 Nordecon a Ramboll Eesti

Spornou otázkou je, zda zadavatel veřejné zakázky může v průběhu vyjednávacího řízení s uveřejněním změnit podmínky stanovené v oznámení o zakázce a následně hodnotit i nabídky, které nejsou zcela v souladu s původní zadávací dokumentací. Soudnímu dvoru bylo dne 22. března 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že tento postup je možný, pokud tím nedochází ke změně technických specifikací ve smyslu čl. 23 směrnice 2004/18, k vyloučení poskytovatelů služeb, kteří, byť nebyli způsobilí plnit původní veřejnou zakázku, by byli plně způsobilí plnit veřejnou zakázku v pozměněné podobě, a pokud zadavatel za účelem dodržení zásady rovného zacházení vyzve všechny uchazeče, aby změnili jimi podanou nabídku v návaznosti na změnu zadávací dokumentace.

C-15/13 Datenlotsen Informationssysteme

Podstatou sporu je, zda je dána výjimka z působnosti směrnice 2004/18 judikované pro „in-house zakázky“ v případě, kdy sice zadavatel nekontroluje dodavatele jako svoji organizační složku, ale oba jsou kontrolováni stejným orgánem, pro který v zásadě pracují (státní vysoká škola a společnost zcela v rukou státu). Ve vyjádření zaslaném Soudnímu dvoru 19. dubna 2013 je hájen názor, že v dané věci se nejedná o situaci in-house zakázky, jelikož nejsou splněny odpovídající podmínky stanovené judikaturou Soudního dvora (převážně společná činnost a výkon kontroly). Nicméně mohla by být dána výjimka z důvodu spolupráce mezi veřejnoprávními entitami.

8. Státní podpory

6 zahájených řízení (slučitelnost osvobození od daně, kritérium selektivnosti, přičitatelnost státní podpory, slučitelnost s vnitřním trhem atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

9. Hospodářská soutěž

8 zahájených řízení (společné jednání, vertikální dohody, kartelové jednání, zneužití dominantního postavení atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-413/13 FNV Kunsten Informatie en Media

Jádrem sporu je, zda ustanovení kolektivní dohody mezi sdružením zaměstnanců (umělců) a zaměstnavatelů, které stanoví minimální odměnu pro samostatně výdělečně činné zastupující hudebníky, spadá pod výjimku z aplikace čl. 101 SFEU, kterou Soudní dvůr stanovil pro kolektivní smlouvy (*C-67/96 Albany*). Soudnímu dvoru bylo 8. listopadu 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že výjimka není na tuto situaci použitelná, jelikož není splněna podmínka, aby dohoda přímo přispívala ke zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců. Dané ustanovení totiž řeší pracovní podmínky jiných osob než zaměstnanců, na něž tedy dopadá nanejvýš nepřímě. Kdyby pro aplikaci výjimky stačilo formální zahalení klauzule do pláště kolektivní smlouvy, bylo by možné nerušeně zasahovat do hospodářské soutěže v mnohem širší oblasti, než zamýšlí chránit unijní pravidla pro sociální politiku.

10. Daně a finanční trh

52 zahájených řízení (šestá směrnice, společný systém DPH, členský stát zdanění, vracení DPH, zdanění kontrolovaných zahraničních společností, odpočty daně, přezkum podezření na insider obchody, spojování daňových úlev manželům, daňová konsolidace mateřských a dceřiných společností, sazby daně na pohonné hmoty, informační povinnost společností poskytujících životní pojištění atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve čtyřech věcech.

C-441/12 Almer Beheer

Spornou otázkou je, zda se povinnost zveřejnit prospekt stanovená směrnicí 2003/71 vztahuje i na nucené dražby cenných papírů. Soudnímu dvoru bylo 16. ledna 2013

zasláno vyjádření hájící názor, že situace nucených dražeb není z uvedené povinnosti směrnici vyňata, navíc jedním z účelů této povinnosti je ochrana nekvalifikovaných investorů, jejíž potřeba existuje i v případě nucených dražeb.

C-51/13 *Van Leeuwen*

Je sporné, zda směrnice 92/96 brání vnitrostátní povinnosti sdělit pojistníkům před uzavřením smlouvy o životním pojištění větší rozsah informací o souvisejících poplatcích a přírážkách za riziko, než požaduje sama směrnice. Soudnímu dvoru bylo 4. června 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že směrnice upravuje pouze minimální společný standard informací poskytovaných pojistníkům a členský stát může ve vnitrostátním právu požadovat poskytnutí širšího spektra informací, pokud jsou nutné pro správné pochopení základních prvků závazku pojistníkem. V případě zmíněných plateb by tato podmínka měla být splněna.

C-88/13 *Gruslin*

Otázkou je, zda jsou subjekty kolektivního investování do převoditelných cenných papírů podle směrnice 85/611 povinny při zajišťování plateb podílníkům do jiných členských států zajistit také vydání certifikátů k podílovým jednotkám na jméno. Vyjádření zasláno Soudnímu dvoru 4. června 2013 hájí názor, že taková povinnost ze směrnice nevyplývá. Cílem směrnice je usnadnit uplatňování finančních práv podílníků v jiných členských státech, tedy práv souvisejících s nakládáním s penězi (provádění plateb, resp. odkup či vyplácení podílů). Vydávání dokumentů, jako jsou i certifikáty k podílovým jednotkám, se však nakládání s penězi netýká. Pro subjekty kolektivního investování by navíc jejich poskytování v jiných členských státech mohlo být spojeno s obtížemi, na rozdíl právě od služeb souvisejících s nakládáním s penězi, které lze vzhledem k jejich likvidnímu charakteru v jiném členském státě poskytovat snadno.

C-152/13 *Holger Forstmann Transporte*

Sporná je otázka, na jaké nádrže motorových vozidel se uplatní ustanovení směrnice 2003/96, dle něhož energetické produkty v nich obsažené nepodléhají spotřební dani v jiném členském státě, než kde byly načerpány. Ve vyjádření zasláném Soudnímu dvoru 8. července 2013 je zastáván názor, že v tomto ohledu není podstatné, kdo nádrž na vozidlo namontoval, ani zda je určena pro vozidlo daného typu. Klíčové je, zda energetický produkt v nádrži slouží pro pohon vozidla nebo k pohonu zařízení, které musí být v průběhu jízdy v provozu (např. chlazení), tedy zda není energetický produkt v nádrži pouze převážen.

11. Volný pohyb služeb a svoboda usazování

14 zahájených řízení (nutnost vlajky Společenství pro výletní plavbu, podmínky udělení koncese pro provoz kasina, užívání veřejného majetku telekomunikačními podniky, daňový odpočet ztrát provozoven, podmínky zápisu do seznamu advokátů atd.);

ČR se písemně a/nebo ústně vyjádřila ve čtyřech věcech.

C-351/12 OSA

Věc se týká otázky, zda musí být kolektivnímu správci autorských práv hrazeny poplatky za televizi na pokojích lázeňského zařízení a zda vnitrostátní zákonný monopol kolektivní správy autorských práv není v rozporu s unijními pravidly hospodářské soutěže a volného pohybu služeb. Na jednání konaném 26. června 2013 byl hájen názor, že pro zajištění efektivní správy autorských práv je určitý územní monopol nezbytný, tudíž tuto činnost nelze poskytovat jako přeshraniční službu.

C-474/12 Schiebel Aircraft

Podstatou sporu je, zda unijní právo brání vnitrostátnímu zákonnému požadavku, dle něhož člen představenstva zbrojařského podniku musí být státním příslušníkem tohoto členského státu. Ve vyjádření zaslaném Soudnímu dvoru 31. ledna 2013 je hájen názor, že taková podmínka je v rozporu s unijním právem. Byť toto opatření sleduje legitimní cíl ochrany podstatných bezpečnostních zájmů, tohoto cíle lze dosáhnout i méně omezujícími opatřeními.

C-475/12 UPC DTH

Spor se týká toho, jakým způsobem lze dle unijního práva přeshraničně poskytovat službu podmíněného přístupu k programovému balíčku složenému z rozhlasových a televizních programů šířených po sítích elektronických komunikací. Ve vyjádření zaslaném Soudnímu dvoru 5. února 2013 bylo zdůrazněno, že členské státy mohou v souladu s čl. 3 směrnice 2002/20 požadovat, aby poskytování těchto služeb na jeho území subjekty usazenými v jiném členském státě bylo příslušným orgánům předem oznámeno. Navíc, pokud subjekt tyto služby neposkytuje v zemi svého usazení, pak se na věc nevztahují unijní ustanovení o volném pohybu služeb. Tento názor byl dále hájen na jednání konaném 20. listopadu 2013, kde byla zdůrazněna rizika opačného výkladu, zejména ztráta efektivní kontroly nad činností dotčeného subjektu.

C-53/13 a C-80/13 *Strojírny Prostějov a další*

Případy se týkají otázky, zda unijní právo (zejména volný pohyb služeb a svoboda usazování) brání vnitrostátní legislativě, podle níž podléhají zaměstnanci poskytnutí zahraniční agenturou práce jinému procesu zdanění pro daň z příjmu (plátcem je faktický zaměstnavatel na území ČR) než zaměstnanci poskytnutí českou agenturou práce (plátcem je tato agentura práce). Sporným je v této souvislosti rovněž 60 % paušál uplatňovaný tehdy, když smlouva o poskytnutí zaměstnanců zahrnuje též odměnu za zprostředkování. Ve vyjádření zaslaném Soudnímu dvoru 7. června 2013 je zastáván názor, že sporná legislativa je nezbytná pro zajištění účinného výběru daně z příjmu. Tento postoj byl hájen i na jednání konaném 11. prosince 2013, kde bylo zdůrazněno, že finanční orgány nemohou na plátce daně se sídlem na území jiného členského státu dosáhnout tak efektivně jako na plátce na svém území.

12. Volný pohyb zboží a duševní vlastnictví

35 zahájených řízení (ochranné známky, dodatková ochranná osvědčení k léčivým přípravkům, daň za znečišťování životního prostředí, paralelní dovozy, technické požadavky na krevní složky, humánní léčivé přípravky atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila v pěti věcech.

C-109/12 *Laboratoires Lyocentre*

Je sporné, zda může být výrobek (v tomto případě vaginální tobolka), který je v jiných členských státech uváděn na trh jako zdravotnický prostředek s označením CE podle směrnice 93/42, označen příslušným orgánem členského státu za léčivý přípravek ve smyslu směrnice 2001/83 (což znamená, že je nutná jeho registrace). Na jednání konaném 20. února 2013 byl hájen názor, že takový postup je možný. Pokud příslušné orgány označí výrobek za léčivý prostředek, pak bez dalšího nastupuje zákaz jeho uvádění na trh v dotčeném členském státě bez registrace.

C-583/12 *Sintax Trading*

Případ se týká otázky, jakým způsobem může probíhat řízení o porušení práva duševního vlastnictví v souvislosti s dováženým zbožím podle nařízení č. 1383/2003 a rozdělení pravomocí mezi celní orgány a orgány ochrany duševního vlastnictví. Soudnímu dvoru bylo 15. dubna 2013 zasláno vyjádření hájící názor, že směrnice umožňuje, aby vnitrostátní právo svěřilo vedení tohoto řízení celnímu orgánu, včetně možnosti řízení zahájit z vlastní iniciativy.

C-49/13 MF 7

Spor je veden o existenci dobré víry při podání přihlášky ochranných známek v roce 1991, která hraje roli pro posouzení jejich platnosti. Předběžnou otázku však položil Úřad pro ochranu průmyslového vlastnictví, tudíž zásadní roli hraje otázka, zda jej lze pokládat za soud ve smyslu čl. 267 SFEU. Soudnímu dvoru bylo 14. května 2013 zasláno vyjádření obsahující faktické informace relevantní pro posouzení podmínek stanovených judikaturou Soudního dvora pro možnost orgánu pokládat předběžné otázky. K meritu věci je zastáván názor, že pro posouzení neexistence dobré víry přihlašovatele ochranné známky je rozhodná doba podání přihlášky k zápisu ochranné známky, nikoli pozdější události (které mohou sloužit pouze jako vodítko pro posouzení situace v době podání přihlášky, jejich relevance v tomto smyslu je ale velmi omezená).

C-210/13 *GlaxoSmithKline Biologicals*

Spornou otázkou je, zda lze za účinnou látku ve smyslu nařízení č. 469/2009 pokládat látku, která sice nemá vlastní terapeutický účinek, avšak zvyšuje terapeutický účinek jiné látky, resp. zda se může jednat o kombinaci účinných látek. Soudnímu dvoru bylo 30. července 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že podle stávající judikatury nelze látku bez vlastního terapeutického účinku považovat za účinnou látku, ani za součást kombinace účinných látek (C-431/04 *Massachusetts Institute of Technology*).

C-358/13 D.

Spor se týká toho, zda lze bylinné směsi obsahující syntetické kanabinoidy považovat za léčivé přípravky ve smyslu směrnice 2001/83, přestože nemají terapeutické účinky nebo tělesné funkce neovlivňují ve smyslu jejich zlepšení, ale jsou pro zdraví pouze škodlivé. Ve vyjádření zasláném Soudnímu dvoru 9. října 2013 je zastáván názor, že látky ovlivňující fyziologické funkce člověka spadají do působnosti směrnice bez ohledu na to, zda jde o ovlivnění pozitivní či negativní. Hodnocení ovlivnění totiž je relativní podle způsobu použití, u některých látek jsou navíc cílové pozitivní účinky spojeny s negativními vedlejšími účinky. Právě k posouzení účinků ostatně slouží proces registrace léčivého přípravku podle směrnice.

13. Volný pohyb kapitálu

4 zahájená řízení (daňové odpočty při nabytí kulturních památek za účelem bydlení, odpočet vyživovací renty, odpočet darů, výnosy z investičních fondů);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

14. Ochrana spotřebitele

24 zahájených řízení (nepřiměřené podmínky ve spotřebitelských smlouvách, nekalé obchodní praktiky, záruky na spotřební zboží, smlouvy o spotřebitelském úvěru, odpovědnost za vady výrobku atd.);

ČR se písemně vyjádřila v sedmi věcech.

C-108/12 a C-236/12 SC Volksbank România a další

Je sporné, zda lze nepřiměřenou povahu smluvní klauzule u spotřebitelského úvěru posuzovat ve vztahu k ustanovením týkajícím se nastavení výše úroků a dalších klauzulí upravujících jiné podmínky a poplatky, jelikož podle čl. 4 směrnice 93/13 nelze posuzovat přiměřenost hlavního předmětu smlouvy (plnění) a ceny. Vyjádření zaslané Soudnímu dvoru 22. února 2013 hájí názor, že ačkoliv za hlavní předmět smlouvy a cenu je v případě spotřebitelského úvěru třeba považovat celkovou částku úvěru (jistinu) a celkové náklady úvěru (úroky, daně, provize a veškeré další poplatky související se správou úvěru či s poskytnutými doplňkovými službami), směrnice vylučuje přezkum jen v tom ohledu, zda výše ceny odpovídá poskytované protihodnotě, pokud jsou sepsány jasně a srozumitelně. Z přezkumu však nejsou vyloučeny smluvní mechanismy umožňující (jednostrannou) budoucí úpravu některé ze složek ceny spotřebitelského úvěru.

C-496/12 Spoločnosť vlastníkov bytov MYJAVA

Spor je veden o náhradu bezdůvodného obohacení za vyšší platby způsobené vadou vodoměru, které se domáhala právnická osoba vytvořená vlastníky bytů k příjmu služeb spojených s bydlením ve společném bytovém domě. Vyjádření zaslané Soudnímu dvoru 23. dubna 2013 hájí názor, že popsaná situace nespadá do věcné působnosti unijních směrnic na ochranu spotřebitele. Nicméně, právnickou osobu každopádně nelze považovat za spotřebitele ve smyslu těchto předpisů.

C-515/12 4finance

Sporné jsou definiční znaky pro identifikaci pyramidového programu pro účely směrnice 2005/29. Soudnímu dvoru bylo 27. února 2013 zasláno vyjádření zastávající názor, že nezbytným znakem pyramidového programu je vstupní platba spotřebitele vytvářející zisk pro účastníky vyšších pater pyramidy, přičemž tyto vstupní platby představují většinu peněz v systému. O pyramidový program se tedy nejedná za situace, kdy je vybírán vstupní poplatek jen v takové výši, že slouží spíše k pokrytí administrativních nákladů, nikoli k vytváření zisku.

C-26/13 Kásler a Káslerné Rábai

Věc se týká otázky, zda je možné z hlediska nepřiměřené povahy zkoumat klauzule smluv o spotřebitelském úvěru, které se týkají vedení úvěru v cizí měně, když ale byl vyplacen a je splácen v národní měně (tzn. spotřebitel nese riziko změn kurzu a kryje rozdíl mezi nákupní a prodejní cenou cizí měny). Ve vyjádření zaslaném Soudnímu dvoru 21. května 2013 je zastáván názor, že takový systém určení ceny úvěru nelze pokládat za sepsaný jasně a srozumitelně, jelikož spotřebitel stěží může chápat, co taková úprava fakticky znamená, tedy kolik bude muset za úvěr celkově zaplatit. Vnitrostátní soud při konstatování nepřiměřenosti smluvní klauzule je povinen tuto nepoužít a nemůže ji měnit, může však zbytek smlouvy vyložit podle vnitrostátního práva, pokud může při takovém výkladu smlouva existovat i bez dotčené klauzule.

C-298/13 Facet a další

Je sporné, jaké důsledky je třeba vyvodit z toho, když podnikatel navzdory výzvě vnitrostátního soudu nedodá dokumenty ohledně dodržení předmluvní informační povinnosti a povinnosti prověřit úvěruschopnost spotřebitele, které ukládá směrnice 2008/48. Soudnímu dvoru bylo 11. září 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že směrnice nespojuje porušení těchto povinností s konkrétní sankcí, jejich volba je tedy ponechána členským státům za podmínky, že budou účinné, přiměřené a odrazující. Tím pádem směrnice nebrání například volbě sankcí pouze ve správní rovině, aniž by byl dán dopad na soukromoprávní vztah podnikatele a spotřebitele. Ze směrnice proto nelze dovodit žádnou povinnost vnitrostátního soudu jak naložit se zjištěním porušením těchto povinností v soudním sporu mezi podnikatelem a spotřebitelem.

C-310/13 Novo Nordisk Pharma

Otázkou je, zda směrnice 85/374 brání vnitrostátně stanovené informační povinnosti týkající se léčivých přípravků. Vyjádření zaslané Soudnímu dvoru 3. září 2013 hájí názor, že ačkoliv směrnice představuje plnou harmonizaci, týká se to pouze otázek v její působnosti, tedy občanskoprávní odpovědnosti za vadu výrobku a důkazního břemene v této souvislosti. Směrnice naopak nezasahuje do jiných práv a povinností, které mohou být obsahem vztahu mezi spotřebitelem a výrobcem, případně jinými částmi dodavatelského řetězce. Směrnice tedy sporné informační povinnosti nebrání.

C-503/13 a C-504/13 Boston Scientific Medizintechnik a další

Spor se týká odpovědnosti za škodu způsobenou plánovaným operačním zákrokem, při němž byl vyměněn kardiostimulátor z důvodu bezpečnostně-technického pokynu výrobce. Je otázkou, zda se v takové situaci jedná o vadu výrobku a zda jde

o škodu vzniklou úrazem ve smyslu směrnice 85/374/EHS. Soudnímu dvoru bylo 27. prosince 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že směrnice řeší odpovědnost za škodu vzniklou v důsledku „úrazu“, tedy nehody způsobené vadou výrobku. Za nehodu však nelze považovat plánovaný operační zákrok provedený se souhlasem pacienta. Na dotčený případ tedy směrnice nedopadá.

15. Volný pohyb osob

35 zahájených řízení (uznávání kvalifikací, právo pobytu rodinných příslušníků občanů EU, volný pohyb tureckých státních příslušníků, příslušnost k posuzování žádostí o azyl, zajištění minimálních podmínek žadatelům o azyl, vyhoštění atd.);

ČR se písemně a/nebo ústně vyjádřila v pěti věcech.

C-84/12 Koushkaki

Sporné je, zda při naplnění podmínek pro udělení schengenského víza dle Vízového kodexu a při neexistenci důvodů pro zamítnutí žádosti má žadatel právo na udělení tohoto víza. Na jednání konaném 29. ledna 2013 byl dále hájen postoj z písemné části řízení, že unijní právo nezavádí nárok občanů třetích států na udělení schengenského víza. Bylo též upozorněno na praktické potíže, které by mohlo konstatování tohoto práva přinést.

C-456/12 O

Je sporné, za jakých okolností náleží odvozená práva pobytu rodinným příslušníkům občana Unie v členském státě, jehož je tento občan Unie státním příslušníkem, tedy kdy je v takové situaci dána vazba na výkon práva volného pohybu občanem Unie (v souvislosti s rozsudky Soudního dvora ve věcech C-370/90 *Singh* a C-291/05 *Eind*). Soudnímu dvoru bylo 25. ledna 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že v případě návratu občana Unie do jeho domovského členského státu z jiného členského státu se může jeho rodinný příslušník v prve uvedeném členském státě dovolat odvozených práv pobytu pouze tehdy, pokud v uvedeném jiném členském státě společně trvaleji pobývali, tedy pokud zde měli faktické bydliště. V tomto ohledu nepostačuje pouze pobyt krátkodobý či občasný. Na jednání konaném 25. června 2013, společným s věcí C-457/12 *S*, byl tento názor dále hájen s poukazem na to, že účelem odvozených práv rodinných příslušníků je, aby postavení občanů Unie nebylo při výkonu jejich práva volného pohybu zhoršeno. Pokud k takovému zhoršení nedochází (tzn. fakticky je usilováno pouze o vylepšení postavení), není důvod odvozená práva aplikovat.

C-457/12 S

Sporné je, za jakých okolností náleží odvozená práva pobytu rodinným příslušníkům občana Unie v členském státě, jehož je tento občan Unie státním příslušníkem, pokud tento občan Unie sice nikdy nepobýval v jiném členském státě, nicméně dojíždí za zaměstnáním do jiného členského státu, resp. v rámci své pracovní činnosti cestuje též do jiných členských států. Soudnímu dvoru bylo 25. ledna 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že unijní právo může bránit tomu, aby byl rodinnému příslušníkovi odepřen pobyt na území členského státu, pokud by tím občan Unie mohl být odrazen od výkonu své svobody volného pohybu. O takovou situaci se však nejedná, pokud dotyčné osobě nehrozí vyhoštění, ale pouze usiluje o výhodnější pobytový status.

C-492/12 *Conseil national de l'ordre des médecins*

Případ se týká otázky, zda směrnice 2005/36 brání členským státům ve vytvoření společného odborného postgraduálního vzdělávání pro studenty lékařství zubního i všeobecného. Ve vyjádření zasláném Soudnímu dvoru 6. února 2013 je zastáván názor, že směrnice se netýká úpravy studijních programů, tudíž ani nemůže bránit vytvoření konkrétního studijního programu. Nicméně, ostatní členské státy nejsou povinny uznat odbornou kvalifikaci absolventů takového studijního programu, který neodpovídá požadavkům stanoveným směrnicí.

C-148/13 až C-150/13 A a další

Je otázkou, jakým způsobem mohou orgány členského státu zkoumat věrohodnost tvrzení o sexuální orientaci žadatele o azyl, jestliže je jeho žádost založena na pronásledování v zemi původu z důvodu homosexuální orientace. Soudnímu dvoru bylo 10. července 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že orgány členských států jsou podle směrnice 2005/85 povinny věcně posoudit a zhodnotit veškeré skutečnosti, které se týkají žadatelem uváděných důvodů pro udělení azylu, tedy také věrohodnost tvrzení žadatele v souvislosti s důvody, které na podporu své žádosti uvádí. Při ověřování citlivých skutečností, jako je sexuální orientace, kterou žadatel uvádí jako důvod pronásledování v zemi původu, je třeba primárně využít postupy, které do soukromí a integrity žadatele zasahují co možná nejméně. Zároveň by ale nemělo být využití jiných postupů vyloučeno, pokud mírnější postupy nevedly k závěru o věrohodnosti tvrzení žadatele a pokud žadatel s jejich použitím souhlasí.

16. Sociální politika

32 zahájených řízení (rodičovská dovolená, návrat z mateřské dovolené, pracovní poměry na dobu určitou, hromadné propouštění, částečné pracovní úvazky, ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve dvou věcech.

C-488/12 až C-491/12 a C-526/12 Nagy a další

Spor se týkal otázky, zda se čl. 30 Listiny základních práv Unie zakotvující právo na ochranu proti neoprávněnému propouštění vztahuje na propouštění zaměstnanců státu v důsledku opatření proti finanční krizi. Soudnímu dvoru bylo 11. března 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že ustanovení Listiny jsou použitelné pouze tehdy, pokud orgány členských států uplatňují právo Unie. Na propouštění zaměstnanců se však v této souvislosti žádný předpis unijního práva nevztahuje, tudíž Listina není použitelná.

C-221/13 Mascellani

Otázkou je, zda směrnice 97/81 brání vnitrostátní právní úpravě umožňující změnu částečného pracovního úvazku na plný pracovní úvazek zaměstnavatelem i proti vůli zaměstnance. Vyjádření zasláné Soudnímu dvoru 19. srpna 2013 zastává názor, že taková úprava je se směrnicí v rozporu, jelikož se přičí cílům směrnice, které sledují podporu rozvoje zaměstnávání na částečný pracovní úvazek a odstranění diskriminace takto zaměstnaných osob.

17. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků

16 zahájených řízení (koordinace systémů sociálního zabezpečení, příslušný členský stát, nároky na příspěvky a dávky atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-394/13 K. B.

Spor se týká toho, zda je podle nařízení č. 1408/71 k poskytnutí rodičovské dávky příslušný členský stát, v němž má žadatelka formálně evidovaný trvalý pobyt, když má fakticky bydliště v jiném členském státě spolu s manželem i dotčeným dítětem. Vyjádření zasláné Soudnímu dvoru 31. října 2013 hájí názor, že formální evidence trvalého pobytu k založení příslušnosti členského státu nepostačuje. Podle nařízení má každá osoba podléhat právním předpisům jediného členského státu, kterým je

v dotčené věci členský stát skutečného bydliště žadatelky, tedy místo, kde má obvyklé centrum svých zájmů.

18. Vnější vztahy

Žádné zahájené řízení;

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

19. Celní unie

13 zahájených řízení (prokázání původu zboží, antidumpingové clo, celní řízení, vznik celního dluhu, odnětí celnímu dohledu, právo na obhajobu atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve třech věcech.

C-480/12 X

Spor je veden o to, zda včasné nepředložení zboží celnímu úřadu vede ke vzniku celního dluhu, a to buď z důvodu odnětí celnímu dohledu nebo z důvodu neplnění povinností vyplývajících z režimu vnějšího tranzitu. Vyjádření zaslané Soudnímu dvoru 6. února 2013 hájí názor, že při režimu vnějšího celního tranzitu zpoždění při předkládání zboží celnímu úřadu určení samo o sobě nevede ke vzniku celního dluhu z důvodu odnětí celnímu dohledu. Opatření zajišťující, že zboží stále podléhá celnímu dohledu (např. opatření zásilky celní závěrou), totiž stále trvají. Není tedy důvod se jen z tohoto důvodu domnívat, že zboží bylo odebráno celnímu dohledu. Pokud by však bylo následně zjištěno, že bylo zboží například v mezidobí spotřebováno nebo že došlo k jinému zneužití celního režimu vnějšího tranzitu, pak by došlo ke vzniku celnímu dluhu dle čl. 203 celního kodexu z důvodu odnětí zboží celnímu dohledu.

C-571/12 *Greencarrier Freight Services Latvia*

Je sporné, zda mohou celní orgány vztáhnout výsledky kontroly vzorků zboží provedené v souvislosti s celním prohlášením i na jiná celní prohlášení, v nichž bylo deklarováno totéž zboží, ale z nichž nebyly odebrány vzorky ke kontrole. Soudnímu dvoru bylo 25. března 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že výsledky částečné kontroly zboží není možné uplatnit na zboží uvedené v jiném celním prohlášení (čl. 70 celního kodexu), ale takto získané informace lze využít v rámci přezkumu celního prohlášení po propuštění zboží do příslušného celního režimu (čl. 78 celního kodexu).

C-437/13 *Unitrading*

V zásadě jde o otázku, zda právo na účinnou právní ochranu ve smyslu čl. 47 Listiny základních práv EU brání výběru dodatečného cla z důvodu nesprávného uvedení země původu zboží, pokud celní orgány nemohou zveřejnit podrobnosti ohledně průběhu kontroly, při níž bylo toto pochybení zjištěno. V dané věci totiž třetí osoba provádějící kontrolu nesdělila dotčené údaje celnímu orgánu ani celnímu dlužníkovi s odůvodněním, že jde o „law enforcement sensitive information“. Soudnímu dvoru bylo 29. listopadu 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že jako důkaz v celním řízení nemůže obstát pouhá informace o výsledku kontroly provedené třetí osobou, v tomto ohledu je nutná zpráva o kontrole, z níž bude zřejmé, jaký postup byl použit a k jakému vedla výsledku, aby měl deklarant možnost se k výsledkům kontroly užitečně vyjádřit. V opačném případě by rozhodnutí celního orgánu nesplňovalo ani povinnost uvést řádné odůvodnění.

20. Společný celní sazebník

6 zahájených řízení (celní zařazení zboží);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

21. Justice a vnitřní věci

30 zahájených řízení (soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, uznávání a výkon soudních rozhodnutí z jiných členských států, evropský zatýkací rozkaz, evropský platební rozkaz atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila v sedmi věcech.

C-60/12 *Baláž*

Spor se týká uznání a výkonu rozhodnutí o udělení pokuty za dopravní přestupek spáchaný v Rakousku. Otázkou je splnění podmínky pro postup podle rámcového rozhodnutí 2005/214 týkající se příležitosti k projednání věci před soudem, který je příslušný též v trestních věcech, když se v Rakousku lze odvolat jen k nezávislému správnímu senátu příslušného správního orgánu. Na jednání konaném 12. března 2013 byl nadále zastáván názor z písemné části řízení, že pro naplnění definice „soudu příslušného též v trestních věcech“ je třeba zkoumat procesní stránku řízení před dotčeným soudem, přičemž v tomto ohledu nepostačuje pouhé naplnění znaků uvedených v čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Účelem rámcového rozhodnutí bylo nezahrnout čistě správní řízení.

C-144/12 Goldbet Sportwetten

Sporné je, zda podání odůvodněného odporu proti evropskému platebnímu rozkazu, aniž by byla namítána soudní nepřislusnost, vede k založení příslusnosti tzv. účastí na řízení ve smyslu čl. 24 nařízení č. 44/2001. Na jednání dne 20. února 2013 byl dále hájen postoj z písemné části řízení, že tento postup vede k založení příslusnosti jinak nepřislusného soudu. Věcnou argumentaci, která při podání odporu není zapotřebí, aniž by byla vznesena námitka nepřípustnosti, nelze chápat jinak než jako zájem na tom, aby dotčený soud věc meritorně rozhodl.

C-508/12 Vapenik

Otázkou je, zda lze při vydávání evropského exekučního rozkazu podle nařízení č. 805/2004 pokládat dotčenou osobu za spotřebitele pouze tehdy, pokud byl sporný závazek uzavřen s podnikatelem. Vyjádření zasláné Soudnímu dvoru 22. února 2013 hájí názor, že nařízení chrání spotřebitele jakožto slabší smluvní stranu, takže tato ochrana skutečně na spotřebitele dopadá pouze při závazku s podnikatelem, nikoli s jiným spotřebitelem.

C-45/13 Kainz

Sporná je soudní příslusnost pro odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku, když byl výrobek nakoupen od distributora v Rakousku, ale vyroben v Německu, kde též vznikla škoda (pádem z kola). Soudnímu dvoru bylo 14. května 2013 zasláno vyjádření v tom smyslu, že za místo škodné události podle čl. 5 odst. 3 nařízení č. 44/2001 je třeba krom místa, kde škoda skutečně vznikla, pokládat místo, na němž byl dotčený výrobek uveden do oběhu výrobcem, tedy kde byl uveden na trh. Takovým místem bude zpravidla sídlo výrobce.

C-168/13 PPU F

Je otázkou, zda musí být o souhlasu předávajícího členského státu se stíháním osoby již dříve předané na základě evropského zatýkacího rozkazu i pro jiné trestné činy, než kterých se evropský zatýkací rozkaz týkal, definitivně rozhodnuto do 30 dní, včetně případného odvolacího řízení. Na jednání konaném 7. května 2013 byl hájen názor, že lhůta 30 dní, kterou v této souvislosti předpokládá rámcové rozhodnutí 2002/584, není nepřekročitelná, jelikož v případě odvolání fakticky není možné věc v této lhůtě řádně posoudit.

C-258/13 *Sociedade Agrícola e Imobiliária da Quinta de S. Paio*

Sporné je, zda čl. 47 Listiny základních práv EU a v něm zakotvené právo na účinnou soudní ochranu brání právní úpravě členského státu, která neposkytuje právníkům osobám založeným za účelem dosažení zisku bezplatnou právní pomoc ani jiná procesní zvýhodnění (např. osvobození od soudních poplatků). Vyjádření zaslané Soudnímu dvoru 23. srpna 2013 upozornilo na skutečnost, že spor nijak nespadá do působnosti práva Unie, tudíž Listina není použitelná.

C-441/13 *Hejduk*

Spor se týká soudní příslušnosti ve věci náhrady škody za údajný zásah do autorských práv zveřejněním fotografií na internetu. Je otázkou, zda mohou být k řízení o náhradě celé škody příslušné soudy místa bydliště autorky (podobně jako je tomu v případě zásahu do osobnostních práv podle judikatury C-509/09 a C-161/10 *eDate Advertising a Martinez*). Vyjádření zaslané Soudnímu dvoru 21. listopadu 2013 zastává názor, že i při porušení autorských práv by měla být dána možnost žalovat na náhradu celé škody v místě bydliště autorky, resp. v místě, kde se nachází centrum jejich zájmů.

22. Právo institucí a jejich zaměstnanců

1 zahájené řízení (soudní příslušnost některých zaměstnanců speciální vzdělávací instituce);

ČR se ústně vyjádřila v jedné věci.

C-166/12 *Časta*

Sporné je, zda má být v případě zaměstnanců Unie při převodu jejich důchodových nároků ze systému členského státu do systému Unie převáděn finanční ekvivalent eventuálního budoucího důchodu, nebo finanční ekvivalent vkladů do důchodového systému členského státu. Na jednání konaném 13. března 2013 byl dále hájen názor z písemné části řízení, že převod se má týkat finančního ekvivalentu eventuálního budoucího důchodu, jelikož ten odpovídá kapitálové hodnotě nároků na důchod.

23. Společná zahraniční a bezpečnostní politika

1 zahájené řízení (rozsah rozhodovacích pravomocí v případě omezujících opatření);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

24. Principiální a průřezové otázky

3 zahájená řízení (podpora evropské územní spolupráce, příslušnost soudů členských států, volitelnost preventivní zdravotní péče);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-459/13 Široká

Spor se týká slučitelnosti vnitrostátní očkovací povinnosti nezletilých dětí s právem Unie, zejména s čl. 35 Listiny základních práv EU. Vyjádření zaslané Soudnímu dvoru 12. prosince 2013 upozorňuje, že tato věc nespadá do působnosti unijního práva, tudíž Listinu nelze aplikovat.

Zajímavé rozsudky vynesené v řízení o předběžné otázce v roce 2013

Následuje přehled z pohledu VLZ nejzajímavějších rozsudků vydaných v průběhu roku 2013 v řízení o předběžné otázce. Primárně byly v rámci jednotlivých tématických okruhů vybrány rozsudky, v nichž se ČR vyjadřovala, nebo rozsudky, o kterých bylo informováno na zasedáních výboru VLZ.⁶ Účelem tohoto přehledu není poskytnutí vyčerpávajících informací o každém z uvedených rozsudků, spíše na rozsudky a jejich závěry stručně upozornit. Plná znění všech rozsudků jsou dostupná na webových stránkách Soudního dvora (<http://curia.europa.eu>).

1. Zemědělství

19 rozsudků (označování potravin, společná organizace trhů, restrukturalizační a jiné podpory pro zemědělce, vývozní náhrady atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-401/11 Soukupová (rozsudek třetího senátu z 11. dubna 2013, GA Jääskinen)

Sporné bylo, zda členské státy mohou pro účely přiznání podpory zemědělci, který předčasně ukončí zemědělskou činnost, uplatňovat rozdílnou věkovou hranici pro muže a ženy při posuzování splnění podmínky nedosažení „obvyklého věku pro odchod do důchodu“. Soudní dvůr konstatoval, že ačkoliv je na členských státech, aby stanovily věk pro odchod do důchodu, nemohou uplatňovat rozdílný „obvyklý věk pro odchod do důchodu“ pro muže a ženu stejného věku pro účely přiznání dotčené podpory, neboť se jedná o diskriminaci na základě věku, kterou unijní právo

⁶ V rámci jednotlivých oblastí jsou rozsudky řazeny podle data jejich vynesení.

zakazuje. Členské státy tedy musí mít podmínku nedosažení obvyklého věku pro odchod do důchodu v případě ženy za splněnou, pokud by ji splňoval stejně starý muž.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s těmito vyjádřeními v souladu.

C-636/11 *Berger* (rozsudek čtvrtého senátu z 11. dubna 2013, GA Mengozzi)

Spor se týkal otázky, zda vnitrostátní orgány mohou veřejnost jmenovitě informovat o potravinách, které sice nejsou zdraví škodlivé, ale nejsou vhodné k lidské spotřebě. Soudní dvůr konstatoval, že nařízení č. 178/2002 tomuto postupu nebrání, naopak jej výslovně umožňuje, neboť takové potraviny nesplňují unijní pravidla pro bezpečnost potravin.

C-3/12 *Syndicat OP84* (rozsudek čtvrtého senátu ze 13. června 2013, GA Jääskinen)

Otázkou bylo, zda lze napadnout kontroly prováděné v souvislosti se zemědělskými podporami podle nařízení č. 4045/89 a č. 2988/95 z toho důvodu, že byly zahájeny v jednom kontrolním období a pokračovaly i po jeho konci (v následujícím období). Soudní dvůr konstatoval, že řádnost této kontroly ani rozhodnutí založené na jejím základě nelze napadat pouze z toho důvodu, že byla vykonána i mimo odpovídající kontrolní období. Podstatné je, zda nedošlo k překročení čtyřleté promlčecí lhůty.

C-299/12 *Green - Swan Pharmaceuticals CR* (rozsudek devátého senátu z 18. července 2013, GA Wathelet)

Případ se týkal zdravotních tvrzení při označování potravin, konkrétně šlo o to, zda zdravotní tvrzení „*Přípravek obsahuje navíc vápník a vitamín D₃, které napomáhají snižovat riziko vzniku osteoporózy a zlomenin*“ je tvrzením o snížení rizika onemocnění ve smyslu nařízení č. 1924/2006, přestože z něj výslovně nevyplývá, že by konzumace tohoto přípravku *významně* snižovala riziko vzniku uvedeného onemocnění. Sporná byla také přechodná ustanovení nařízení. Soudní dvůr rozhodl, že pro kvalifikaci za tvrzení o snížení rizika onemocnění není třeba výslovné tvrzení o *významném* snížení rizika vzniku onemocnění, postačuje, pokud takto označení přípravku vnímá běžný spotřebitel. Přechodná ustanovení se vztahují pouze na označení potravin, která byla již před 1. lednem 2005 chráněna jakožto ochranné známky nebo obchodní značky.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

2. Životní prostředí

15 rozsudků (posuzování vlivů na životní prostředí, odpady, chemické látky, přístup veřejnosti k informacím o životním prostředí, emisní povolenky apod.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-416/10 *Križan a další* (rozsudek velkého senátu z 15. ledna 2013, GA Kokott)

Spor se týkal přístupu veřejnosti k informacím v souvislosti s povolením skládky a provedení posouzení vlivů na životní prostředí. Soudní dvůr mimo jiné rozhodl, že veřejnost musí mít přístup k územnímu rozhodnutí a umístění skládky, a to od zahájení řízení o povolení tohoto zařízení, aniž by přístup mohl být odmítnut z důvodu ochrany důvěrných obchodních nebo průmyslových informací. Pro určení časové působnosti směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí je rozhodující, kdy byla podána formální žádost o povolení záměru skládky, i když další kroky v řízení nastaly později. Soudní dvůr zároveň potvrdil, že vnitrostátní soud není vázán rozhodnutím vnitrostátního ústavního soudu, které odporuje unijnímu právu, a má i v takové situaci možnost položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními v souladu.

C-420/11 *Leth* (rozsudek čtvrtého senátu ze 14. března 2013, GA Kokott)

Otázkou bylo, zda má majitel nemovitosti v blízkosti letiště právo na náhradu škody způsobené snížením hodnoty této nemovitosti v důsledku hluku z provozu letiště, když souvisí se stavebními úpravami, k nimž nebylo provedeno posouzení vlivů na životní prostředí. Soudní dvůr konstatoval, že posuzování vlivů na životní prostředí nezahrnuje posouzení vlivu na hodnotu majetku (nemovitostí v okolí záměru). Tím není automaticky vyloučena možnost domáhat se náhrady škody při neprovedeném posouzení vlivů na životní prostředí, ale v praxi bude vzhledem k povaze tohoto řízení nemožné prokázat příčinnou souvislost mezi neprovedeným posouzením a vzniklou škodou.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními částečně v souladu.

C-244/12 *Salzburger Flughafen* (rozsudek pátého senátu z 21. března 2013, GA Wahl)

Věc se týkala posouzení dopadů záměru rozšíření letiště na životní prostředí. Soudní dvůr konstatoval, že vnitrostátní právo nemůže paušálně stanovit, že posouzení není

nutné, pokud v důsledku rozšíření nevzroste počet pohybu letadel o konkrétní počet za rok. Směrnice 85/337 má v tomto ohledu přímý účinek, takže vnitrostátní orgány jsou povinny provést posouzení vlivů na životní prostředí bez ohledu na uvedenou podmínku vnitrostátního práva, která je s touto směrnicí v rozporu.

C-258/11 *Sweetman a další* (rozsudek třetího senátu z 11. dubna 2013, GA Sharpston)

Spor se týkal posouzení vlivů záměru na životní prostředí v souvislosti s ochranou přírodních stanovišť. Soudní dvůr konstatoval, že příslušné vnitrostátní orgány nemohou schválit zásahy, které mohou trvale ohrozit ekologické charakteristiky lokalit, v nichž se vyskytují prioritní typy přírodních stanovišť. Jedná se zejména o případy, kdy by zásah mohl vést ke ztrátě nebo k částečnému a nenahraditelnému zničení prioritního typu přírodního stanoviště, které se nachází v dané lokalitě. Takový záměr by tedy mohl být povolen jediné v případě převažujícího veřejného zájmu a za realizace kompenzačních opatření.

C-260/11 *Edwards a Pallikaropoulos* (rozsudek čtvrtého senátu z 11. dubna 2013, GA Kokott)

Ve věci šlo o náhradu nákladů řízení týkajícího se životního prostředí příslušníkem veřejnosti, který ve věci neměl úspěch. Konkrétně jde o to, jak je třeba posuzovat, zda požadované náklady nejsou nepřiměřeně vysoké. Soudní dvůr konstatoval, že pojem „přiměřených nákladů“ musí být vykládán tak, aby v praxi nebránil příslušníkům veřejnosti z důvodu hrozící vysoké finanční zátěže zahajovat soudní řízení týkající se životního prostředí nebo v nich pokračovat. Je třeba zohlednit hospodářskou situaci dotčené osoby, objektivní výši nákladů řízení, situaci účastníků řízení, rozumné vyhlídky na úspěch ve sporu, závažnost dotčených zájmů, složitost právních otázek, neuváženost návrhů v různých fázích řízení i existenci vnitrostátního systému právní pomoci nebo jiného režimu ochrany v oblasti nákladů řízení.

C-463/11 *L* (rozsudek čtvrtého senátu z 18. dubna 2013, GA Wathelet)

Spor se týkal platnosti územního plánu obce, k němuž bylo vypracováno posouzení vlivů na životní prostředí, ačkoli nebyla splněna vnitrostátní podmínka pro výjimku z povinnosti toto posouzení provést. Dle německé právní úpravy v takovém případě není platnost plánu dotčena. Soudní dvůr nicméně konstatoval, že není možné, aby vnitrostátní právo zachovalo platnost územního plánu, k němuž nebylo vypracováno posouzení vlivů na životní prostředí, ačkoliv vypracováno být mělo.

C-515/11 *Deutsche Umwelthilfe* (rozsudek druhého senátu z 18. července 2013, GA Sharpston)

Otázka se týkala toho, zda se výjimka z působnosti směrnice o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí pro instituce v zákonodárce funkci vztahuje i na ministerstva, když na základě zákonného zmocnění připravují a přijímají předpisy nižší právní síly. Soudní dvůr tuto možnost jednoznačně odmítl.

C-113/12 *Brady* (rozsudek čtvrtého senátu ze 3. října 2013, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal otázky, zda lze prasečí hnůj určený pro dodání jiným zemědělcům považovat za odpad ve smyslu unijního práva. Soudní dvůr konstatoval, že produkty určené pro využití jinými subjekty než jejich producenty, tedy kterých se producent nezamýšlí zbavit, není třeba považovat za odpad. Dotčený prasečí hnůj tedy není odpadem ve smyslu unijního práva.

C-566/11, C-567/11, C-580/11, C-591/11, C-620/11 a C-640/11 *Iberdrola a další* (rozsudek pátého senátu ze 17. října 2013, GA Kokott)

Spor se týkal otázky, zda může členský stát snížit odměnu za výrobu elektřiny o částku, o kterou byla tato odměna navýšena, když byly bezplatně přidělené emisní povolenky výrobci zahrnuté do nákladů. Soudní dvůr uvedl, že povinná bezplatnost přidělení povolenek takovému postupu nebrání, jelikož není účelem bezplatného přidělování povolenek, aby výrobci mohli dosahovat neočekávaných zisků, jeho účelem naopak je zmírnit případné negativní hospodářské dopady. Odčerpání neočekávaných zisků tedy není s bezplatným přidělováním v rozporu.

C-203/12 *Billerud Karlsborg a Billerud Skärblacka* (rozsudek druhého senátu ze 17. října 2013, GA Mengozzi)

Bylo sporné, zda lze udělit pokutu za nevyřazení emisních povolenek odpovídajících emisím, když dotčená společnost měla k dispozici dostatek povolenek a nevyřazení bylo způsobeno pouze administrativní chybou. Soudní dvůr rozhodl, že i v takovém případě unijní právo uložení pokuty vyžaduje.

C-72/12 *Gemeinde Altrip a další* (rozsudek druhého senátu ze 7. listopadu 2013, GA Cruz Villalón)

Předmětem sporu byl plán protipovodňového systému v záplavové zóně Rýnu schválený v červnu 2006. Vlastníci sousedních zaplavovaných pozemků podali proti schválení záměru žalobu. Ta byla zamítnuta s odvoláním na časovou působnost zákona implementujícího směrnici 2003/37. Soudní dvůr nicméně konstatoval, že dle

této směrnice, kterou se rozšířilo právo příslušníků dotčené veřejnosti na soudní přezkum rozhodnutí, kterých se týká směrnice EIA, se provádějící předpisy musí uplatnit i na správní povolovací řízení zahájená před vypršením implementační lhůty (25.6.2006), pokud vedla k vydání povolení po tomto dni.

C-279/12 *Fish Legal a Shirley* (rozsudek velkého senátu z 19. prosince 2013, GA Cruz Villalón)

Otázkou bylo, za jakých okolností mohou být soukromé společnosti poskytující veřejně prospěšné služby (v daném případě jde o zprivatizované vodohospodářské odvětví) považovány za orgány veřejné správy pro účely poskytování informací o životním prostředí. Dle Soudního dvora je třeba zkoumat, zda jsou dotčeným společnostem vnitrostátním právem přiznána výjimečná oprávnění ve srovnání s pravidly použitelnými ve vztazích mezi osobami soukromého práva. V daném případě by měly být společnosti kvalifikovány jako orgány veřejné správy ve smyslu směrnice 2003/4, jelikož jsou kontrolovány orgánem veřejné správy, který může rozhodujícím způsobem ovlivňovat jejich činnost v oblasti životního prostředí. Dotčené společnosti ale nemusejí poskytovat informace, když je nesporné, že tyto informace nesouvisí s poskytováním veřejných služeb v oblasti životního prostředí.

3. Dopravní politika

5 rozsudků (náhrady cestujícím v letecké dopravě, sociální práva v silniční dopravě, práva cestujících v železniční dopravě);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-12/11 *McDonagh* (rozsudek třetího senátu z 31. ledna 2013, GA Bot)

Bylo sporné, zda při zrušení letu z důvodu uzavření evropského vzdušného prostoru kvůli erupci sopky je letecká společnost povinna poskytnout cestujícím odpovídající péči (strava, ubytování a související doprava), či zda je vzhledem k výjimečnosti této situace této povinnosti zproštěna. Soudní dvůr potvrdil, že letecké společnosti jsou i za takové situace povinny péči poskytovat.

C-11/11 *Folkerts* (rozsudek velkého senátu z 26. února 2013, GA Bot)

Spor se týkal otázky, zda se nárok na náhradu škody za zpoždění letu, jenž zahrnuje několik přestupů, odvíjí od příletu do konečné destinace. Soudní dvůr tento výklad potvrdil, nárok je tedy dán v případě, kdy se přílet do konečné destinace opozdí o tři a více hodin.

4. Energetická politika

4 rozsudky (energetické služby, pohonné hmoty, zákaz privatizace atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-394/11 *Belov* (rozsudek čtvrtého senátu z 31. ledna 2013, GA Kokott)

Spor se týkal namítané diskriminace spočívající v tom, že ve čtvrti města obývané Romy byly přístroje měřící spotřebovanou elektřinu umístěny 6 m nad zemí, zatímco v ostatních částech města pouze 1,7 m nad zemí. Soudní dvůr nicméně konstatoval, že nemá pravomoc na předběžnou otázku odpovídat, jelikož mu byla předložena Komisí pro ochranu před diskriminací, která není soudem ve smyslu čl. 267 SFEU.

C-26/11 *Belgische Petroleum Unie a další* (rozsudek třetího senátu z 26. února 2013, GA Kokott)

Bylo otázkou, zda může vnitrostátní právo ukládat společněm uvádějícím na trh benzin nebo motorovou naftu, aby během téhož kalendářního roku uvedly na trh též určité množství biopaliv. Soudní dvůr uvedl, že unijní právo takové úpravě nebrání, pokud je požadované množství biopaliv vypočteno jako procentní podíl z množství pohonných hmot uvedených na trh v daném roce a když nejsou překročeny mezní hodnoty podle příslušných unijních předpisů.

C-195/12 *IBV & Cie* (rozsudek čtvrtého senátu ze 26. září 2013, GA Bot)

Bylo sporné, zda lze poskytování podpor za produkci tzv. zelené elektřiny omezit na výrobce, kteří pro výrobu elektřiny nepoužívají dřevo nebo dřevní odpad. Soudní dvůr rozhodl, že takové omezení je možné, neboť jednotlivé kategorie biomasy se ve vztahu k režimům podpory nenacházejí ve srovnatelné situaci pro účely případného uplatnění zásady rovného zacházení. Navíc doplnil, že případná podpora výroby energie ze dřeva či dřevního odpadu by mohla vést k nadměrnému odlesňování, což by způsobilo větší výskyt oxidu uhličitého v atmosféře.

C-105/12 až C-107/12 *Essent a další* (rozsudek velkého senátu ze 22. října 2013, GA Jääskinen)

Spor se týkal vnitrostátního zákazu privatizace podílů v provozovateli elektrické či plynové distribuční soustavy. Soudní dvůr konstatoval, že takový zákaz je dle čl. 345 SFEU možný, což jej nevylučuje z přezkumu stran omezení volného pohybu kapitálu podle čl. 63 SFEU. Cíle spočívající v boji proti vzájemnému subvencování, výměny strategických informací, v zajištění transparentnosti na energetických trzích nebo

v zabránění narušení hospodářské soutěže mohou představovat naléhavé důvody obecného zájmu, na jejichž základě lze takové omezení odůvodnit.

5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)

4 rozsudky (sítě a služby elektronických komunikací, právní ochrana databází);

Shrnutí zajímavého rozsudku:

C-518/11 *UPC Nederland* (rozsudek třetího senátu ze 7. listopadu 2013, GA Cruz Villalón)

Případ se týkal toho, zda může obec i po prodeji své kabelové sítě rozhlasových a televizních programů soukromému provozovateli těchto služeb nadále schvalovat cenu za základní nabídku. Dle Soudního dvora to nelze, neboť současný právní rámec tuto pravomoc uděluje jen příslušnému vnitrostátnímu regulačnímu orgánu.

6. Ochrana osobních údajů

3 rozsudky (poskytování informací o osobních údajích, zpracování osobních údajů);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-342/12 *Worten* (rozsudek třetího senátu ze 30. května 2013, GA Kokott)

Bylo sporné, zda se lze bránit proti vnitrostátní povinnosti mít na pracovišti evidenci odpracované doby zaměstnanců pracujících na směny tím, že takový požadavek nezajistí řádnou ochranu těchto osobních údajů podle směrnice 95/46. Soudní dvůr nicméně konstatoval, že směrnice takové vnitrostátní povinnosti nebrání.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-473/12 *IPI* (rozsudek třetího senátu ze 7. listopadu 2013, GA Bot)

Belgický předpis stanoví, že soukromí detektivové vyšetřující pro komoru realitních makléřů, zda různé osoby dodržují pravidla tohoto regulovaného povolání, musí informovat dotčené osoby o zpracování jejich osobních údajů v souladu se směrnicí 95/46. Dle Soudního dvora je na členském státě, zda pro takovou profesní komoru, a potažmo detektivy jednající na její účet, stanoví výjimku z informační povinnosti.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-486/12 X (rozsudek osmého senátu ze 12. prosince 2013, GA Bot)

Spor se týkal otázky, zda lze vybírat poplatek za sdělení osobních údajů (vystavení výpisu), které jsou o osobě vedeny v obecném rejstříku. Soudní dvůr konstatoval, že směrnice 95/46 nebrání vybírání takového poplatku, jeho výše však nesmí překročit náklady na sdělení dotčených údajů.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

7. Veřejné zakázky

10 rozsudků (pojem „veřejná zakázka“, zadávací řízení, zásada rovného zacházení a transparentnosti atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-526/11 IVD (rozsudek pátého senátu ze 12. září 2013, GA Mengozzi)

Bylo sporné, zda je třeba profesní komoru lékařů považovat za veřejného zadavatele ve smyslu unijního práva. Podle Soudního dvora se o veřejného zadavatele nejedná, jelikož není splněna podmínka převážného financování orgány veřejné moci (většina příjmů pochází z příspěvků členů) ani podmínka řízení orgány veřejné moci (komora má velkou organizační i rozpočtovou nezávislost).

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-388/12 *Comune di Ancona* (rozsudek čtvrtého senátu ze 14. listopadu 2013, GA Bot)

Sporné bylo, zda změna provozovatele díla udělením koncese bez výběrového řízení vede k vracení unijních prostředků poskytnutých na výstavbu tohoto díla. Nařízení č. 1260/1999 stanoví zásadu, že příspěvek ze strukturálních fondů na určitou operaci je zachován jen tehdy, jestliže do 5 let ode dne rozhodnutí o příspěvku nedošlo v operaci k „podstatné změně“. Dle Soudního dvora tyto změny zahrnují jak změny při provádění díla, tak i posléze, zejm. při jeho správě. Unijní právo nebrání, aby koncese na službu byla udělena bez nabídkového řízení, je-li v souladu se zásadou transparentnosti, jejíž dodržení nenese s sebou nutně povinnost provést nabídkové řízení, ale musí podniku z jiného členského státu umožnit předběžný přístup k informacím o koncesi.

C-561/12 *Nordecon a Ramboll Eesti* (rozsudek čtvrtého senátu z 5. prosince 2013, GA Wahl)

Případ se týkal otázky, zda může veřejný zadavatel vyjednávat o nabídkách, které nejsou v souladu se závaznými požadavky technických specifikací, jež jsou uvedeny v zadávací dokumentaci. Podle Soudního dvora unijní právo takové vyjednávání s ohledem na zásadu transparentnosti nedovoluje, jelikož je třeba vyloučit existenci rizika upřednostňování a svévole.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-425/12 *Portgás* (rozsudek pátého senátu z 12. prosince 2013, GA Wahl)

Bylo otázkou, zda se může členský stát dovolávat sektorové zadávací směrnice vůči entitě, jež je držitelkou koncese na poskytování veřejné služby v situaci, kdy tento akt nebyl proveden do vnitrostátního práva. Dle Soudního dvora soukromý podnik zmocněný aktem orgánu veřejné správy poskytovat pod kontrolou tohoto orgánu službu ve veřejném zájmu, který k tomu disponuje výjimečnými pravomocemi ve srovnání s těmi, které vyplývají z pravidel použitelných na vztahy mezi jednotlivci, je povinen dodržovat přímo použitelná ustanovení směrnice 93/38, tudíž se i orgány členského státu mohou vůči němu těchto ustanovení dovolávat.

8. Státní podpory

7 rozsudků (podpory na zpracování zemědělských produktů, podpory při převzetí podniku v potížích, podpory pro rozvoj venkova atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-284/12 *Deutsche Lufthansa* (rozsudek druhého senátu z 21. listopadu 2013, GA Mengozzi)

Spor se týkal otázky, jak má národní soud postupovat, když je podána žaloba na učení, že provozovatel letiště (Frankfurt-Hahn) poskytnul státní podporu leteckému dopravci stanovením nízkých letištních poplatků, přičemž v dané věci Komise zahájila formální vyšetřovací řízení dle čl. 108 odst. 2 a 3 SFEU. Dle Soudního dvora je vnitrostátní soud povinen přijmout všechna nezbytná opatření za účelem vyvození důsledků z případného porušení povinnosti pozastavit provádění státní podpory. Za tímto účelem může rozhodnout o pozastavení provádění státní podpory a nařídit navrácení již vyplacených částek.

C-262/12 *Vent De Colère a další* (rozsudek druhého senátu z 19. prosince 2013, GA Jääskinen)

Šlo o to, zda mechanismus plné kompenzace dodatečných nákladů, které vznikají energetickým podnikům z důvodu povinného výkupu elektřiny vyrobené ve větrných elektrárnách za cenu vyšší, než je tržní cena, který je financován všemi konečnými spotřebiteli elektřiny ve Francii, představuje zásah za použití státních prostředků ve smyslu čl. 107 SFEU. Soudní dvůr na tuto otázku odpověděl kladně, neboť finanční prostředky pocházejí z povinných příspěvků uložených spotřebitelům francouzskými právními předpisy, které jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy.

9. Hospodářská soutěž

9 rozsudků (zneužití dominantního postavení, kartely, sdružení podniků, program shovívavosti atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-68/12 *Slovenská sporiteľňa* (rozsudek druhého senátu ze 7. února 2013, GA Wahl)

Bylo otázkou, zda lze podle unijního práva uložit pokutu za kartelové jednání, které spočívá v dohodě dvou společností vypovědět a znovu neuzavřít smlouvu se třetí společností, když tato třetí společnost údajně neměla povolení v dotčeném členském státě podnikat. Soudní dvůr konstatoval, že údajné protiprávní působení společnosti na relevantním trhu nemá vliv na posouzení souladu kartelové dohody s unijním právem.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-32/11 *Allianz Hungária Biztosító a další* (rozsudek prvního senátu ze 14. března 2013, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal otázky, zda hospodářskou soutěž omezují dvoustranné dohody, jejichž prostřednictvím se pojišťovny poskytující pojištění motorových vozidel dohodnou buď s autorizovanými prodejci motorových vozidel působícími i jako autoopravny, nebo se sdružením, které takové prodejce reprezentuje, na tom, že hodinová sazba, kterou má hradit pojišťovna za opravu vozidel u ní pojištěných, bude záviset mimo jiné na množství a procentním podílu smluv, které autorizovaný prodejce coby zprostředkovatel sjedná pro tuto pojišťovnu. Podle Soudního dvora jde o dohody, jejichž účelem je omezit hospodářskou soutěž na trhu pojištění motorových vozidel

i na trhu autoopraven, a to i když nelze doložit horizontální dohodu mezi pojišťovny, ale pouze vertikální dohody mezi pojišťovny a autorizovanými prodejci, resp. sdružením autorizovaných prodejců. Centrální myšlenka rozhodnutí tkví v tom, že autorizovaní prodejci působící rovněž jako autoopravní vykonávají vůči klientům (kupcům automobilů) dvojí funkci spočívající jednak v opravě vozidel, a jednak ve zprostředkování nejvhodnějšího pojištění, přičemž zprostředkovací funkci nebudou prodejci řádně vykonávat, pokud od toho závisí sazba za opravu vozidla stanovená sdružením autorizovaných prodejců a pojišťovny.

C-536/11 *Donau Chemie a další* (rozsudek prvního senátu ze 6. června 2013, GA Jääskinen)

Spor se týkal otázky možnosti podniku poškozeného kartelem nahlédnout za účelem přípravy občanskoprávních žalob do spisů týkajících se žádosti účastníků kartelové dohody o shovívavost. Soudní dvůr konstatoval, že není možné absolutní odepření nahlížet do dotčených dokumentů stanovené vnitrostátním právem, jelikož to vede k narušení účinného uplatnění čl. 101 SFEU a práv, která toto ustanovení přiznává jednotlivcům poškozeným kartelem. Veřejný zájem na účinném uplatnění programu shovívavosti je tedy třeba ve světle ochrany poškozených kartelem zvážit (ve smyslu rozsudku ve věci C-360/09 *Pfleiderer*) v každém konkrétním případě, resp. ve vztahu ke každému dokumentu.

C-681/11 *Schenker a další* (rozsudek velkého senátu z 18. června 2013, GA Kokott)

Případ se týkal možnosti vyhnout se uložení pokuty za kartelové jednání. Soudní dvůr uvedl, že uložení pokuty se nelze vyhnout s poukazem na to, že podnik mylně pokládal své jednání za legální na základě právní rady advokáta nebo rozhodnutí vnitrostátního orgánu pro hospodářskou soutěž (přitom bylo připomenuto, že tyto orgány nemohou rozhodnout o neexistenci porušení čl. 101 SFEU ani vzbuzovat u podniků legitimní očekávání, že jejich jednání toto ustanovení neporušuje). Výjimečně je možné, aby vnitrostátní orgán konstatoval protiprávní jednání a přitom neuložil pokutu, když se podnik zúčastnil vnitrostátního programu shovívavosti.

10. Daně a finanční trh

72 rozsudků (šestá směrnice o DPH, trh finančních nástrojů, odpovědnost z provozu motorových vozidel, základ daně a odpočty daně, zboží a služby osvobozené od daně, dvojí zdanění, spotřební daň atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-541/11 *Grilc* (usnesení čtvrtého senátu ze 17. ledna 2013, GA Cruz Villalón)

Případ se týkal možnosti uplatnit nárok na náhradu škody způsobené dopravní nehodou proti vnitrostátnímu orgánu pro odškodnění dle směrnice 2000/26. Soudní dvůr uvedl, že nárok lze vůči tomuto orgánu uplatnit, když se k jeho uhrazení nemá pojišťovna a proti pojišťovně nebylo v této souvislosti zahájeno soudní řízení. Teprve pokud není uplatněný nárok uspokojen do dvou měsíců, lze jej vymáhat i soudně.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-123/11 *A* (rozsudek čtvrtého senátu z 21. února 2013, GA Kokott)

Spor se týkal možnosti odpočtu ztrát dceřiné společnosti usazené v jiném členském státě. Podle Soudního dvora unijní právo obecně nebrání vnitrostátním předpisům, které vylučují možnost mateřské společnosti fúzující s dceřinou společností usazenou v jiném členském státě, jež ukončila svou činnost, odečíst od svých zdanitelných příjmů ztráty dceřiné společnosti před fúzí, byť je to možné pouze v případě fúze s dceřinou společností sídlící v tomto členském státě. Rozpor by ale byl dán, když by mateřská společnost nemohla prokázat, že její dceřiná společnost vyčerpala možnosti zohlednit tyto ztráty a že je již nelze uplatnit v členském státě sídla této společnosti ani v budoucích zdaňovacích obdobích. Určení rozhodného práva pro výpočet odčitatelných ztrát každopádně nemůže vést k nerovnému zacházení vůči situaci fúze se společností sídlící v tomtéž členském státě.

C-18/12 *Žamberk* (rozsudek pátého senátu z 21. února 2013, GA Bot)

Šlo o to, zda vstupné na městské koupaliště, v jehož areálu lze provozovat sportovní i rekreační aktivity, představuje protiplnění za služby úzce související se sportem nebo tělesnou výchovou, které je osvobozené od DPH. Soudní dvůr konstatoval, že pro toto posouzení je podstatné, které prvky v konkrétním areálu převažují, nicméně za provozování sportu nebo tělesné výchovy je třeba pro účely osvobození od DPH pokládat jakoukoliv sportovní aktivitu bez ohledu na její úroveň či pravidelnost.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními v souladu.

C-271/12 *Petroma Transport* (rozsudek druhého senátu z 8. května 2013, GA Sharpston)

Případ se týkal odpočtu DPH v případě neúplných faktur za služby, které si mezi sebou poskytovala skupina podniků (netvořících skupinu pro účely DPH). Soudní

dvůr uvedl, že vnitrostátní právo může v takovém případě odeprít nárok na odpočet DPH, i když by faktury byly následně doplněny informacemi prokazujícími reálnost, povahu a částku fakturovaných plnění. Nezbytné opravy a doplnění faktur totiž lze provádět zásadně před vydáním rozhodnutí dotyčného orgánu, aby mu umožňovaly zajistit správný výběr DPH a jeho kontrolu. Správce daně může rovněž odmítnout vrácení DPH zaplacené společností poskytující služby, když příjemcům těchto služeb byl odeprán nárok na odpočet DPH z důvodu nedostatků zjištěných na fakturách.

C-604/11 *Genil 48 a Comercial Hostelera de Grandes Vinos* (rozsudek čtvrtého senátu ze 30. května 2013, GA Bot)

Případ se týkal dodržení povinností finanční instituce týkající se ochrany klientů při nabízení úrokového swapu a důsledků jejich případného nedodržení pro platnost dohodnutého obchodu. Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo nestanoví důsledky případného porušení nedodržení povinností při nabízení úrokového swapu, jejich úprava je na vnitrostátním právu při dodržení požadavků efektivity a ekvivalence.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-219/12 *Finanzamt Freistadt Rohrbach Urfahr* (rozsudek druhého senátu z 20. června 2013, GA Sharpston)

Spor se týkal otázky, zda provoz fotovoltaického zařízení na střeše rodinného domu, z něhož je vyprodukovaná elektřina dodávána za úplatu do veřejné sítě, představuje hospodářskou činnost ve smyslu směrnice 77/388 (tedy zda lze uplatnit odpočet DPH odvedené na vstupu při pořízení tohoto zařízení), přestože produkce nepřekračuje osobní spotřebu domu (a majitel si elektřinu pro dům opět kupuje ze sítě). Soudní dvůr konstatoval, že se jedná o hospodářskou činnost, jelikož z tohoto zařízení je elektřina do veřejné sítě dodávána trvale, z čehož má jeho provozovatel pravidelný příjem a tyto dodávky podléhají DPH. Dotčené zařízení je tedy používáno výlučně pro účely plnění zdanitelných na výstupu.

C-71/12 *Vodafone Malta a Mobisle Communications* (rozsudek třetího senátu z 27. června 2013, GA Jääskinen)

Sporná byla daňová povinnost uložená mobilnímu operátorovi. Soudní dvůr uvedl, že směrnice 2002/20 nebrání tomu, aby operátoři mobilních telefonních služeb byli plátcí tzv. „spotřební daně“ odpovídající procentnímu podílu úhrad, které obdrží od uživatelů těchto služeb, pokud vznik platební povinnosti v případě této daně není vázán na řízení o udělení oprávnění umožňujícího přístup na trh se službami

elektronických komunikací, ale souvisí s využitím mobilních telefonních služeb, a když ji v konečném důsledku nese uživatel těchto služeb. Rozsudek tak potvrdil snahu řady členských států (viz např. rozsudek ve věci C-485/11 *Komise v. Francie*) zvýšit příjmy státního rozpočtu odvody za užívání elektronických komunikací.

C-350/11 *Argenta Spaarbank* (rozsudek prvního senátu ze 4. července 2013, GA Mengozzi)

Bylo sporné, zda může vnitrostátní právo umožnit odpočet pro účely korporační daně za rizikový kapitál pouze při investici na území dotčeného členského státu. Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo brání takovému daňovému znevýhodnění investic na území jiných členských států.

C-409/11 *Csonka a další* (rozsudek prvního senátu z 11. července 2013, GA Mengozzi)

Případ se týkal pojištění občanskoprávní odpovědnosti z provozu motorových vozidel. Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo členským státům neukládá zřídit subjekt, který by zaručil odškodnění poškozených v důsledku dopravních nehod v situaci, kdy sice pojištění bylo uzavřeno, nicméně pojistitel se dostal do platební neschopnosti.

C-388/11 *Le Crédit Lyonnais* (rozsudek prvního senátu ze 12. září 2013, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal možnosti uplatnění odpočtu pro účely DPH. Podle Soudního dvora společnost, jejíž ústředí se nachází na území členského státu, nemůže pro účely stanovení odpočitatelného podílu DPH zohlednit obrat dosažený jejími pobočkami usazenými v jiných členských (ani ve třetích) státech. Takové zohlednění není možné, aniž by zároveň nedošlo k vážnému zpochybnění rozdělení oblastí použití vnitrostátních právních předpisů v oblasti DPH i samotného smyslu existence odpočtu. Vedlo by ke zvýšení podílu DPH, který by si ústředí mohlo odpočítat, přestože některá zařízení by neměla žádnou souvislost s činnostmi stálých provozoven usazených mimo území daného státu, a v důsledku toho by hodnota použitelného odpočitatelného podílu byla zkreslena.

C-306/12 *Spedition Welter* (rozsudek druhého senátu z 10. října 2013, GA Cruz Villalón)

Spor se týká pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel. Je otázkou, zda lze podle směrnice 2009/103 pokládat škodního zástupce pojišťovny za oprávněného

převzít v zastoupení pojišťovny procesní písemnosti související s odpovědností z provozu motorových vozidel, v tomto případě žaloby na náhradu škody. Soudní dvůr konstatoval, že škodní zástupce musí mít podle vnitrostátního práva dostatečná oprávnění k zastupování pojišťovny v dotčeném členském státě, mezi něž musí patřit také oprávnění přebírat v zastoupení pojišťovny procesní písemnosti.

C-276/12 *Sabou* (rozsudek velkého senátu z 22. října 2013, GA Kokott)

Případ se týkal toho, zda v případě, kdy správce daně žádá daňové správy jiných členských států o informace, má daňový subjekt právo se do tohoto procesu zapojit (být informován o žádosti, moci se k ní vyjádřit či formulovat vlastní otázky atd.). Soudní dvůr rozhodl, že taková možnost daňového subjektu nevyplývá z příslušné směrnice ani ze základního práva být vyslechnut, jelikož se jedná pouze o správní spolupráci správních orgánů členských států. Unijní právo ale neřeší způsob, jakým mohou být takto získané informace použity v daňovém řízení (a jak je může v tomto řízení daňový subjekt napadnout).

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-22/12 *Haasová* (rozsudek druhého senátu z 24. října 2013, GA Jääskinen)

Sporná byla otázka, zda lze nemajetkovou újmu způsobenou pozůstalým po oběti dopravní nehody považovat za škodu na zdraví ve smyslu směrnice 90/232, tedy zda je pokryta pojištěním odpovědností z provozu motorových vozidel. Soudní dvůr uvedl, že toto povinné pojištění musí pokrývat náhradu nemajetkové újmy, kterou utrpěly osoby blízké obětí usmrcených při dopravních nehodách, pokud tuto náhradu škody z titulu občanskoprávní odpovědnosti pojištěného upravuje ve sporu v původním řízení rozhodné vnitrostátní právo. Tento závěr učinil Soudní dvůr také v souběžně vydaném rozsudku ve věci C-277/12 *Drozdovs*, kde navíc doplnil, že vnitrostátní právo nesmí omezit výši takového odškodnění na maximální částku, která je nižší než minimální částky podle čl. 1 odst. 2 směrnice 84/5.

C-440/12 *Metropol Spiestätten* (rozsudek prvního senátu z 24. října 2013, GA Bot)

Spor se týkal výběru DPH a jiných daní z provozu výherních automatů. Soudní dvůr konstatoval, že z hazardních her lze kumulativně vybírat DPH i vnitrostátní zvláštní daň z hazardních her, pokud druhá z těchto daní nemá povahu daně z obratu. V případě výherních přístrojů lze po uplynutí určitého období za základ daně použít částku pokladních příjmů těchto přístrojů. Unijní právo nebrání vnitrostátní úpravě, dle něhož se částka splatné DPH započítá v přesné výši vůči neharmonizované dani.

C-249/12 a C-250/12 *Tulicã a další* (rozsudek třetího senátu ze 7. listopadu 2013, GA Wathelet)

Předběžná otázka se týkala toho, zda když byl prodejce dodatečně kvalifikován jako osoba povinná k DPH a cena zboží byla předtím stanovena bez jakékoliv zmínky o DPH, má být tato dohodnutá cena považována za cenu již zahrnující DPH, nebo za cenu bez DPH, jež musí být následně o DPH zvýšena. Soudní dvůr uvedl, že když již dodavatel nemůže DPH získat od pořizovatele, musí být dohodnutá cena pokládána za cenu již zahrnující DPH. Jinak by totiž docházelo k porušení zásady, podle které DPH nese konečný spotřebitel, jakož i zásady, podle které daňový orgán nemůže vybrat částku DPH převyšující částku, která byla zaplácena osobě povinné k dani.

C-319/12 *MDDP* (rozsudek třetího senátu z 28. listopadu 2013, GA Kokott)

Spor se týkal osvobození vzdělávacích služeb poskytovaných soukromoprávními subjekty od DPH. Dle Soudního dvora mohou tyto služby být od DPH osvobozeny, pouze pokud soukromoprávní poskytovatelé sledují podobné cíle jako veřejnoprávní subjekty. Pro uplatnění osvobození tedy není významná jen povaha služeb.

11. Svoboda poskytování služeb a usazování

12 rozsudků (směrnice o službách na vnitřním trhu, audiovizuální a mediální služby, provozování hazardních her atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-283/11 *Sky Österreich* (rozsudek velkého senátu z 22. ledna 2013, GA Bot)

Spor se týkal povinnosti subjektů televizního vysílání s výlučnými právy na události vysoce zajímavé pro veřejnost poskytovat k nim přístup pro účely krátkých zpravodajských vstupů na žádost všem ostatním subjektům televizního vysílání, a to za náhradu nepřekračující dodatečné náklady vzniklé při poskytování přístupu. Soudní dvůr konstatoval, že tato povinnost není v rozporu s Listinou, když poměřil právo přijímat informace, svobodu a pluralitu médií na jedné straně a svobodu podnikání na straně druhé.

C-186/11 a C-209/11 *Stanleybet International a další* (rozsudek čtvrtého senátu z 24. ledna 2013, GA Mazák)

Případ se týkal možnosti členského státu přiznat výlučné právo provozovat hazardní hry na jeho území jediné společnosti. Soudní dvůr konstatoval, že členské státy sice mohou takové omezení učinit z důvodů veřejného zájmu (ochrana veřejnosti před

hazardními hrami), avšak jen pokud v praxi toto opatření odpovídá snaze omezit příležitosti k hazardním hrám soudržným a systematickým způsobem a pokud je zajištěna přísná kontrola expanze odvětví hazardních her veřejnými orgány v rozsahu nezbytném pro boj s trestnou činností. Pokud tyto požadavky vnitrostátní úprava nespĺňuje, nemohou příslušné orgány (alespoň do sjednání nápravy) odmítat žádosti jiných subjektů o poskytnutí licence k provozování hazardních her, které musí posoudit na základě objektivních a nediskriminačních kritérií.

C-577/11 DKV Belgium (rozsudek druhého senátu ze 7. března 2013, GA Bot)

Sporné byly vnitrostátní podmínky pro změnu pojistných sazeb při hospitalizaci. Soudní dvůr uvedl, že unijní právo nebrání tomu, aby byla změna sazeb podmíněna vazbou na index spotřebitelských cen, zdravotní index nebo na souhlas správního orgánu pověřeného dohledem, který se odvíjí od ztrátovosti stávajících sazeb, pokud neexistuje méně omezující opatření umožňující dosáhnout cíle ochrany spotřebitele před značným a neočekávaným zvýšením pojistného.

C-57/12 Femarbel (rozsudek prvního senátu z 11. července 2013, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal otázky, zda jsou služby poskytované pečovatelskými a ubytovacími zařízeními pro seniory vyloučeny z působnosti směrnice 2006/123 o službách na vnitřním trhu. Soudní dvůr vysvětlil, že vyloučení zdravotních služeb z působnosti směrnice se vztahuje na všechny činnosti určené k vyhodnocení nebo udržení zdravotního stavu pacientů či k jejich uzdravení, pokud je tato činnost vykonávána odbornými pracovníky, a to bez ohledu na organizaci, způsoby financování a na veřejnoprávní nebo soukromou povahu zařízení, v němž je péče poskytována. Vyloučení sociálních služeb z působnosti směrnice pokrývá všechny činnosti, které souvisejí zejména s pomocí a podporou seniorům, jsou-li poskytovány soukromým poskytovatelem služeb pověřeným státem na základě aktu, kterým mu byla jasně a transparentně uložena skutečná povinnost poskytovat takové služby za určitých specifických podmínek výkonu.

C-234/12 Sky Italia (rozsudek druhého senátu z 18. července 2013, GA Kokott)

Bylo sporné, zda může vnitrostátní právo vymezením subjektům placeného televizního vysílání kratší časový limit pro vysílací čas vyhrazený televizní reklamě, než jaký je vymezen subjektům volně dostupného televizního vysílání. Podle Soudního dvora unijní právo takové úpravě v zásadě nebrání, jelikož finanční zájmy subjektů placeného televizního vysílání jsou odlišné od finančních zájmů subjektů volně dostupného televizního vysílání. Zatímco první dosahují příjmů z předplatného od diváků, druzí takový přímý zdroj financování nemají a musí se financovat buď

pomocí příjmů z televizní reklamy či pomocí jiných zdrojů financování. Tudíž nejde o srovnatelné situace ve smyslu zásady rovného zacházení.

C-539/11 *Ottica New Line di Accardi Vincenzo* (rozsudek čtvrtého senátu z 26. září 2013, GA Jääskinen)

Spor se týkal vnitrostátních podmínek pro zřizování nových provozoven oční optiky (dle počtu obyvatel a vzdálenosti od stávajících provozoven). Soudní dvůr rozhodl, že dotčené podmínky sice představují omezení svobody usazování, nicméně mohou být odůvodněny zájmem na ochraně veřejného zdraví, pokud je tento cíl příslušnými orgány naplňován systematicky, soudržně a transparentně.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

12. Volný pohyb zboží (duševní vlastnictví)

17 rozsudků (autorská práva, ochranné známky, dodatková ochranná osvědčení, patenty na farmaceutické přípravky, uvádění léčivých přípravků a zdravotnických prostředků na trh atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-535/11 *Novartis Pharma* (rozsudek čtvrtého senátu z 11. dubna 2013, GA Sharpston)

Spor se týkal otázky, zda výroba hotových injekcí naplněných nezměněným léčivým přípravkem (který byl příslušným postupem registrován) vyžaduje novou registraci či jiné povolení. Soudní dvůr konstatoval, že pokud nedochází ke změně léčivého přípravku, kterým je injekce naplněna, a pokud je injekce vyráběna vždy na základě individuálního lékařského předpisu, není nutná nová registrace. Nicméně přesto je pro takovou činnost třeba povolení podle směrnice 2001/83.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními částečně v souladu.

C-457/11 až C-460/11 *VG Wort a další* (rozsudek čtvrtého senátu z 27. června 2013, GA Sharpston)

Bylo sporné, zda může být spravedlivá odměna vybíraná kolektivním správcem autorských práv za rozmnožovací přístroje vybírána i za tiskárny, resp. počítače a skenery. Soudní dvůr uvedl, že unijní právo v zásadě nebrání možnosti vybírat tyto

poplatky i za tiskárny (resp. za sestavy více přístrojů umožňující reprodukci), pokud je dodrženo právo na rovné zacházení. Proto je podstatné, aby osoby, které mají poplatek hradit, mohly tyto náklady přenést na své zákazníky, přičemž se celková výše spravedlivé odměny vybírané ve vztahu k sestavě přístrojů nesmí podstatně lišit od odměny stanovené za rozmnoženinu pořízenou s pomocí jediného přístroje.

ČR se k případu ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením částečně v souladu.

C-414/11 *Daiichi Sankyo a Sanofi-Aventis Deutschland* (rozsudek velkého senátu z 18. července 2013, GA Cruz Villalón)

Případ se týkal šíře práv z patentu na farmaceutický výrobek. Soudní dvůr rozhodl, že patent získaný na základě přihlášky uplatňující nárok na vynález výrobního postupu farmaceutického výrobku i na vynález tohoto farmaceutického výrobku jako takového, ale který byl udělen jen na výrobní postup, nemůže být považován za patent chránící i vynález tohoto farmaceutického výrobku, a to ani v důsledku následného vstupu v platnost Dohody TRIPS.

C-109/12 *Laboratoires Lyocentre* (rozsudek čtvrtého senátu ze 3. října 2013, GA Sharpston)

Spor se týkal otázky, zda může být výrobek, který je v jiných členských státech uváděn na trh jako zdravotnický prostředek s označením CE, označen příslušným orgánem členského státu za léčivý přípravek (což předpokládá jeho registraci). Soudní dvůr konstatoval, že kvalifikace výrobku v jednom členském státě jakožto zdravotnického prostředku nebrání tomu, aby jej orgány jiného členského státu kvalifikovaly z důvodu farmakologického, imunologického a metabolického účinku jako léčivý přípravek. V návaznosti na takové rozhodnutí je třeba dotčený výrobek přestat uvádět v tomto členském státě na trh, nebo jej z trhu stáhnout.

ČR se k případu ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-49/13 *MF 7* (usnesení třetího senátu ze 14. listopadu 2013, GA Cruz Villalón)

Šlo o předběžnou otázku položenou Úřadem průmyslového vlastnictví. Soudní dvůr konstatoval její zjevnou nepřipustnost, jelikož Úřad nemá postavení soudu, ale spíše správního orgánu, navíc v tomto ohledu ani nesplňuje požadavek nezávislosti.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-484/12 *Georgetown University* (rozsudek třetího senátu z 12. prosince 2013, GA Jääskinen)

Případ se týkal nařízení 469/2009 o dodatkových ochranných osvědčeních pro léčivé přípravky. Soudní dvůr konstatoval, že když majitel základního patentu již získal na základě registrace léčivého přípravku složeného z kombinace více účinných látek dodatkové ochranné osvědčení pro tuto kombinaci účinných látek, může též získat dodatkové ochranné osvědčení pro jednu z těchto účinných látek, která je samostatně rovněž jako taková chráněna uvedeným patentem.

13. Volný pohyb kapitálu

3 rozsudky (předcházení praní špinavých peněz, daňové odpočty a osvobození).

Shrnutí zajímavého rozsudku:

C-181/12 *Welte* (rozsudek třetího senátu ze 17. října 2013, GA Mengozzi)

Sporná byla vnitrostátní právní úprava umožňující rezidentům v tomto členském státě, kteří zde podléhají neomezené daňové povinnosti, vyšší odpočet ze základu dědické daně než osobám ostatním. Podle Soudního dvora představuje tato úprava omezení volného pohybu kapitálu, které není odůvodněné ani zásadou daňové soudržnosti, ani zásadou účinnosti daňové kontroly. Ve vztahu k zásadě daňové soudržnosti není splněna základní podmínka, tj. že daňové zvýhodnění (spočívající v odečtení nezdanitelné částky v plné výši od základu daně, pokud je alespoň jednou stranou dědění německým rezident) není kompenzováno žádnou určitou daňovou zátěží.

14. Ochrana spotřebitele

13 rozsudků (nekalé obchodní praktiky, nepřiměřené podmínky ve spotřebitelských smlouvách, klamavá reklama, záruky na spotřební zboží atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-206/11 *Köck* (rozsudek prvního senátu ze 17. ledna 2013, GA Trstenjak)

Bylo sporné, zda soud členského státu může nařídit ukončení obchodní praktiky jen z toho důvodu, že pro ni nebylo vydáno předchozí povolení správního orgánu, aniž by sám posoudil nekalou povahu této praktiky (konkrétně šlo o ohlášení výprodeje). Podle Soudního dvora takový postup není možný, protože ohlášení výprodeje není

praktikou spadající do přílohy I směrnice 2005/29 (obsahující praktiky, které jsou nekalé v každém případě), tudíž je nutné tuto praktiku vždy individuálně posoudit.

C-472/11 *Banif Plus Bank* (rozsudek prvního senátu z 21. února 2013, GA Mengozzi)

Spor se týkal postupu vnitrostátního soudu při posuzování zneužívající povahy smluvní klauzule ve spotřebitelské smlouvě. Soudní dvůr připomněl, že vnitrostátní soud je povinen posuzovat zneužívající charakter smluvních klauzulí i bez návrhu. Pro vyvození důsledků z případného závěru o zneužívajícím charakteru konkrétní klauzule není povinen čekat, až spotřebitel sám navrhne zrušení takové klauzule. Podle zásady kontradiktornosti by nicméně vnitrostátní soud v takovém případě měl o svých zjištěních informovat účastníky řízení a dát jim možnost se k věci vyjádřit. Tím bude zároveň umožněno spotřebiteli, aby případně soudu sdělil, že si navzdory těmto zjištěním nepřeje vyloučení použití dotčené klauzule.

C-415/11 *Aziz* (rozsudek prvního senátu ze 14. března 2013, GA Kokott)

Případ se týkal námitek vůči výkonu rozhodnutí z důvodu zneužívající povahy dané smluvní klauzule. Soudní dvůr rozhodl, že unijní právo brání vnitrostátní úpravě, která dlužníkovi neumožňuje namítat zneužívající povahu klauzule v rámci řízení o výkonu rozhodnutí a která neumožňuje soudu rozhodujícímu ve věci samé, aby v případě potřeby přijal odpovídající předběžná opatření (tj. zejména aby přerušil řízení o výkonu rozhodnutí).

C-488/11 *Asbeek Brusse a de Man Garabito* (rozsudek prvního senátu ze 30. května 2013, GA Mengozzi)

Spor řešil zneužívající smluvní klauzule ve smlouvě o nájmu bytových prostor. Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 93/13 se vztahuje i na takové smlouvy uzavřené mezi podnikatelem a spotřebitelem. Případná zneužívající povaha smluvní klauzule nemůže vést ke snížení pokuty, která z ní má vyplývat, ale k nepoužití této klauzule vůči spotřebiteli.

C-265/12 *Citroën Belux* (rozsudek prvního senátu z 18. července 2013, GA Bot)

Bylo sporné, zda vnitrostátní právo může stanovit obecný zákaz vázaných nabídek pro spotřebitele, když alespoň jednou jejich částí je finanční služba. Soudní dvůr konstatoval, že vzhledem k důležitosti ochrany spotřebitele na poli finančních služeb unijní právo takovému zákazu nebrání.

C-32/12 Duarte Heros (rozsudek prvního senátu ze 3. října 2013, GA Kokott)

Případ se týkal nároků z vad spotřebního zboží. Soudní dvůr uvedl, že vnitrostátní právo nemůže zakázat, aby soud spotřebiteli i bez návrhu přiznal přiměřené snížení kupní ceny, na které by měl podle příslušných předpisů nárok, pokud se spotřebitel žalobou domáhal pouze odstoupení od smlouvy, které však nelze přiznat z důvodů nevýznamného rozporu zboží s kupní smlouvou.

C-59/12 Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs (rozsudek prvního senátu ze 3. října 2013, GA Bot)

Spor se týkal šíře působnosti směrnice 2005/29 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům. Soudní dvůr konstatoval, že se tato směrnice vztahuje na činnost veřejnoprávního subjektu plnícího úkoly obecného zájmu, jako je správa zákonného zdravotního pojištění.

C-391/12 RLvS (rozsudek třetího senátu ze 17. října 2013, GA Wathelet)

Bylo otázkou, zda je vnitrostátní zákaz novinové inzerce, která není jasně označena slovem „inzerce“ (v dotčené věci byla označen titulkem „sponsored by“) v rozporu se směrnicí 2005/29 o nekalých obchodních praktikách. Soudní dvůr konstatoval, že tento zákaz nespadá do působnosti směrnice, jelikož ukládá povinnosti vydavatelům novin, nikoli obchodníkům. Ze strany vydavatelů přitom nejde o obchodní praktiku ve smyslu směrnice, jelikož neovlivňuje spotřebitele k odběru dotčené tiskoviny.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

15. Volný pohyb osob

34 rozsudků (právo na udělení schengenského víza, příslušnost k posouzení žádosti o azyl a způsob posuzování této žádosti, práva občanů Turecka, uznávání kvalifikací, práva rodinných příslušníků občanů Unie, překračování hranic Schengenu atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-23/12 Zakaria (rozsudek pátého senátu ze 17. ledna 2013, GA Bot)

Bylo sporné, zda musí existovat možnost bránit se u soudu proti chování příslušníků pohraniční stráže na vnějších hranicích Schengenu. Soudní dvůr konstatoval, že dle Hraničního kodexu (nařízení č. 562/2006) musí členské státy zavést opravný prostředek proti rozhodnutí o odepření vstupu, nicméně ve vztahu k chování

příslušníků pohraniční stráže takový opravný prostředek není vyžadován. Zároveň však nevyločil, že by možnost obrátit se na soud mohla vyplývat z Listiny základních práv EU nebo z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

C-175/11 *D. a A.* (rozsudek druhého senátu z 31. ledna 2013, GA Bot)

Spor se týkal otázky, zda lze vyřizovat žádosti o azyl podané státními příslušníky konkrétního třetího státu v přednostním a zrychleném řízení, což dotčené osoby pokládaly za procesní znevýhodnění (méně času k posouzení oprávněnosti žádosti). Soudní dvůr konstatoval, že směrnice 2005/85 takovému postupu nebrání, pokud jsou při rozhodování o žádostech dodrženy základní zásady a záruky stanovené touto směrnicí.

C-46/12 *LN* (rozsudek třetího senátu z 21. února 2013, GA Bot)

Případ řešil přiznání podpory při studiu občanu Unie, jenž do jiného členského státu přijel za studiem, ale nyní tam i pracuje. Soudní dvůr konstatoval, že osobě, která má v hostitelském členském státě postavení pracovníka, tedy vykonává skutečné a efektivní zaměstnání, nelze podporu při studiu upřít, bez ohledu na původní účel vstupu na území tohoto členského státu.

C-111/12 *Ordine degli Ingegneri di Verona e Provincia a další* (rozsudek pátého senátu z 21. února 2013, GA Wahl)

Bylo sporné, zda může vnitrostátní právo stanovit, že držitelé dokladu o dosažené kvalifikaci v oboru architektury z jiného členského státu mohou vykonávat činnosti související s nemovitostmi umělecké hodnoty pouze tehdy, když v rámci zvláštního ověření odborné způsobilosti prokáží svou kvalifikaci v oblasti kulturních památek. Soudní dvůr rozhodl, že členský stát takovou dodatečnou podmínku v rámci režimu uznávání kvalifikací stanovit nemůže.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-254/11 *Shomodi* (rozsudek čtvrtého senátu z 21. března 2013, GA Cruz Villalón)

Případ se týkal toho, zda povolení pro malý pohraniční styk vydávaná na základě bilaterální dohody členského státu a třetího státu podle kontur unijního nařízení umožňují pobyt po maximálně 90 dnů během 180 dnů, nebo maximálně 90 dnů nepřerušovaného pobytu (přerušením je každé opuštění území Schengenu). Soudní dvůr se přiklonil k druhému výkladu, nicméně připomněl, že členské státy mohou v bilaterální dohodě maximální dobu takového pobytu zkrátit.

C-202/11 *Las* (rozsudek velkého senátu ze 16. dubna 2013, GA Jääskinen)

Spor se týkal vnitrostátního pravidla, podle něhož musí podniky sídlící ve vlámské jazykové oblasti Belgie vyhotovovat všechny dokumenty týkající se pracovního poměru v nizozemštině. Soudní dvůr rozhodl, že toto pravidlo představuje omezení volného pohybu pracovníků, které sice může být odůvodněno cílem stimulace používání nizozemštiny, sociální ochrany pracovníků a usnadnění správních kontrol, avšak není přiměřené, tudíž je v rozporu s čl. 45 SFEU.

C-197/11 a C-203/11 *Libert a další* (rozsudek prvního senátu z 8. května 2013, GA Mazák)

Otázkou byl soulad vnitrostátní úpravy podmiňující převod nemovitostí v některých obcích tím, že nabyvatel má dostatečný vztah k obci, s unijními svobodami volného pohybu. Soudní dvůr konstatoval, že tato úprava sice sleduje legitimní cíl veřejného zájmu (uspokojení bytových potřeb nejméně majetných místních obyvatel), avšak není přiměřená, tudíž je s unijním právem v rozporu.

C-529/11 *Alarape a Tijani* (rozsudek druhého senátu z 8. května 2013, GA Bot)

Spor se týkal práva pobytu občanů třetího státu, plnoletého studenta a jeho matky, ve členském státě po ztrátě vazby na občana Unie. Soudní připomenul, že rodič osoby, která již dosáhla plnoletosti a získala přístup ke vzdělávání podle článku 12 nařízení č. 1612/68, má nadále odvozené právo pobytu na základě tohoto ustanovení, pokud tato osoba stále potřebuje přítomnost a péči rodiče k pokračování ve studiu a jeho ukončení. Takový pobyt však nelze brát v potaz při posuzování nabytí práva trvalého pobytu, když nejsou splněny podmínky směrnice 2004/38 (tedy zejména dostatečné prostředky pro obživu).

C-87/12 *Ymeraga a Ymeraga-Tafarshiku* (rozsudek druhého senátu z 8. května 2013, GA Mengozzi)

Případ se týkal možnosti dovodit právo pobytu rodinných příslušníků občana Unie (rodičů a bratra) v domovském státě tohoto občana Unie přímo z čl. 20 SFEU. Soudní dvůr konstatoval, že takový postup je možný jen tehdy, když by odeprání práva pobytu dotyčného občana Unie fakticky zbavilo možnosti skutečně využívat podstatné části práv plynoucích z občanství Unie. Avšak v dané věci tomu tak není, pouhé přání sloučit rodinu v dotčeném členském státě v tomto ohledu nepostačuje.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-534/11 Arslan (rozsudek třetího senátu ze 30. května 2013, GA Wathelet)

Spor se týkal možnosti zajištění občana třetího státu, vůči němuž jsou podnikány kroky vedoucí k vyhoštění z důvodu nelegálního pobytu na území členských států, který nicméně v mezidobí podal žádost o azyl. Soudní dvůr rozhodl, že podáním žádosti o azyl se na dotyčného do rozhodnutí o této žádosti přestávají vztahovat unijní předpisy týkající se navrácení neoprávněně pobývajících občanů třetích států a vztahují se na něj unijní předpisy týkající se žadatelů o azyl. Tato skutečnost však nebrání tomu, aby byl dotyčný nadále zajištěn, když se po individuálním posouzení všech relevantních okolností ukáže, že žádost o azyl byla podána pouze s cílem pozdržet nebo zmařit výkon rozhodnutí o navrácení a že je pokračování zajištění objektivně nutné, aby se dotyčný nemohl svému navrácení definitivně vyhnout.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními částečně v souladu.

C-300/11 ZZ (rozsudek velkého senátu ze 4. června 2013, GA Bot)

Bylo sporné, zda a nakolik lze omezit informování občana Unie o důvodech odepření vstupu na území členského státu z důvodu bezpečnosti státu. Soudní dvůr připustil, že za určitých výjimečných okolností je možné dotčené osobě nesdělít přesné a úplné důvody, z nichž rozhodnutí vychází, nicméně musí být sdělena alespoň podstata těchto důvodů a musí být zajištěna soudní kontrola stran existence a opodstatněnosti dotčených důvodů.

ČR se k případu ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-648/11 MA a další (rozsudek čtvrtého senátu ze 6. června 2013, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal příslušnosti k posuzování žádosti o azyl nezletilé osoby. Soudní dvůr uvedl, že když nezletilý bez doprovodu nemá rodinného příslušníka oprávněně pobývajícího na území členských států a podá žádosti o azyl ve více členských státech, je k jejímu posouzení příslušný ten z nich, v němž se právě nachází.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-575/11 Nasiopoulos (rozsudek prvního senátu z 21. června 2013, GA Mengozzi)

Bylo sporné, zda lze vyloučit částečný přístup k regulovanému povolání, jenž by byl omezen na jednu či více činností spadajících do tohoto povolání, pro které má daná osoba doklad o kvalifikaci z jiného členského státu. Soudní dvůr rozhodl, že takové

omezení by sice bylo možné odůvodnit legitimním zájmem na ochraně spotřebitelů či ochraně zdraví, nicméně v posuzovaném případě toto opatření překračuje meze toho, co je k dosažení uvedených cílů nezbytné, tudíž je v rozporu s unijním právem.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-523/11 *Prinz a Seeberger* (rozsudek třetího senátu z 18. července 2013, GA Sharpston)

Spor se týkal vnitrostátní podmínky pro přiznání podpory při studiu v zahraničí, která vyžadovala mít nejméně tři předchozí roky bydliště v dotčeném členském státě. Soudní dvůr uvedl, že taková podmínka je příliš obecná a výlučná, takže překračuje meze nezbytnosti pro dosažení sledovaných cílů a je v rozporu s unijním právem.

C-383/13 PPU *G a R* (rozsudek druhého senátu z 10. září 2013, GA Wathelet)

Případ se týkal důsledků předchozího nevyslechnutí dotčené osoby při rozhodování o prodloužení zajištění při navrácení neoprávněně pobývajícího občana třetího státu. Soudní dvůr konstatoval, že toto pochybení vede ke zrušení konečného rozhodnutí jen tehdy, když by řízení bez této vady mohlo dospět k jinému výsledku. Zajištění tedy nemůže být zrušeno automaticky, je třeba vždy posoudit skutkové a právní okolnosti konkrétního případu.

C-475/11 *Konstantinides* (rozsudek čtvrtého senátu ze 12. září 2013, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal vnitrostátních stavovských pravidel pro určitou profesi, která se týkala účtování honorářů a umístování reklamy. Soudní dvůr rozhodl, že taková pravidla nespádají do působnosti směrnice 2005/36 o uznávání odborných kvalifikací, avšak je třeba je posoudit z hlediska možného omezení svobody usazování podle čl. 56 SFEU. V dotčené věci se Soudní dvůr klonil k tomu, že uvedená pravidla nejsou s právem Unie v rozporu.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením částečně v souladu.

C-140/12 *Brey* (rozsudek třetího senátu z 19. září 2013, GA Wahl)

Bylo sporné, zda může vnitrostátní právo automaticky upírat občanovi jiného členského státu nárok na dávku sociální pomoci jen z toho důvodu, že nesplňuje podmínky pro právo pobytu na jeho území podle směrnice 2004/38, konkrétně že

nemá dostatečné prostředky, aby se nestal nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci tohoto členského státu. Soudní dvůr uvedl, že takové automatické vyloučení je nepřipustné, jelikož neumožňuje vždy v konkrétním případě vzhledem ke všem okolnostem případu posoudit, zda by poskytnutí dávky skutečně představovalo nepřiměřenou zátěž pro veřejné finance hostitelského členského státu.

C-297/12 *Filev a Osmani* (rozsudek čtvrtého senátu z 19. září 2013, GA Jääskinen)

Spor se týkal doby trvání zákazu vstupu uloženého vnitrostátními orgány nelegálně pobývajícím občanům třetích států. Soudní dvůr konstatoval, že není možné, aby omezení doby trvání takového zákazu bylo podmíněno žádostí dotčení osoby. Dále členský stát nemůže uložit trestní sankci za porušení zákazu vstupu a pobytu na svém území, jenž byl vydán před více než pěti lety, ledaže daná osoba představovala vážné ohrožení veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo národní bezpečnosti.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-492/12 *Conseil National de l'ordre des medecins* (rozsudek čtvrtého senátu z 19. září 2013, GA Jääskinen)

Případ se týkal otázky, zda směrnice 2005/36 brání členským státům ve vytvoření společného odborného postgraduálního vzdělávání pro studenty lékařství zubního i všeobecného. Soudní dvůr rozhodl, že směrnice takovému postupu nebrání, avšak absolventům nelze vydávat doklad o odborné přípravě lékaře se základní odbornou přípravou ani doklad o odborné přípravě zubního lékaře se základní odbornou přípravou.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením částečně v souladu.

C-221/11 *Demirkan* (rozsudek velkého senátu z 24. září 2013, GA Cruz Villalón)

Spor se týká klauzule standstill v Dodatkovém protokolu k Dohodě mezi Tureckem a Unii, jež brání přijímání přísnějších podmínek pro volný pohyb tureckých občanů od vstupu v platnost v daném členském státě. Soudní dvůr konstatoval, že tato klauzule se týká pouze aktivního volného pohybu služeb, tedy poskytování služeb ve členských státech, nikoli jejich přijímání.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-86/12 *Alokpa a Moudolou* (rozsudek druhého senátu z 10. října 2013, GA Mengozzi)

Bylo sporné, zda je možné odvozená práva občanů třetích států jakožto rodinných příslušníků občana Unie, založit přímo za základě čl. 20 SFEU i v jiném členském státě, než je domovský členský stát daného občana Unie. Soudní dvůr konstatoval, že to možné není, neboť v této situaci nehrozí při odepření práva pobytu nutnost území Unie opustit, když má občan Unie dle mezinárodního práva bezpodmínečné právo pobytu ve svém domovském členském státě (v němž by se jeho rodinní příslušníci případně mohli odvolávat na čl. 20 SFEU).

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-291/12 *Schwarz* (rozsudek čtvrtého senátu ze 17. října 2013, GA Mengozzi)

Spor se týkal platnosti nařízení č. 2252/2004, které mimo jiné stanoví, že cestovní pasy obsahují biometrické prvky, včetně otisků prstů, pro údajný rozpor s právem na ochranu osobních údajů dle čl. 8 Listiny základních práv EU a pro údajný nedostatek pravomoci Unie tuto otázku upravit. Soudní dvůr nicméně tyto argumenty odmítl. Sejmutí otisků prstů sice představuje zásah do práva na respektování soukromého a rodinného života i do práva na ochranu osobních údajů, tento zásah je však odůvodněn, neboť sleduje legitimní cíl (bránit pozměňování cestovních pasů a jejich podvodnému použití) a nepřekračuje meze toho, co je pro dosažení uvedeného cíle nezbytné.

C-199/12 až C-201/12 *X, Y a Z* (rozsudek čtvrtého senátu ze 7. listopadu 2013, GA Sharpston)

Případ se týkal způsobu prokazování, že v zemi původu hrozí žadatelům o azyl pronásledování z důvodu jejich (nesporné) homosexuální orientace. Soudní dvůr rozhodl, že pouhá trestnost homosexuálního jednání v zemi původu nepředstavuje dostatečné riziko pronásledování, nicméně toto riziko je dáno, když je za toto jednání v zemi původu stanoven a skutečně ukládán trest odnětí svobody. Žadatelům v této souvislosti nelze klást k tíži, že by se takovému trestu mohli vyhnout, pokud by svou sexuální orientaci skrývali nebo ji projevovali se zdrženlivostí.

C-225/12 *Demir* (rozsudek druhého senátu ze 7. listopadu 2013, GA Wahl)

Spor se týkal použití tzv. *klauzule standstill*, zákazu zavádět nová omezení vůči tureckým pracovníkům, kteří na území členských států legálně pobývají. Soudní dvůr rozhodl, že i když se tato klauzule neuplatní na pravidla pro postup vůči

nelegálním imigrantům, plně se použije na pravidla, která upravují kritéria legálního pobytu. Zároveň však připustil, že držení dočasného povolení k pobytu, na jehož základě lze na území členského státu pobývat pouze do vydání konečného rozhodnutí o právu pobytu, nepředstavuje legální pobyt ve smyslu této klauzule.

C-4/11 Puid (rozsudek velkého senátu ze 14. listopadu 2013, GA Jääskinen)

Bylo sporné, zda je členský stát povinen využít možnosti převzít posouzení žádosti o azyl, pokud žadatele nemůže přemístit do členského státu příslušného podle nařízení č. 343/2003, neboť v tomto členském státě hrozí porušení základních práv žadatele. Soudní dvůr v návaznosti na rozsudek ve spojených věcech C-411/10 a C-493/10 *NS a další* uvedl, že v této situaci členský stát není automaticky povinen převzít posuzování žádosti, může totiž postupovat v přezkumu kritérií nařízení, aby zjistil, zda nebude (po vyloučení prvního členského státu) k posouzení žádosti příslušný jiný členský stát. Takový přezkum však nesmí trvat nepřiměřeně dlouho.

C-394/12 Abdullahi (rozsudek velkého senátu z 10. prosince 2013, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal příslušnosti k posouzení žádosti o azyl, která byla podána v Rakousku, nicméně s jejím převzetím vyslovilo souhlas Maďarsko (odkud žadatelka nelegálně přicestovala) a až poté vyšlo najevo, že již dříve vstoupila na území jiného členského státu (Řecko). Soudní dvůr konstatoval, že přemístění žadatele do členského státu, který již vyslovil s převzetím souhlas, lze napadnout pouze z důvodů systémových nedostatků azylového systému tohoto členského státu (tedy nikoli s poukazem na to, že má být k posouzení žádosti příslušný jiný členský stát).

C-84/12 Koushkaki (rozsudek velkého senátu z 19. prosince 2013, GA Mengozzi)

Případ se zabýval tím, zda existuje právní nárok žadatele na udělení schengenského víza, když vůči tomuto žadateli není dán žádný z důvodů pro zamítnutí žádosti o schengenské vízum podle čl. 32 Vízového kodexu. Existence takového nároku by podle čl. 47 Listiny nutně znamenala též právo na soudní přezkum zamítavého rozhodnutí. Soudní dvůr se výslovnému řešení této otázky vyhnul, když uvedl pouze již známé skutečnosti, že členské státy nemohou žádost zamítnout z jiných důvodů, než které v této souvislosti uvádí Vízový kodex, nicméně při posuzování jejich naplnění mají široký prostor pro uvážení.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními částečně v souladu.

16. Sociální politika

23 rozsudků (rovné zacházení v zaměstnání a povolání, ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a při převodu podniků, závodů či jejich částí, zásada stejné odměny za práci pro muže a ženy, rodičovská dovolená, úprava pracovní doby, pracovní poměry na dobu určitou atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-335/11 a C-337/11 *HK Danmark* (rozsudek druhého senátu z 11. dubna 2013, GA Kokott)

Spor se týkal ochrany zdravotně postižených osob v zaměstnání. Soudní dvůr uvedl, že zdravotní postižení ve smyslu směrnice 2000/78 je omezení vyplývající především z fyzických, duševních nebo psychických postižení, které v interakci s různými překážkami může bránit plnému a účinnému zapojení osoby do profesního života na rovnoprávném základě s ostatními pracovníky. Léčitelná nebo neléčitelná nemoc může pod tento pojem spadat, pokud takové omezení způsobuje. Při zdravotním postižení je zaměstnavatel povinen přijmout odpovídající opatření, aby dotčené osobě umožnil přístup k zaměstnání, jestliže to pro něj nepředstavuje neúměrné břemeno. Tímto opatřením může být i zkrácení pracovní doby. Když zaměstnavatel takové opatření neučiní, nemůže vůči zaměstnanci namítat nadměrnou nepřítomnost na pracovišti, neboť jde na vrub jeho nečinnosti.

C-614/11 *Kuso* (rozsudek pátého senátu ze 12. září 2013, GA Wahl)

Bylo sporné, zda se zásada zákazu diskriminace na základě věku vztahuje také na situaci, kdy dle vnitrostátního práva bylo součástí pracovní smlouvy uzavřené před přistoupením dotčeného členského státu k Unii, že pracovní poměr končí dosažením důchodového věku, který se lišil podle pohlaví zaměstnance, když tento důchodový věk byl dosažen až po přistoupení dotčeného členského státu k Unii. Soudní dvůr potvrdil, že se na uvedenou situaci zásada zákazu diskriminace vztahuje a že jde o zakázanou přímou diskriminaci.

C-476/11 *HK Danmark* (rozsudek druhého senátu ze 26. září 2013, GA Kokott)

Případ se týkal systému zaměstnaneckého penzijního pojištění, v němž byla výše příspěvků hrazených zaměstnavatelem odstupňována podle věku. Soudní dvůr konstatoval, že se sice jedná o rozdílné zacházení na základě věku, které však může být odůvodněno legitimními cíli sociální politiky, politiky zaměstnanosti a trhu práce, které sledují, aby měl zaměstnanec při odchodu do důchodu na penzijním pojištění dostatečné úspory.

C-267/12 Hay (rozsudek pátého senátu ze 12. prosince 2013, GA Jääskinen)

Spor se týkal posouzení, zda ustanovení kolektivní smlouvy přiznávající výhody v oblasti odměňování a pracovních podmínek pouze v případě uzavření manželství, a nikoliv registrovaného partnerství, představují diskriminaci na základě sexuální orientace. Soudní dvůr došel k závěru, že osoby, které uzavřely partnerství, se nacházejí ve srovnatelné situaci jako manželé, takže nepřiznání výhod registrovaným párům představuje přímou diskriminaci.

17. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků

8 rozsudků (koordinační nařízení, příslušnost pro výplatu dávek sociálního zabezpečení, souběh dávek, zohlednění dob pojištění pro výpočet důchodu atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-443/11 Jeltres a další (rozsudek třetího senátu z 11. dubna 2013, GA Mengozzi)

Spor se týkal otázky, zda i podle nového koordinačního nařízení č. 883/2004 platí judikatura *Miethe* (1/85), dle níž si může příhraniční pracovník, který si ke členskému státu svého posledního zaměstnání uchoval úzké profesní a osobní vazby, že zde má nejlepší vyhlídky na opětovné pracovní začlenění, zvolit, že bude v tomto členském státě evidován u služeb zaměstnanosti za účelem hledání nového zaměstnání i za účelem výplaty dávek v nezaměstnanosti, přestože má bydliště v jiném členském státě. Soudní dvůr konstatoval, že nařízení č. 883/2004 relevantní úpravu změnilo, tudíž již rozsudek *Miethe* nelze aplikovat. Plně nezaměstnaný příhraniční pracovník může u členského státu posledního zaměstnání využít pomoc při hledání nového zaměstnání, ale tento členský stát není příslušný k výplatě dávek v nezaměstnanosti.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s těmito vyjádřeními v souladu.

C-589/10 Wencel (rozsudek prvního senátu ze 16. května 2013, GA Cruz Villalón)

Případ se týkal situace, kdy byl dotčené osobě vyplácen důchod ve dvou členských státech na základě bydliště v těchto členských státech. Soudní dvůr konstatoval, že není možné, aby měla osoba pro účely koordinačního nařízení současně bydliště ve více členských státech. Je tedy třeba určit, ve kterém členském státě se nachází její obvyklé bydliště ve smyslu judikatury. Koordinační nařízení neumožňuje souběžně pobírat několik dávek stejného druhu za tutéž dobu pojištění. Výše dávky důchodu může být snížena z důvodu pobírání dávky v jiném členském státě.

C-45/12 *Hadj Ahmed* (rozsudek čtvrtého senátu ze 13. června 2013, GA Bot)

Spor se týkal otázky nároků na sociální dávky u občanky třetího státu, která dříve žila s občanem Unie, avšak nebyli manželi a soužití již skončilo, a jejich dcer, z nichž jedna je občankou třetího státu a druhá občankou Unie (jejím otcem je občan Unie). Soudní dvůr konstatoval, že v takové situaci musí být posouzeno, zda jsou dané osoby dle vnitrostátního práva rodinnými příslušníky pro účely koordinačního nařízení, avšak podle všeho tomu tak není. Minimálně nezletilá občanka Unie a její matka by však mohly mít právo pobytu na základě školní docházky této občanky Unie (judikatura C-413/99 *Baumbast* a C-480/10 *Teixeira*), z čehož by pak vyplýval též nárok na sociální dávky podle právních předpisů hostitelského členského státu.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-216/12 a C-217/12 *Hiddal a Bornand* (rozsudek pátého senátu z 19. září 2013, GA Wathelet)

Sporná byla kvalifikace příspěvku na rodičovskou dovolenou podle lucemburského práva ve smyslu koordinačního nařízení. Soudní dvůr rozhodl, že se dávku, která není odměnou ve smyslu čl. 157 SFEU a je dávkou sociálního zabezpečení, je třeba považovat za rodinnou dávku podle koordinačního nařízení.

C-312/12 *van der Nelder a Farrington* (rozsudek třetího senátu z 10. října 2013, GA Wahl)

Případ se týkal otázky, který členský stát nese náklady na věcné dávky osob, které pracovaly ve více členských státech, v nichž mají nárok na důchod, nyní ale pobývají v jiném členském státě. Podle Soudního dvora tyto náklady nese členský stát, jehož právním předpisům dotčená osoba podléhala nejdéle, jimiž je třeba rozumět právní předpisy upravující důchody.

18. Vnější vztahy

Žádný rozsudek;

19. Celní unie

8 rozsudků (vnější celní tranzit, vznik celního dluhu, antidumpingové clo, celní hodnota zboží, původ zboží, přezkum celního prohlášení atd.);

Shrnutí zajímavého rozsudku:

C-273/12 *Harry Winston* (rozsudek druhého senátu z 11. července 2013, GA Wahl)

Podstatou sporu bylo, zda má být v případě krádeže zboží umístěného v režimu uskladňování v celním skladu hrazeno clo a DPH, nebo zda se jedná o případ vyšší moci, při níž není povinnost hradit clo ani DPH. Soudní dvůr uvedl, že krádež zboží z celního skladu představuje odnětí tohoto zboží celnímu dohledu dle čl. 203 celního kodexu, tudíž dochází ke vzniku celního dluhu podle tohoto ustanovení. Zároveň tím dochází k uskutečnění zdanitelného plnění, tedy ke vzniku povinnosti k DPH.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

20. Společný celní sazebník

2 rozsudky (celní zařazení zboží);

21. Justice a vnitřní věci

30 rozsudků (soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, uznání a výkon rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, rozhodné právo pro spory ze smluv, spolupráce soudů členských států při dokazování, výkon evropského zatýkacího rozkazu, evropský platební rozkaz, atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-396/11 *Radu* (rozsudek velkého senátu z 29. ledna 2013, GA Sharpston)

Případ se týkal možných důvodů pro odmítnutí výkonu evropského zatýkacího rozkazu. Soudní dvůr konstatoval, že nelze odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu vydaného za účelem trestního stíhání z důvodu, že vyžádaná osoba nebyla ve vystavujícím členském státě před vydáním tohoto rozkazu vyslechnuta

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-332/11 *ProRail* (rozsudek prvního senátu z 21. února 2013, GA Jääskinen)

Bylo sporné, zda je při nařízení provedení dokazování na území jiného členského státu vnitrostátní soud povinen využít postup dle nařízení č. 1206/2001. Soudní dvůr uvedl, že tento postup být využit nemusí.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-399/11 *Melloni* (rozsudek velkého senátu z 26. února 2013, GA Bot)

Spor se týkal otázky, zda lze podmínit výkon evropského zatýkacího rozkazu tím, že odsuzující rozsudek vydaný v nepřítomnosti může být ve vykonávajícím členském státě přezkoumán. Soudní dvůr konstatoval, že taková podmínka není možná, což neodporuje ani právu na spravedlivý proces podle čl. 47 Listiny základních práv EU, ani právu na obhajobu podle čl. 48 Listiny. Výkon nemůže být takto podmíněn ani tehdy, když vnitrostátní ústavní právo chápe uvedená základní práva širěji.

C-419/11 *Česká spořitelna* (rozsudek prvního senátu ze 14. března 2013, GA Sharpston)

Případ se týkal soudní příslušnosti pro spor ze závazku směnečného rukojmí. Soudní dvůr konstatoval, že takový závazek se týká sporu ze smlouvy ve smyslu čl. 5 odst. 1 psím. a) nařízení Brusel I. Nejedná se přitom o smlouvu spotřebitelskou ve smyslu čl. 15 nařízení Brusel I, když je směnečné rukojemství poskytováno fyzickou osobou za směnku vystavenou k zajištění závazků společnosti, k níž má tato osoba úzké profesionální nebo podnikatelské vazby.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními v souladu.

C-228/11 *Melzer* (rozsudek prvního senátu ze 16. května 2013, GA Jääskinen)

Sporná byla otázka soudní příslušnosti pro spor z deliktu způsobeného jednáním více osob na různých místech. Soudní dvůr uvedl, že na základě skutečnosti, která vedla ke vzniku škody přičítané jednomu z údajných původců škody, který není účastníkem sporu, nelze založit příslušnost soudu ve vztahu k jinému údajnému původci uvedené škody, který nejednal v obvodu soudu rozhodujícího o žalobě.

ČR se k věci písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-168/13 *PPU F* (rozsudek druhého senátu ze 30. května 2013, GA Wahl)

Bylo sporné, zda musí být o souhlasu předávajícího členského státu se stíháním osoby již dříve předané na základě evropského zatýkacího rozkazu i pro jiné trestné činy, než kterých se evropský zatýkací rozkaz týkal, definitivně rozhodnuto do 30 dnů, včetně případného odvolacího řízení. Soudní dvůr konstatoval, že v případě opravného prostředku musí být pravomocně rozhodnuto nejpozději do 60 či 90 dnů.

ČR se k případu ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-144/12 *Goldbet Sportwetten* (rozsudek třetího senátu ze 13. června 2013, GA Bot)

Spor se týkal toho, zda podání odporu proti evropskému platebnímu rozkazu, který obsahuje námitky ve věci samé, aniž by namítal nepřislusnost dotčeného soudu, lze pokládat za účast na řízení ve smyslu čl. 24 nařízení Brusel I, kterou je přislusnost tohoto soudu založena. Soudní dvůr takový výklad odmítl, odpor nelze v žádném případě pokládat za účast na řízení v uvedeném smyslu, uvedení věcných námitek není v tomto ohledu relevantní.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s těmito vyjádřeními v souladu.

C-93/12 *Agrokonsulting-04* (rozsudek třetího senátu z 27. června 2013, GA Bot)

Bylo sporné, zda může vnitrostátní právo s ohledem na čl. 47 Listiny základních práv EU a požadavek ekvivalence a efektivity svěřit řešení žalob proti rozhodnutím orgánu odpovědného za vyplácení unijních zemědělských podpor jedinému soudu. Soudní dvůr konstatoval, že takové řešení je v souladu s unijním právem, pokud je stejným způsobem řešena soudní řízení týkající se režimu zemědělských podpor vyplácených dle vnitrostátního práva a pokud taková úprava neznamená nadměrné procesní znevýhodnění, zejména co se týká délky řízení.

C-49/12 *Sunico a další* (rozsudek třetího senátu ze 12. září 2013, GA Kokott)

Případ se týkal soudní přislusnosti pro spor o náhradu škody způsobené spoluprací na podvodu v oblasti DPH. Soudní dvůr rozhodl, že tento spor spadá do působnosti nařízení Brusel I jako občanská nebo obchodní věc, jelikož žalovaní nebyli v daném členském státě osobami povinnými k DPH, tudíž nebyli vzhledem k přislusným orgánům ve vztahu založeném na daňovém právu zahrnujícím výkon veřejné moci. Nicméně závěr by byl opačný, pokud by přislusné orgány v tomto řízení využily důkazy získané v rámci výkonu veřejné moci, včetně správní spolupráce s orgány jiných členských států.

C-64/12 *Schlecker* (rozsudek třetího senátu ze 12. září 2013, GA Wahl)

Spor se týkal rozhodného práva pro pracovní smlouvu. Soudní dvůr konstatoval, že byť zaměstnanec při plnění pracovní smlouvy vykonává práci obvykle, dlouhodobě a nepřetržitě pouze v jednom členském státě, může být podle čl. 6 odst. 2 Úmluvy o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy rozhodným právo jiného členského státu, když ze všech okolností případu vyplývá užší vazba mezi smlouvou a tímto jiným členským státem.

C-157/12 *Salzgitter Mannesmann Handel* (rozsudek čtvrtého senátu z 26. září 2013, GA Wahl)

Sporná byla možnost odmítnout uznání a výkon rozsudku z jiného členského státu z důvodu existence neslučitelného rozsudku vydaného v tomto jiném členském státě. Soudní dvůr konstatoval, že tento důvod nařízení Brusel I pro možné odmítnutí neuvádí, tudíž jej nelze uplatnit.

C-386/12 *Schneider* (rozsudek třetího senátu ze 3. října 2013, GA Jääskinen)

Bylo otázkou, zda se nařízení Brusel I použije na nesporné řízení, v němž osoba částečně nezpůsobilá k právním úkonům žádá o souhlas s prodejem nemovitosti. Soudní dvůr konstatoval, že takové řízení je z působnosti nařízení Brusel I výslovně vyloučeno jakožto řízení týkající se způsobilosti fyzické osoby k právům a právním úkonům.

C-218/12 *Emrek* (rozsudek třetího senátu ze 17. října 2013, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal použitelnosti čl. 15 nařízení Brusel I, který stanoví ochrannou soudní příslušnost pro spory ze spotřebitelských smluv. Soudní dvůr uvedl, že pro aplikaci této ochranné soudní příslušnosti není třeba prokazovat příčinnou souvislost činnosti podnikatele zaměřené na členský stát bydliště spotřebitele s uzavřením smlouvy, jelikož tato podmínka by stavěla spotřebitele do obtížné důkazní situace. Na druhou stranu však dodal, že taková souvislost může být pokládána za indicii existence zaměřené činnosti, resp. její spojitosti s uzavřenou smlouvou.

C-60/12 *Baláž* (rozsudek velkého senátu ze 14. listopadu 2013, GA Sharpston)

Šlo o to, jaká kritéria musí splňovat „soud příslušný též v trestních věcech“, neboť možnost projednání věci před takovým soudem je podmínkou aplikace režimu přeshraniční spolupráce při vymáhání pokut (mimo jiné za dopravní přestupky). Soudní dvůr rozhodl, že tento pojem musí být vykládán autonomně a v tom smyslu, že řízení před daným soudem naplňuje základní znaky trestního řízení. Dotčený rakouský orgán tyto požadavky splňuje, jelikož má pravomoc soudního přezkumu věci v plném rozsahu, řízení je trestněprávní povahy a musí v něm být dodrženy procesní záruky z oblasti trestního práva. Možnost obrátit se na takový soud nemusí být přímá, avšak tento soud musí mít možnost posoudit věc skutkově i právně, včetně přiměřenosti trestu.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními v souladu.

C-258/13 *Sociedade Agrícola e Imobiliária da Quinta de S. Paio* (usnesení druhého senátu ze 28. listopadu 2013, GA Mengozzi)

Bylo sporné, zda čl. 47 Listiny základních práv EU a v něm zakotvené právo na účinnou soudní ochranu brání právní úpravě členského státu, která neposkytuje právníkům osobám založeným za účelem dosažení zisku bezplatnou právní pomoc ani jiná procesní zvýhodnění (např. osvobození od soudních poplatků). Soudní dvůr konstatoval, že spor nespadá do působnosti unijního práva, tudíž na něj Listina není použitelná.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-508/12 *Vapenik* (rozsudek devátého senátu z 5. prosince 2013, GA Cruz Villalón)

Sporná byla možnost domáhat se ve sporu mezi spotřebiteli uplatnění přísnějších podmínek pro potvrzení rozhodnutí za evropský exekuční titul pro nesporné nároky. Soudní dvůr konstatoval, že tyto podmínky chrání spotřebitele pouze ve sporu s podnikatelem, nikoli s jiným spotřebitelem (osobou nejednající v rámci své profesní či obchodní činnosti).

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-9/12 *Corman-Collins* (rozsudek prvního senátu z 19. prosince 2013, GA Jääskinen)

Věc se týkala určení soudu, který je dle nařízení Brusel I příslušný pro řešení sporu ze smlouvy o autorizovaném prodeji zboží. Podle Soudního dvora je třeba takovou smlouvu (i s ohledem na konkrétní okolnosti) pokládat za smlouvu o poskytování služeb ve smyslu čl. 5 nařízení Brusel I (nikoli za smlouvu o dodání zboží).

22. Právo institucí a jejich zaměstnanců

3 rozsudky (převod důchodových práv na Evropskou unii a mezinárodní instituci podmínky pro zaměstnance společného podniku Galileo).

Shrnutí všech rozsudků:

C-89/12 *Bark* (rozsudek čtvrtého senátu z 25. dubna 2013, GA Mengozzi)

Spor se týkal otázky, zda se na zaměstnance společného podniku Galileo má použít pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropské unie, konkrétně jím stanovené platové

podmínky. Soudní dvůr rozhodl, že tento pracovní řád v dané věci není použitelný (skutkové okolnosti předcházely roku 2007) a doplnil, že od roku 2007 zaujaly unijní orgány nový přístup při zřizování společných podniků, který se vyznačuje tím, že jsou napříště uznány coby „jiné subjekty Unie“ požívající unijních výsad a imunit. V důsledku toho se na jejich zaměstnance vztahuje služební řád úředníků Evropské Unie i pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropské unie a na tyto subjekty i jejich zaměstnance se vztahuje také Protokol o výsadách a imunitách Evropské unie.

C-233/12 *Gardella* (rozsudek pátého senátu ze 4. července 2013, GA Cruz Villalón)

Bylo sporné, zda je členský stát povinen vyhovět žádosti o převedení důchodových nároků na mezinárodní organizaci, navzdory neexistenci smlouvy, která by možnost těchto převodů upravovala. Soudní dvůr konstatoval, že za takové situace členský stát není povinen důchodové nároky převést, ovšem je naopak povinen pro účely vzniku nároku na starobní důchod zohlednit doby zaměstnání, kterých daná osoba dosáhla u mezinárodní organizace, i když má sídlo na území jiného členského státu.

ČR se k případu písemně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s tímto vyjádřením v souladu.

C-166/12 *Časta* (rozsudek pátého senátu z 5. prosince 2013, GA Cruz Villalón)

Spor řešil, zda má být v případě zaměstnanců Unie při převodu jejich důchodových nároků ze systému členského státu do systému Unie převáděn finanční ekvivalent eventuálního budoucího důchodu, nebo finanční ekvivalent vkladů do důchodového systému členského státu. Podle Soudního dvora může členský stát stanovit vyšší kapitálové hodnoty nároků na důchod na základě metody pojistně-matematické protihodnoty, metody paušální odkupní hodnoty nebo i na základě jiných metod, za předpokladu, že částka, která má být převedena, materiálně představuje důchodové nároky vzniklé na základě dřívějších činností dotyčného úředníka. Česká metoda převádějící do důchodového systému Unie méně než 50 % objemu příspěvků odvedených do národního systému není v unijním právu v rozporu. Soudní dvůr nicméně zdůraznil, že tato metoda se nesmí odchýlit od povahy zásad a pravidel vnitrostátního důchodového systému.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora jsou s těmito vyjádřeními v souladu.

23. Společná zahraniční a bezpečnostní politika

Žádný rozsudek;

24. Principiální a průřezové otázky

3 rozsudky (náhrada škody způsobené porušením unijního práva, působnost Listiny základních práv Evropské unie, aplikace unijního práva v čistě vnitrostátní situaci);

Shrnutí všech rozsudků:

C-617/10 Åkerberg Fransson (rozsudek velkého senátu z 26. února 2013, GA Cruz Villalón)

Spor se týkal působnosti Listiny základních práv EU v situaci, kdy ve vnitrostátním trestním řízení týkajícím se podvodů při přiznání k dani z příjmu a DPH, byla namítána zásada *ne bis in idem*, jelikož dotčená osoba byla již dříve za tento skutek potrestána správní pokutou. Soudní dvůr uvedl, že Listina je v této věci použitelná, byť dotčené vnitrostátní trestní předpisy nebyly přijaty za účelem provádění práva Unie. Tento závěr odůvodnil tím, že směrnice 2006/112 o společném systému DPH ve spojení s čl. 325 SFEU vyžaduje, aby členské státy přijaly odstrašující a účinná opatření k boji proti protiprávnímu jednání při odvodu DPH. Dotčená ustanovení vnitrostátního trestního práva se tudíž na plnění této povinnosti podílejí. Ve věci samé Soudní dvůr uvedl, že čl. 50 Listiny spornému trestnímu stíhání nebrání.

ČR se k případu písemně i ústně vyjádřila, závěry Soudního dvora nejsou s těmito vyjádřeními v souladu.

C-565/11 Irimie (rozsudek třetího senátu z 18. dubna 2013, GA Wathelet)

Případ se týkal možnosti domáhat se úroků z prodlení z daně vybrané v rozporu s právem Unie. Soudní dvůr rozhodl, že vnitrostátní právo nemůže omezit přiznání těchto úroků na úroky vzniklé ode dne následujícího po datu žádosti o vrácení této daně (namísto vztažení úroků ke dni výběru daně). Při neexistenci unijní právní úpravy sice přísluší vnitrostátnímu právnímu řádu každého členského státu stanovit podmínky, za kterých musí být takové úroky uhrazeny, včetně příslušné sazby a způsobu výpočtu těchto úroků, nicméně tyto podmínky musí být v souladu se zásadami rovnocennosti a efektivity. V dané věci je porušena zásada efektivity, neboť sporná úprava vede k tomu, že osoba povinná k dani bude připravena o přiměřenou náhradu za ztrátu, kterou utrpěla v důsledku bezdůvodné platby daně.

C-313/12 Romeo (rozsudek pátého senátu ze 7. listopadu 2013, GA Bot)

Předběžná otázka se týkala výkladu unijního práva v čistě vnitrostátní situaci, v níž nicméně vnitrostátní právo odkazovalo na použití zásad unijního právního řádu. Soudní dvůr konstatoval, že nemá pravomoc na takovou otázku odpovídat.

ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA

Řízení pro porušení unijního práva (infringement procedure) představuje zvláštní mechanismus, jehož cílem je „určit, že jednání členského státu je v rozporu s právem Unie, a přimět tento členský stát, aby v tomto jednání ustal“.⁷ Toto řízení může vést proti členskému státu Evropská komise (čl. 258 SFEU), popřípadě jiný členský stát (čl. 259 SFEU). Řízení vedená členskými státy proti jiným členskými státy jsou nicméně z přirozených důvodů velmi vzácná.⁸ V naprosté většině případů vede řízení pro porušení unijního práva Evropská komise, která tím plní svoji úlohu strážkyně Smluv (guardian of the Treaties).⁹

Před zahájením řízení pro porušení unijního práva

V současné době je ustálenou praxí, že v případě podezření na porušování práva Unie některým z členských států EU nezahajuje Evropská komise okamžitě řízení pro porušení povinnosti. Než se tak stane, je věc zásadně vždy předmětem řízení EU Pilot. Teprve není-li věc napravena či vysvětlena v rámci tohoto řízení, přistupuje Evropská komise k zahájení řízení podle čl. 258 SFEU.

Tato praxe vedla k poklesu zahajovaných řízení pro porušení povinnosti. Tento pokles je zčásti trvalý (řada kauz je uspokojivě vyřešena v rámci řízení EU Pilot, řízení pro porušení povinnosti není vůbec zahájeno), zčásti pouze dočasný (případy jsou nejprve předmětem řízení EU Pilot, případná řízení pro porušení povinnosti jsou proto zahajována s určitým zpožděním).

Jednou z výrazných výjimek z uvedené praxe jsou řízení ve věci opožděné transpozice či notifikace směrnic; v takových případech jsou řízení zahajována automaticky po marném uplynutí lhůty pro transpozici (tyto případy nejsou předmětem řízení EU Pilot, neboť o obsahu povinnosti členského státu nemůže být sporu).

Co je EU Pilot

Jedná se o flexibilní a relativně neformální řízení, resp. mechanismus spolupráce, sloužící k objasnění, popř. řešení situací, u nichž Komise shledává možné porušení

⁷ Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P *Švédsko a další v. API a Komise*, Sbirka rozhodnutí 2010, s. I-8533, bod 119.

⁸ Příkladem z nedávné doby je věc C-364/10 *Maďarsko v. Slovensko*. Maďarská vláda iniciovala řízení podle čl. 259 SFEU poté, co slovenské úřady zabránily prezidentu Maďarska, aby dne 21. srpna 2009 navštívil slovenské město Komárno a zúčastnil se tam slavnostního odhalení sochy svatého Štěpána. Rozsudkem ze dne 16. října 2012 Soudní dvůr žalobu maďarské vlády zamítl.

⁹ Srov. čl. 17 odst. 1 SEU, podle něhož Evropská komise „dohlíží na uplatňování práva Unie“.

unijního práva ze strany členského státu. Jeho předmětem může být velmi široké spektrum problémů (výtka chybné aplikace unijního práva ze strany členského státu, včasné nedodání konkrétní zprávy, nesprávně provedenou transpozici apod.).

Mechanismus EU Pilot funguje od dubna 2008. V současné době je již stabilní a významnou součástí prosazování práva EU vůči všem členským státům.

Postup řízení

Řízení zahajuje Evropská komise buď z vlastní iniciativy, nebo na základě obdržené stížnosti.

Evropská komise komunikuje s kontaktními místy jednotlivých členských států prostřednictvím speciální internetové databáze. Řízení je zahájeno tím, že Komise prostřednictvím této databáze zašle členskému státu (jeho kontaktnímu místu) žádost o vyjádření k určitému problému, v němž spatřuje možné porušení unijního práva.

Po obdržení žádosti kontaktní místo, v případě České republiky konkrétně VLZ, obratem osloví resort, do jehož gesce dotčená problematika spadá. V úzké spolupráci s tímto resortem je pak vypracováno vyjádření. Standardní lhůta pro vyjádření členského státu je 10 týdnů. Ve vyjádření VLZ sdělí Komisi v závislosti na povaze případu navrhovaný způsob řešení. Například oznámí přijetí nápravných kroků nebo předloží Komisi argumenty podložené stanovisko, proč k porušení práva EU nedošlo, případně poskytne další relevantní informace.

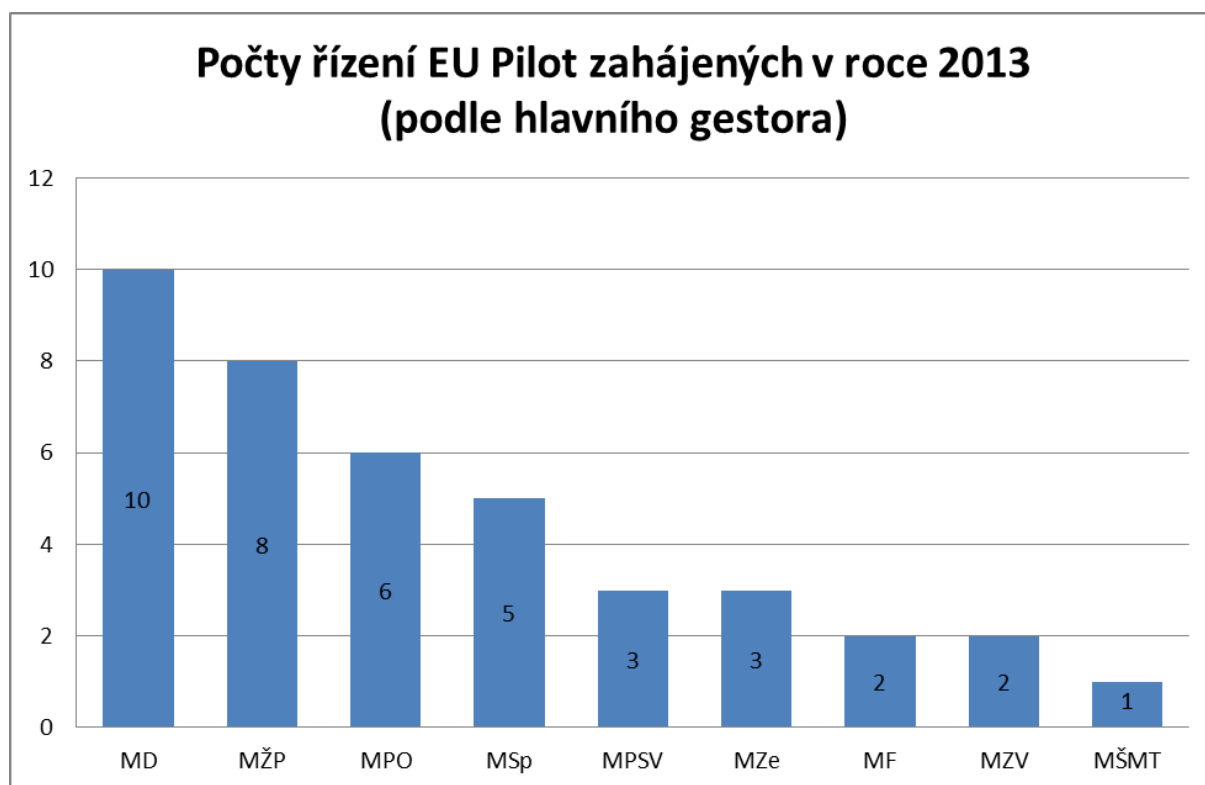
Komise následně vyjádření vyhodnotí a odpověď buď akceptuje, čímž řízení v zásadě končí, nebo ji odmítne a v takovém případě obvykle následují další kroky (což zpravidla znamená zahájení řízení pro porušení unijního práva).

Pokud Komise v odpovědi nenalezne dostatek informací potřebných k rozhodnutí, požádá o jejich doplnění (případně i opakovaně).

Vývoj v roce 2013

V průběhu roku 2013 bylo proti ČR zahájeno celkem 40 případů EU Pilot.

Z tohoto počtu bylo zahájeno 11 na základě stížnosti a 29 z vlastní iniciativy Evropské komise (zdá se však, že Komise tyto kategorie ne vždy striktně rozlišuje).

Průběh řízení pro porušení unijního práva

Řízení podle čl. 258 SFEU

Evropská komise zahajuje řízení z vlastní iniciativy nebo na základě stížnosti.¹⁰

Řízení je zahajováno na základě zjištění, že členský stát ke dni uplynutí lhůty pro transpozici neoznámil Evropské komisi vnitrostátní předpisy představující úplnou transpozici dotčené směrnice (*non-communication infringements*; v češtině se používá pracovní označení *nenotifikační řízení*), nebo na základě zjištění, že vnitrostátní předpisy nejsou v souladu s předpisy EU (*non-conformity infringements*), nebo jsou aplikovány v rozporu s předpisy EU (*bad application infringements*; pro poslední dva druhy řízení se používá pracovní název *věcná řízení*).

¹⁰ Stížnost může podat každý. Dle ustálené judikatury Soudního dvora přitom ovšem platí, že „Komise není povinna zahájit řízení o nesplnění povinnosti, má v tomto ohledu diskreční pravomoc, která vylučuje právo jednotlivců vyžadovat od orgánu, aby zaujal stanovisko v určitém smyslu a podal žalobu na neplatnost proti jeho odmítnutí konat“ (rozsudek Tribunálu ve věci T-194/04 *Bavarian Lager v. Komise*, Sbírnka rozhodnutí 2007, s. II-4523, body 54 a 55 a tam citovaná judikatura; viz též rozsudek Soudního dvora ve věci C-167/06 P *Komninou a další v. Komise*, Sbírnka rozhodnutí 2007, s. I-141*, bod 64).

Řízení je zahajováno zasláním tzv. formálního upozornění, resp. výzvy (*letter of formal notice*). Členskému státu je dána příležitost vyjádřit se k výtkám uvedeným ve formálním upozornění, a to zpravidla ve lhůtě 2 měsíců. Nepovažuje-li Evropská komise odpověď členského státu za uspokojivou, následuje druhá fáze: Evropská komise vydá odůvodněné stanovisko (*reasoned opinion*) a uloží členskému státu nápravu závadného stavu, zpravidla opět ve lhůtě 2 měsíců.¹¹

Po marném uplynutí posledně uvedené lhůty může Evropská komise podat žalobu k Soudnímu dvoru. Následuje standardní řízení před Soudním dvorem (žaloba, žalobní odpověď, replika, duplika, případně vyjádření vedlejších účastníků a vyjádření hlavních účastníků řízení k vyjádřením vedlejších účastníků, ústní jednání, stanovisko generálního advokáta a rozsudek). Pokud se Soudní dvůr s žalobou Evropské komise (alespoň zčásti) ztotožní, vydá rozsudek, kterým konstatuje porušení povinnosti ze strany členského státu (např. „Česká republika tím, že ve stanovené lhůtě nepřijala právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15. února 2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z této směrnice.“¹²).

Rozsudkem Soudního dvora nemůže být v této fázi uložena dotčenému členskému státu finanční sankce, s jedinou výjimkou zavedenou Lisabonskou smlouvou: podle čl. 260 odst. 3 SFEU může Komise navrhnout uložení paušální částky nebo penále (tedy dvou složek možné finanční sankce) již prvním rozsudkem v řízení vedeném z důvodu, že dotyčný stát *nesplnil povinnost sdělit opatření provádějící směrnici přijatou legislativním postupem* (týká se tedy jen nenotifikačních řízení, a to výhradně těch, jejichž předmětem je opožděná transpozice či notifikace směrnic přijatých Evropským parlamentem a Radou, popř. jen Radou přímo na základě Smluv, tj. netýká se směrnic v přenesené pravomoci a prováděcích směrnic¹³). Přestože zmíněné ustanovení umožňuje uložení paušální částky i penále, Evropská komise avizovala, že prozatím bude Soudnímu dvoru navrhopvat v těchto řízeních pouze uložení penále (sankce placená opakovaně po vydání rozsudku Soudního dvora do okamžiku zajištění nápravy).¹⁴

¹¹ Okamžik uplynutí této lhůty je rozhodující pro případné řízení před Soudním dvorem EU. Dle ustálené judikatury „se existence nesplnění povinnosti musí posuzovat vzhledem ke stavu, v němž se členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, a (...) změny, ke kterým došlo následně, nemohou být Soudním dvorem brány v úvahu“ (rozsudek Soudního dvora ve věci C-481/09 *Komise v. Česká republika*, Sbírka rozhodnutí 2010, s. I-119*, bod 9).

¹² Rozsudek Soudního dvora ve věci C-481/09 *Komise v. Česká republika*, cit. výše.

¹³ Srov. čl. 290 a 291 SFEU.

¹⁴ Sdělení Komise „Provádění čl. 260 odst. 3 Smlouvy o fungování EU“, 2011/C 12/01 ze dne 15. listopadu 2011 v konečném znění, bod 22.

První žaloba v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU byla podána proti Polsku dne 31. ledna 2012 (C-48/12). V průběhu roku 2013 pak bylo podáno 14 žalob,¹⁵ přičemž výše navrhaného denního penále se pohybovala v rozmezí od 4224 EUR v případě Estonska (C-241/13) až do 133 229 EUR v případě Polska (C-320/13). Žaloby vůči Polsku (C-55/13) a Finsku (C-109/13, C-111/13) nicméně byly v průběhu roku 2013 staženy. V žádném z řízení vedených v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU doposud nebyl vydán odsuzující rozsudek.¹⁶

Řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU

Je-li v řízení podle čl. 258 SFEU vydán odsuzující rozsudek, dotčený členský stát je v souladu s čl. 260 odst. 1 SFEU „povinen přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora“. Na splnění této povinnosti se Evropská komise ptá zpravidla ve velmi krátké době od vydání rozsudku Soudního dvora (např. ve věci C-343/08 *Komise v. Česká republika* [zaměstnanecké penzijní fondy] si Evropská komise vyžádala tyto informace již po šesti týdnech od vydání rozsudku).

Není-li odpověď členského státu uspokojivá, může Evropská komise zahájit řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU, jehož účelem je „přimět členský stát, který je v prodlení, aby vyhověl rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o nesplnění povinnosti“¹⁷. Řízení je zahajováno zasláním formálního upozornění (výzvy). Dotčenému členskému státu je dána příležitost vyjádřit se k formálnímu upozornění, a to zpravidla ve lhůtě 2 měsíců. Není-li odpověď uspokojivá, může již Evropská komise podat žalobu k Soudnímu dvoru (od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se již odůvodněné stanovisko nevydává, řízení podle čl. 260 SFEU odst. 2 je tedy, oproti řízení podle čl. 258 SFEU, o tento krok kratší).

V žalobě k Soudnímu dvoru navrhne Evropská komise paušální částku (sankce za nesplnění povinnosti od vydání prvního rozsudku do okamžiku zajištění nápravy či vydání rozsudku v režimu čl. 260 odst. 2 SFEU) nebo penále (sankce za nesplnění povinnosti od vydání rozsudku v režimu čl. 260 odst. 2 SFEU do okamžiku zajištění nápravy). Původně navrhovala Evropská komise pouze penále, po prvním rozsudku

¹⁵ Z toho dvě proti Polsku (C-55/13 a C-320/13), dvě proti Slovinsku (C-8/13 a C-9/13), dvě proti Finsku (C-109/13 a C-111/13), dvě proti Bulharsku (C-203/13 a C-253/13), dvě proti Estonsku (C-240/13 a C-241/13), dvě proti Rumunsku (C-405/13 a C-406/13) a po jedné proti Kypru (C-386/13) a Rakousku (C-663/13).

¹⁶ Lze předpokládat, že většina těchto řízení bude končit usnesením předsedy Soudního dvora, kterým bude řízení ukončeno na základě zpětvzetí žaloby Evropskou komisí poté, co dotčený členský stát v průběhu řízení před Soudním dvorem transpozici dané směrnice úspěšně dokončí (srov. řízení ve věci C-48/12 *Komise v. Polská republika*, řízení bylo ukončeno usnesením předsedy Soudního dvora).

¹⁷ Rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P *Švédsko a další v. API a Komise*, cit. výše, bod 119.

Soudního dvora, kterým došlo k uložení obou sankcí (penále a paušální částky) současně¹⁸, však Evropská komise tuto praxi změnila, přijala sdělení „Použití článku 228 Smlouvy o ES“¹⁹ a od té doby systematicky navrhuje uložení penále i paušální částky.

V roce 2013 byly vydány čtyři rozsudky podle čl. 260 odst. 2 SFEU (C-95/12 *Komise v. Německo* [žaloba zamítnuta], C-576/11 *Komise v. Lucembursko* [penále: 2 800 EUR za den, paušální částka 2 000 000 EUR], C-270/11 *Komise v. Švédsko* [paušální částka 3 000 000 EUR], C-241/11 *Komise v. Česká republika* [paušální částka 250 000 EUR²⁰]) a podány dvě žaloby podle čl. 260 odst. 2 SFEU (C-243/13 *Komise v. Švédsko* [navržené penále: 14 912 EUR za den, navržená paušální částka: 4 893 EUR za den] a C-378/13 *Komise v. Řecko* [navržené penále: 71 194 EUR za den, navržená paušální částka: 7 787 EUR za den]).

Úloha vládního zmocněnce v řízení o porušení unijního práva

VLZ „zastupuje a hájí zájmy České republiky v řízeních před Soudním dvorem EU a v řízeních o porušení Smlouvy ve fázi řízení s Evropskou komisí, včetně kroků jim předcházejících“, a je tedy nejen zástupcem České republiky před samotným Soudním dvorem EU, ale je i „prostředníkem mezi Evropskou komisí a orgány České republiky a (...) zástupcem České republiky v řízeních o porušení [unijního práva]“ a je rovněž kontaktním místem pro EU Pilot.²¹

V řízení pro porušení unijního práva tak VLZ přijímá formální upozornění (výzvy) a odůvodněná stanoviska Evropské komise a spolupracuje s jednotlivými rezorty, do jejichž gesce spadá předmět řízení (zejména dotčené právní předpisy), za účelem určení přístupu k řízení (odmítnutí tvrzení Evropské komise, nebo naopak informování Evropské komise o opatřeních k nápravě) a za účelem přípravy odpovědi.

Následně, v případě, že je v řízení pro porušení unijního práva podána žaloba k Soudnímu dvoru, činí VLZ, opět ve spolupráci s příslušnými rezorty, i všechny úkony v řízení před Soudním dvorem (v reakci na žalobu vypracovává žalobní odpověď, v reakci na repliku vypracovává dupliku, zastupuje vládu ČR na případném ústním jednání).

¹⁸ Rozsudek Soudního dvora ve věci C-304/02 *Komise v. Francie*, Sbírnka rozhodnutí 2005, s. I-6263. Francii bylo uloženo zaplatit penále ve výši 57 761 250,- EUR za každé šestiměsíční období dalšího neplnění prvního rozsudku a paušální částku ve výši 20 000 000,- EUR.

¹⁹ SEK(2005) 1658.

²⁰ Za pozitivní lze považovat, že Evropskou komisí původně navrhovaných 3 364 395 EUR se v průběhu řízení podařilo snížit na finálních 250 000 EUR. Tato částka byla ČR uhrazena v září 2013.

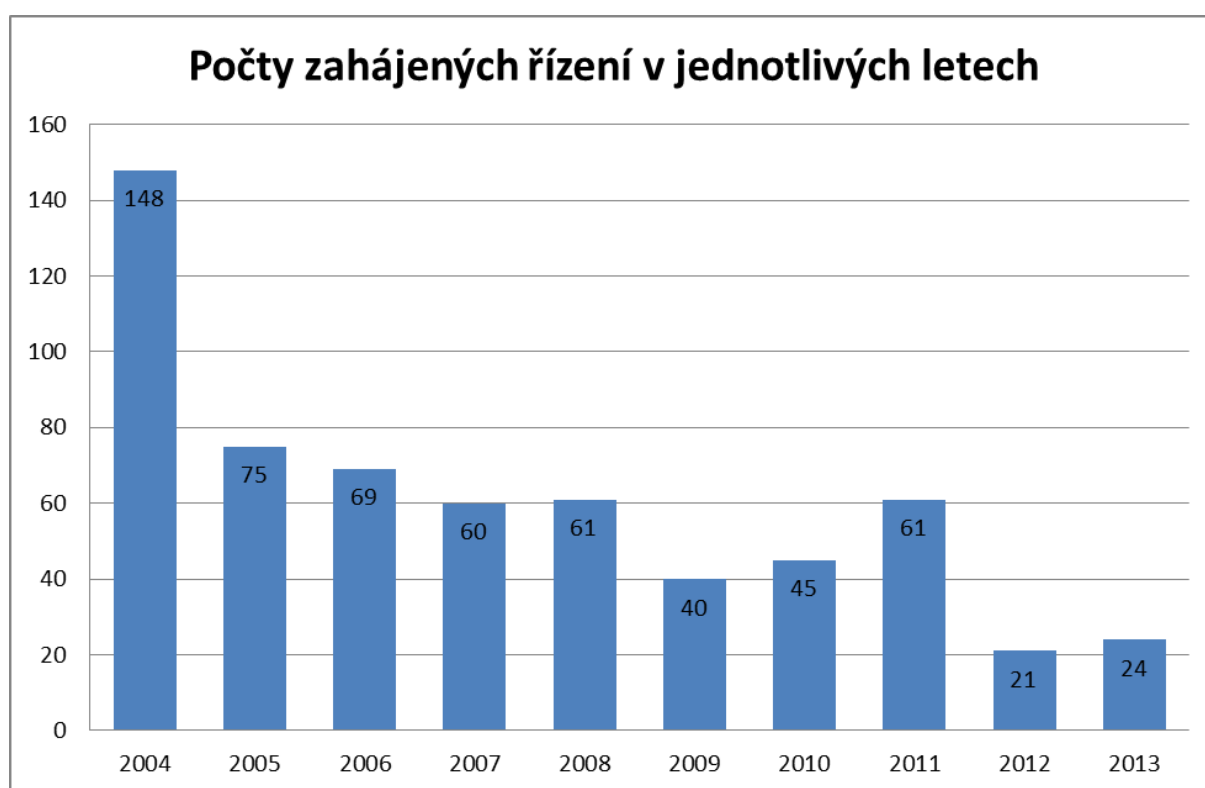
²¹ Čl. 3 Statutu VLZ.

V případě potřeby je VLZ oprávněn vyžadovat potřebnou součinnost i dalších dotčených subjektů (zákon č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a jinými mezinárodními kontrolními orgány a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).

Řízení pro porušení povinnosti vedená proti ČR

Celkový přehled

Ke dni 31. prosince 2013 bylo proti ČR zahájeno (od data přistoupení k Evropské unii 1. května 2004) celkem 602 řízení pro porušení práva EU. Z uvedeného počtu řízení bylo ke stejnému datu celkem 28 běžících řízení²² pro porušení unijního práva.

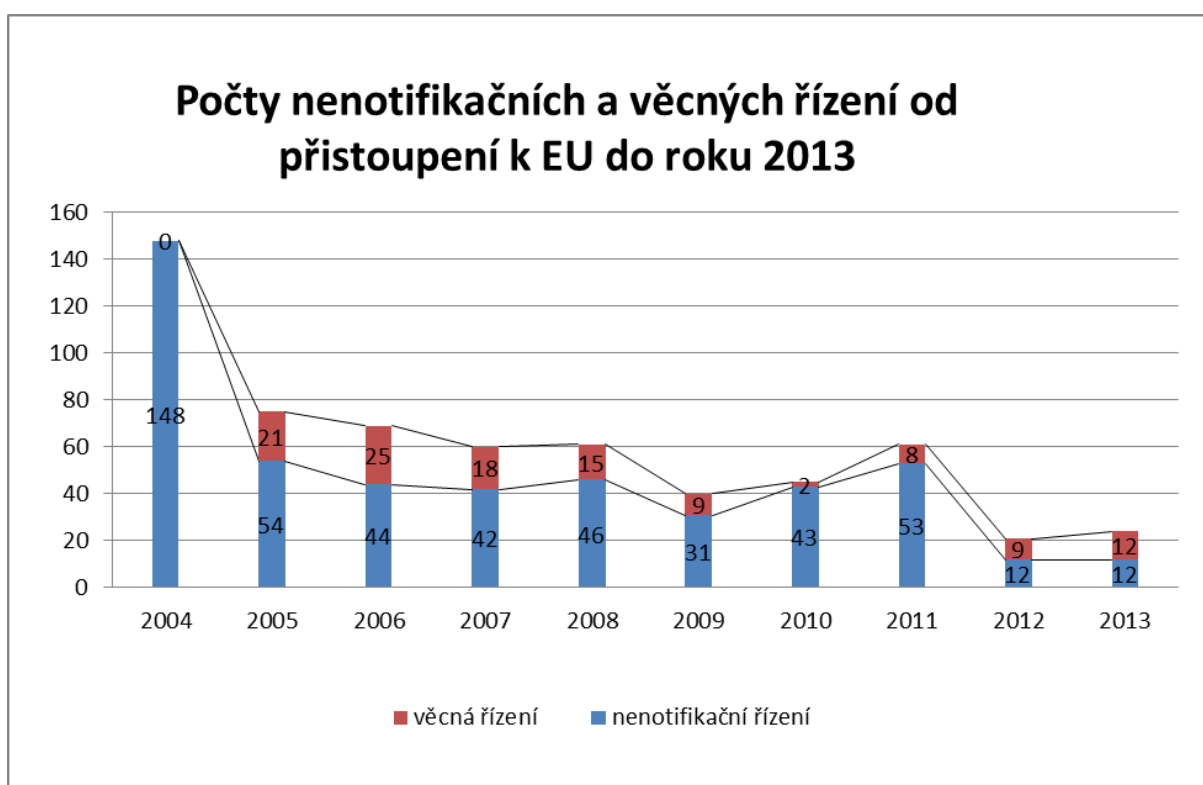
Jen 27 z celkového počtu řízení (zahájených od data přistoupení České republiky k EU) vyústilo do 31. prosince 2013 v podání žaloby k Soudnímu dvoru EU podle čl. 258 SFEU, potažmo v jednom případě následně v podání žaloby dle čl. 260 odst. 2 SFEU.²³ Předmětem většiny těchto soudních žalob (19) byla absence transpozice či

²² Řízení 2006/4465 „Pomazánkové máslo“ bylo sice fakticky ukončeno rozsudkem Soudního dvora ve věci C-37/11 *Komise v. Česká republika*, přičemž Česká republika poté přijala požadované nápravné opatření. Evropská komise však toto řízení dosud formálně neukončila.

²³ Do této „druhé“ fáze řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU se dostalo řízení C-241/11 *Komise v. Česká republika* [instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění].

notifikace směrnice EU. Ve zbývajících případech bylo ČR vytýkáno porušení práva EU spočívající v nesprávné (či neúplné) transpozici směrnice či v nesprávné aplikaci unijního práva.

Pokud jde o celkový poměr typů řízení – nenotifikačních vůči věcným – lze konstatovat, že do 31. prosince 2013 bylo vůči České republice zahájeno 484 nenotifikačních řízení a 118 věcných řízení. Jak je zjevné z přiloženého grafu, Česká republika zlepšuje svůj transpoziční deficit a poměr nenotifikačních řízení vůči věcným se pozvolna překlápí ve prospěch věcných řízení.

Vývoj v roce 2013 – nově zahájená řízení

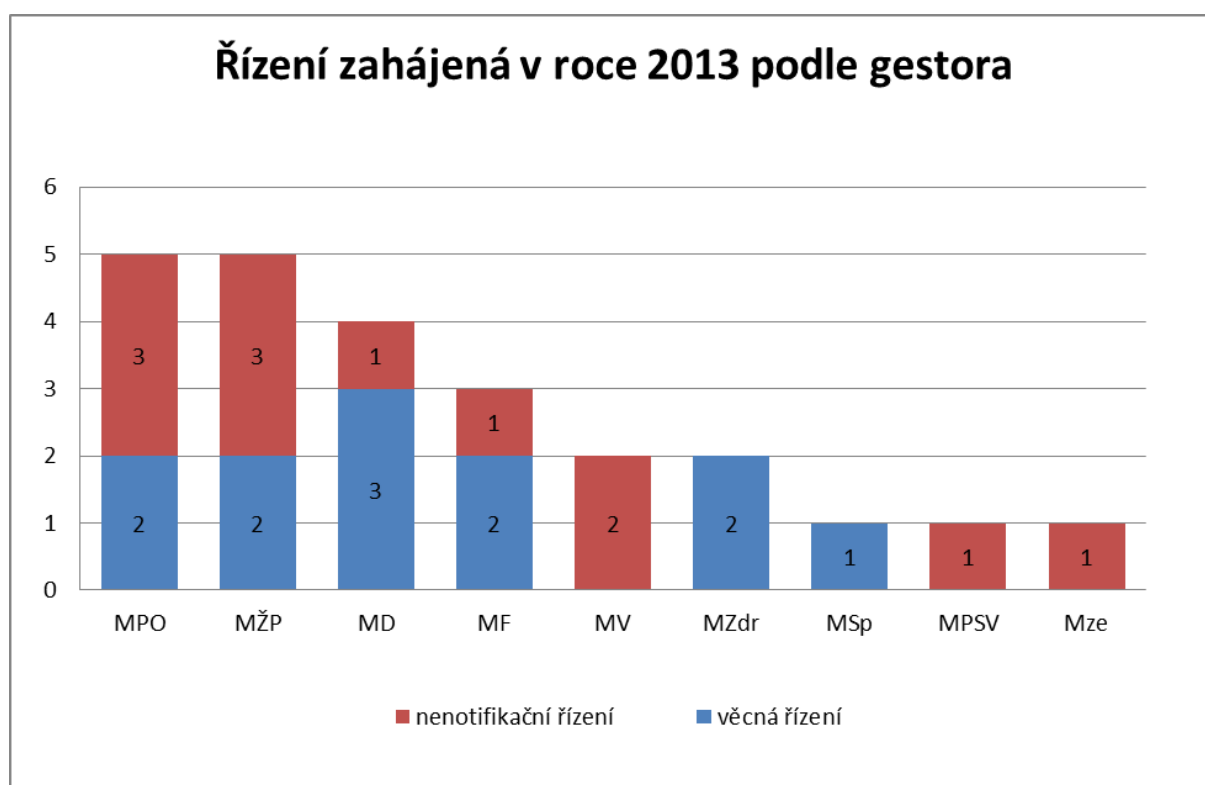
V průběhu roku 2013 zahájila Evropské komise proti České republice 24 nových řízení pro porušení práva Unie, z toho 12 nenotifikačních a 12 věcných. V jednom případě vydala tzv. doplňující formální upozornění²⁴ (s ohledem na vyznění výroků rozsudků Soudního dvora v obdobných řízeních vedených vůči jiným členským státům²⁵).

²⁴ 2008/2186 Překračování mezních limitů PM10 v ovzduší stanovených směrnicí 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu.

²⁵ Jde o řízení ve věcech C-34/11 *Komise v. Portugalsko* a C-68/11 *Komise v. Itálie*.

Z 12 zahájených nenotifikačních řízení se 3 týkala směrnic přijatých legislativním postupem; tato řízení tedy spadají do působnosti čl. 260 odst. 3 SFEU, jenž umožňuje uložení finanční sankce členskému státu již prvním rozsudkem Soudního dvora EU (viz výše).

Všech 12 věcných řízení zahájených v roce 2013 bylo před zahájením formálního řízení pro porušení povinnosti, v souladu s ustálenou praxí Evropské komise (viz výše), předmětem řízení EU Pilot.

Přehled nenotifikačních řízení zahájených v roce 2013

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Zahájeno</i>
2013/0014	směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/6/ES, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na úplné dotvoření vnitřního trhu poštovních služeb Společenství	31.1.2013
2013/0015	směrnice Rady 2009/119/ES, kterou se členským státům ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů	31.1.2013
2013/0016	směrnice Rady 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS	31.1.2013
2013/0017	směrnice Komise 2011/90/EU, kterou se mění část II přílohy I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES, kterou se stanoví dodatečné předpoklady pro výpočet roční procentní sazby nákladů	31.1.2013
2013/0100	směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích	21.3.2013
2013/0101	směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/62/EU, kterou se mění směrnice 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, pokud jde o zabránění vstupu padělaných léčivých přípravků do legálního dodavatelského řetězce	21.3.2013
2013/0212	směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/7/EU o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích	30.5.2013
2013/0262	směrnice Rady 2010/32/EU, kterou se provádí Rámcová dohoda o prevenci poranění ostrými předměty v nemocnicích a ostatních zdravotnických zařízeních, uzavřená mezi HOSPEEM a EPSU	24.7.2013
2013/0263	směrnice Komise 2012/45/EU, kterou se přílohy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/68/ES o pozemní přepravě nebezpečných věcí podruhé přizpůsobují vědeckému a technickému pokroku	24.8.2013

2013/0298	směrnice Komise 2013/28/EU, kterou se mění příloha II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností	27.9.2013
2013/0354	směrnice Komise 2013/2/EU ze dne 7. února 2013, kterou se mění příloha I směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech	29.11.2013
2013/0355	směrnice Rady 2013/22/EU ze dne 13. května 2013, kterou se v důsledku přistoupení Chorvatské republiky upravují některé směrnice v oblasti dopravní politiky	29.11.2013

Přehled věcných řízení zahájených v roce 2013

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Zahájeno</i>
2012/2144	Uplatňování odpovědnosti dopravců na vnitroschengenské lety	25.1.2013
2012/2239	Soudní přezkum neudělení víza	22.2.2013
2013/4007	Nesprávná transpozice směrnice 2006/32/ES o energetické účinnosti u konečného uživatele a o energetických službách a o zrušení směrnice Rady 93/76/EHS	22.3.2013
2013/2048	Nesprávná transpozice směrnice 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (EIA)	26.4.2013
2011/2219	Jazykové požadavky na označování vín	29.4.2013
2013/4079	Nesprávné uplatnění směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) na projekt skládkování nebezpečného odpadu z lagun Ostramo	31.5.2013
2013/2095	Nesprávná transpozice směrnice 2006/118/ES o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu	21.6.2013
2012/4152	Požadavky na poskytování služeb elektronické komunikace v České republice	21.6.2013

2013/2105	Nesprávná aplikace předpisů EU v oblasti bezpečnosti letectví (nařízení č. 300/2008 o společných pravidlech v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy a nařízení č. 18/2010)	27.9.2013
2013/4205	Nesprávná transpozice směrnice 2000/78/ES (kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání), pokud jde o zdravotně postižené osoby	21.11.2013
2013/4234	Obnovitelné zdroje energie – přístup k elektrické distribuční soustavě v ČR (směrnice 2003/54, nyní směrnice 2009/72, a směrnice 2009/28)	21.11.2013
2009/4482	Sázky (požadavek sídla v ČR a českého kapitálu)	21.11.2013

Rozhodnutí Evropské komise o postupu v řízeních učiněná v průběhu roku 2013

Ve 4 řízeních vydala Evropská komise v průběhu roku 2013 odůvodněné stanovisko. V 1 řízení vydala Evropská komise dodatečné formální upozornění (překračování mezních limitů PM10 v ovzduší).

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Rozhodnutí</i>	<i>Datum</i>
2008/2186	Překračování mezních limitů PM10 v ovzduší stanovených směrnicí 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu	dodatečné formální upozornění	22.2.2013
2011/4089	Stížnost pro odmítnutí uznání puncovního označení holandských šperků s ohledem na ochranu domácího trhu	odůvodněné stanovisko	31.5.2013
2013/0015	Nenotifikace směrnice Rady 2009/119/ES, kterou se členským státům ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů	odůvodněné stanovisko	21.6.2013

2012/0337	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/84/EU, kterou se mění směrnice 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, pokud jde o farmakovigilanci	odůvodněné stanovisko	21.6.2013
2012/0335	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov	odůvodněné stanovisko	21.10.2013

Řízení ukončená v roce 2013

Celkem bylo v roce 2013 zastaveno²⁶ 29 řízení (z toho 15 nenotifikačních řízení a 14 řízení věcných).

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Ukončeno</i>
2012/0167	Nenotifikace směrnice Komise 2010/47/EU, kterou se přizpůsobuje technickému pokroku směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/30/ES o silničních technických kontrolách užitkových vozidel provozovaných ve Společenství	24.1.2013
2012/2177	Neúplná transpozice směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2002/91/ES o energetické náročnosti budov	24.1.2013
2012/0026	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/78/EU, kterou se mění směrnice s ohledem na pravomoci Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví, pojišťovnictví, zaměstnanecké penzijní pojištění a cenné papíry a trhy)	21.2.2013
2011/1143	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/24/ES o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním veřejně dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a o změně směrnice 2002/58/ES	21.2.2013
2012/2004	Zdanění zděděných práv důchodového pojištění	21.2.2013

²⁶ Evropská komise používá pro toto rozhodnutí francouzské označení *classement*.

2005/2105	Chybná transpozice šesté směrnice Rady o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně (77/388/EHS) – dětské pleny	21.3.2013
2009/2242	Nesprávné zařazení výrobků do snížené sazby daně určené pro výrobky pro osoby s postižením (nesprávná transpozice směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty)	21.3.2013
2013/0017	Nenotifikace směrnice Komise 2011/90/EU, kterou se mění část II přílohy I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES, kterou se stanoví dodatečné předpoklady pro výpočet roční procentní sazby nákladů	25.4.2013
2012/0420	Nenotifikace směrnice Komise 2012/4/EU, kterou se mění směrnice 2008/43/ES, kterou se podle směrnice Rady 93/15/EHS zřizuje systém pro identifikaci a sledovatelnost výbušnin pro civilní použití	30.5.2013
2012/2129	Neratifikace Mezinárodní úmluvy o občanskoprávní odpovědnosti za škody způsobené znečištěním ropnými palivy	30.5.2013
2011/2148	Nesprávné uplatňování směrnice 2002/15/ES o úpravě pracovní doby osob vykonávajících mobilní činnosti v silniční dopravě	30.5.2013
2012/0336	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/53/EU o jakostních a bezpečnostních normách pro lidské orgány určené k transplantaci	20.6.2013
2008/2146	Skupinová registrace DPH – zahrnutí osob nepovinných k dani	20.6.2013
2011/2211	Zpráva o průběhu klinického hodnocení	20.6.2013
2013/0101	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/62/EU, kterou se mění směrnice 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, pokud jde o zabránění vstupu padělaných léčivých přípravků do legálního dodavatelského řetězce	26.9.2013

2012/2093	Nesprávná/neúplná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/21/ES o nakládání s odpady z těžebního průmyslu a o změně směrnice 2004/35/ES	26.9.2013
2013/0262	Nenotifikace směrnice Rady 2010/32/EU, kterou se provádí Rámcová dohoda o prevenci poranění ostrými předměty v nemocnicích a ostatních zdravotnických zařízeních, uzavřená mezi HOSPEEM a EPSU	17.10.2013
2013/0263	Nenotifikace směrnice Komise 2012/45/EU, kterou se přílohy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/68/ES o pozemní přepravě nebezpečných věcí podruhé přizpůsobují vědeckému a technickému pokroku	17.10.2013
2012/0337	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/84/EU, kterou se mění směrnice 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, pokud jde o farmakovigilanci	17.10.2013
2011/0727	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/30/EU o uvádění spotřeby energie a jiných zdrojů na energetických štítcích výrobků spojených se spotřebou energie a v normalizovaných informacích o výrobku	17.10.2013
2013/0014	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/6/ES, kterou se mění směrnice 97/67/ES s ohledem na úplné dotvoření vnitřního trhu poštovních služeb Společenství	20.11.2013
2013/0100	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU o průmyslových emisích	20.11.2013
2013/0212	Nenotifikace směrnice EP a Rady 2011/7/EU o postupu proti opožděným platbám v obchodních transakcích	20.11.2013
2011/0720	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES o geologickém ukládání oxidu uhličitého a o změně směrnice Rady 85/337/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES a 2008/1/ES a nařízení (ES) č. 1013/2006	20.11.2013

2011/2154	Národní akční plán pro energii z obnovitelných zdrojů	20.11.2013
2006/2353	Nedostatečná transpozice směrnice týkající se zaměstnaneckého penzijního pojištění	20.11.2013
2006/2555	Nesprávná sazba DPH ve vztahu ke službám cestovních kanceláří	20.11.2013
2007/4447	Nesplnění povinnosti plynoucí ze směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť (nepřijetí opatření pro vyloučení poškozování přírodních stanovišť a umožnění splavnosti Teplé Vltavy lehkými plavidly)	20.11.2013
2012/2061	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady o bateriích a akumulátorech a odpadních bateriích a akumulátorech	10.12.2013

Řízení projednávaná v roce 2013 před Soudním dvorem

V průběhu roku 2013 byly předmětem řízení před Soudním dvorem EU čtyři žaloby podané proti České republice v předcházejících letech. Tři žaloby byly podány podle čl. 258 SFEU, jedna podle čl. 260 odst. 2 SFEU. V posledně uvedeném řízení byla České republice poprvé od vstupu do Evropské unie uložena pokuta za nesplnění předchozího odsuzujícího rozsudku Soudního dvora EU vyneseného v řízení dle čl. 258 SFEU. Ve dvou věcech byla žaloba Komise zamítnuta.

Ke dni 31. prosince 2013 bylo o všech řízeních Soudním dvorem rozhodnuto s tím, že v 16 případech bylo konstatováno nesplnění povinnosti,²⁷ v 9 případech bylo řízení ukončeno usnesením předsedy Soudního dvora,²⁸ a ve 2 případech Česká republika spor vyhrála.²⁹ S výjimkou řízení C-545/10 a C-37/11³⁰ Evropská komise všechna související řízení o porušení unijního práva formálně zastavila.

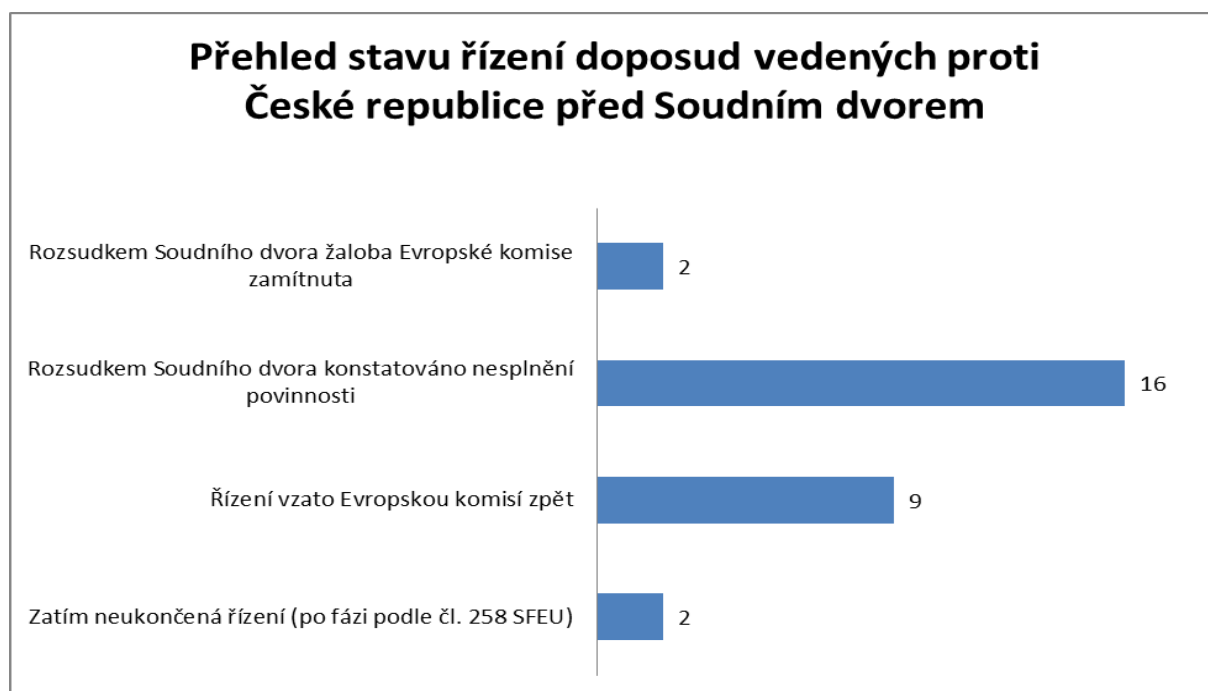
Žaloba v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU nebyla proti České republice doposud podána.

²⁷ Kromě řízení C-241/11 byla všechna tato řízení Evropskou komisí v návaznosti na splnění uložené povinnosti ze strany České republiky následně ukončena.

²⁸ Tímto způsobem je řízení ukončováno v případě, že dotčený členský stát v průběhu řízení před Soudním dvorem EU dokončí transpozici, resp. notifikaci dotčené směrnice, nebo napraví jiná vytýkaná porušení; Evropská komise v takovém případě zpravidla oznámí Soudnímu dvoru zpětvzetí žaloby a řízení je na základě toho ukončeno bez vydání rozsudku ve věci.

²⁹ C-109/11 *Komise v. Česká republika* [skupinová registrace k DPH] a C-269/11 *Komise v. Česká republika* [nesprávná sazba DPH ve vztahu k cestovním kancelářím].

³⁰ Předmětem řízení C-545/11 bylo určení, že Česká republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají ze směrnice 91/440/EHS, o rozvoji železnic společenství. Předmětem řízení C-37/11 byla možnost používání označení „Pomazánkové máslo“.

Rozsudky vydané v roce 2013 v řízeních proti České republice

Dne 25. dubna 2013 byl vynesena rozsudek ve prospěch České republiky, když Soudní dvůr EU zamítl žalobu Komise týkající se skupinové registrace DPH ve věci **C-109/11 Komise v. Česká republika** (navazující na řízení č. 2008/2146), dle níž měla Česká republika tím, že umožnila osobám nepovinným k dani stát se členy skupiny osob považovaných za jedinou osobu povinnou k dani z přidané hodnoty, nesplnit povinnosti, které pro ni vyplývají z článků 9 a 11 směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty.

Soudní dvůr žalobu Komise zamítl s odůvodněním, že Komise neprokázala existenci nesplnění povinnosti (bod 34 rozsudku: „Vzhledem k tomu, že tento důkaz [o existenci skupin DPH zahrnujících osoby nepovinné k dani na území České republiky] podán nebyl, namítané nesplnění povinnosti – které nemůže vycházet jen z pouhých prohlášení orgánů členského státu o tom, jak vykládají unijní právo nebo jak je hodlají uplatňovat – nenastalo, neboť schází jakýkoli skutkový základ.“).

Podrobnější výklad dotčené směrnice dal pak Soudní dvůr v obdobných řízeních vůči ostatním členským státům³¹, když všechny žaloby Evropské komise odmítl z důvodů, že směrnice o DPH výklad zastávaný Komisí neumožňuje - a to jak z gramatického, tak systematického, resp. teleologického hlediska. Naopak výklad

³¹ C-85/11 Komise v. Irsko, C-65/11 Komise v. Nizozemsko, C-74/11 Komise v. Finsko, C-86/11 Komise v. Spojené království a C-95/11 Komise v. Dánsko.

zastávaný členskými státy je správný a umožňuje jako jediný účinně naplnit cíle sledované skupinovou registrací. Dodatečné výtky proti Nizozemsku a Finsku Komise rovněž nedokázala prokázat.

Dne 26. září 2013 vynesl Soudní dvůr EU rozsudek ve prospěch České republiky a zamítl tak žalobu Komise ve věci **C-269/11 Komise v. Česká republika** (navazující na řízení č. **2006/2555**), dle níž měla Česká republika tím, že umožnila, aby cestovní kanceláře uplatňovaly zvláštní režim na plnění, která uskutečňují nejen s „cestujícími“, ale s jakýmkoli typem „zákazníků“, nesprávně provedla články 306 až 310 směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty. Soudní dvůr uznal, že existují zvláště významné rozdíly mezi jazykovými verzemi směrnice, neboť některé verze používají výraz „cestující“ nebo výraz „zákazník“, přičemž někdy se použití těchto výrazů liší ustanovení od ustanovení. Soudní dvůr připomněl, že v případě rozdílů mezi různými jazykovými verzemi unijního textu musí být dotčené ustanovení vykládáno podle celkové systematiky a účelu právní úpravy, jejíž je součástí. Soudní dvůr měl v tomto ohledu za to, že přístup spočívající v uplatňování zvláštního režimu na jakýkoli typ zákazníka je nejvhodnější k dosažení cílů tohoto režimu. Tento přístup totiž cestovním kancelářím umožňuje použít zjednodušená pravidla bez ohledu na typ zákazníka, kterému poskytují služby, a zároveň podporuje rovnoměrné rozložení příjmů mezi členské státy. Soudní dvůr kromě toho vyložil výraz „cestující“, a to v širším smyslu než jako „konečný spotřebitel“.

Dne 25. června 2013 vynesl Soudní dvůr EU rozsudek ve věci **C-241/11 Komise v. Česká republika** týkající se činnosti institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění (navazující na řízení č. **2006/2353**). Žalobní návrh se týkal určení, že Česká republika tím, že nepřijala veškeré právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s články 8, 9, 13, články 15 až 18 a čl. 20 odst. 2 až 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/41/ES o činnostech institucí zaměstnaneckého penzijního pojištění a dohledu nad nimi, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z čl. 22 odst. 1 této směrnice tím, že nepřijala opatření, která pro ni vyplývají z rozsudku ve věci **C-343/08 Komise v. Česká republika** a nesplnila povinnosti vyplývající z článku 260 SFEU. Za pozitivní lze považovat, že Komisí původně požadovaných 3 364 395,20 EUR se v průběhu jednání podařilo snížit až na finálních 250 000 EUR, které byly v září uhrazeny na účet „vlastní zdroje Evropské unie“. Z bodů 50 až 54 rozsudku vyplývá, že při stanovení výše paušální částky byly Soudním dvorem zohledněny následující skutečnosti: 1. ČR pravidelně informovala Komisi o zamýšlených opatřeních; 2. od vynesení prvního rozsudku do jeho splnění uplynulo 19 měsíců; 3. nesplnění povinnosti mělo omezený dopad na soukromé a veřejné zájmy.

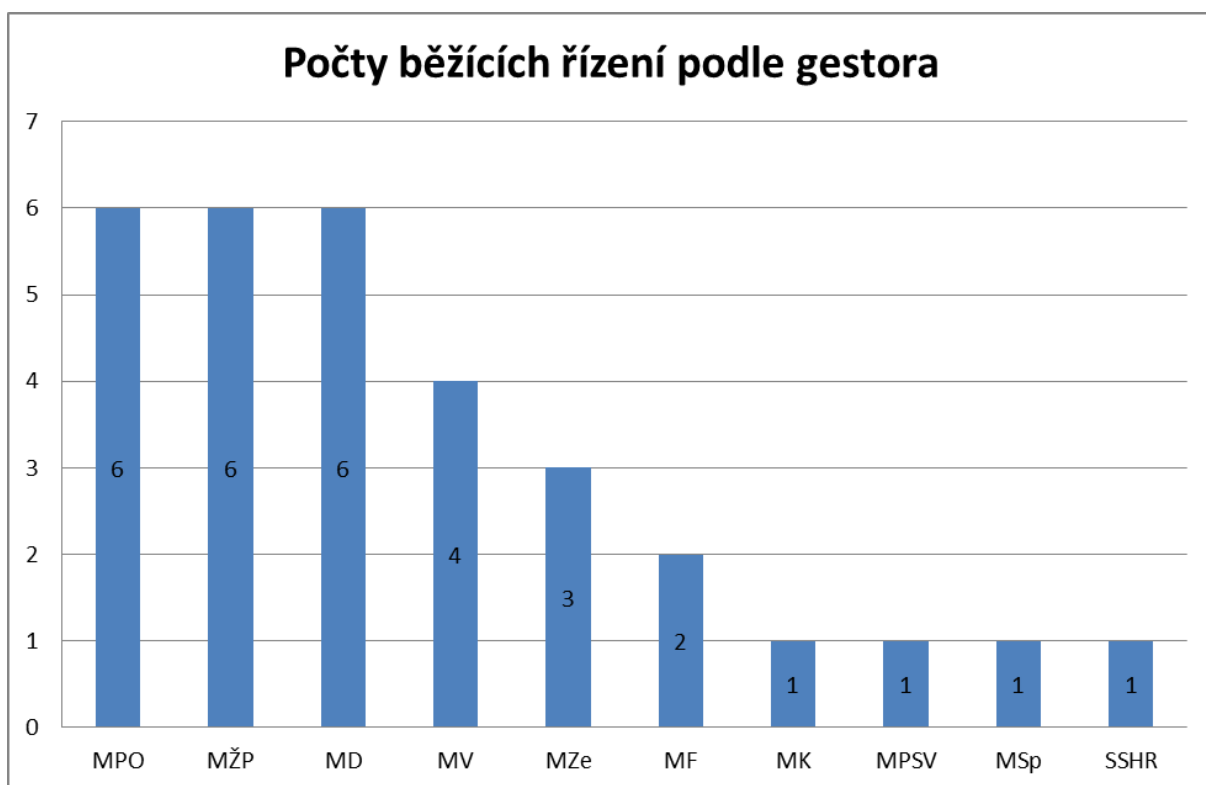
Dne 11. července 2013 byl Soudním dvorem EU vynesena odsuzující rozsudek ve věci **C-545/10 Komise v. Česká republika** (navazující na řízení č. 2008/2086), kterým Soudní dvůr konstatoval, že Česká republika nesplnila povinnosti vyplývající ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/14/ES o přidělování kapacity železniční infrastruktury a zpoplatnění železniční infrastruktury ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/49/ES – tzv. „první železniční balíček“.

Konkrétně žaloba obsahovala šest žalobních důvodů, v rámci kterých Komise tvrdila, že Česká republika porušila své povinnosti vyplývající z dotčených směrnic tím, že

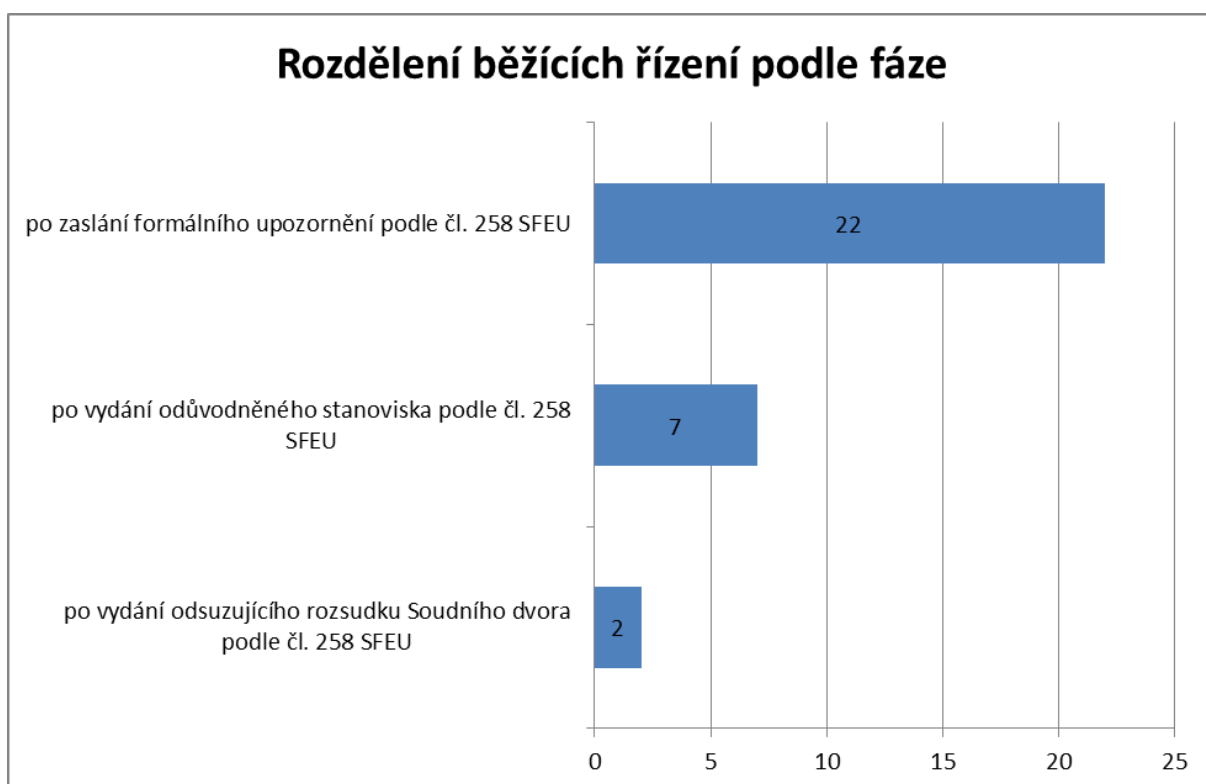
1) stanoví maximální výši poplatků za využívání železniční infrastruktury, ačkoliv dle dané směrnice stát smí stanovit pouze rámec zpoplatnění (žalobní důvod Soudním dvorem uznán), 2) nepřijala opatření, na základě kterých by byly provozovateli infrastruktury poskytovány podněty ke snížení nákladů na zajištění železniční infrastruktury (žalobní důvod Soudním dvorem uznán), 3) poplatky za minimální přístupový balík a přístup k dopravním zařízením po železnici nejsou stanoveny ve výši nákladů přímo vynaložených na provoz železniční dopravy (žalobní důvod Soudním dvorem zamítnut), 4) nezavedla systém odměňování výkonů povzbuzující železniční podniky a provozovatele infrastruktury v minimalizaci závad a zvýšení výkonů železniční sítě (žalobní důvod Soudním dvorem uznán), 5) proti rozhodnutí Drážního úřadu je v České republice v rozporu s danou směrnicí přípustné odvolání k Ministerstvu dopravy a kompetence Drážního úřadu nejsou v zákoně dostatečně vymezeny (žalobní důvod Soudním dvorem uznán) a 6) Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nevykonává všechny činnosti související s dozorem nad hospodářskou soutěží na trhu železničních dopravních služeb (žalobní důvod Soudním dvorem shledán za nepřipustný).

Stav řízení o porušení Smlouvy ke dni 31. prosince 2013

Ke dni 31. prosince 2013 bylo proti České republice vedeno 31 řízení pro porušení práva Unie, z toho 24 věcných a 7 nenotifikačních.

K uvedenému datu se tato řízení nacházela v následujících fázích:

Přehled řízení o porušení povinnosti vedených proti ČR ke dni 31. prosince 2013

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Fáze</i>
2006/4465	Nesprávná aplikace nařízení Rady ES č. 2991/94, kterým se stanoví normy pro roztíratelné tuky	po rozsudku Soudního dvora dle čl. 258 SFEU ve věci C-37/11
2008/2086	Nesprávná transpozice směrnic prvního železničního balíčku	po rozsudku Soudního dvora dle čl. 258 SFEU ve věci C-545/10
2006/2230	Podmínka občanství u notářů	odůvodněné stanovisko
2006/4091	Neslučitelnost některých ustanovení zákona č.121/2000 Sb. o právu autorském se svobodou usazování a volným pohybem služeb podle čl. 43, resp. 49 SES	odůvodněné stanovisko
2011/0057	Nenotifikace opatření k provedení směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES	odůvodněné stanovisko
2011/2077	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států	odůvodněné stanovisko
2011/4089	Stížnost pro odmítnutí uznání puncovního označení holandských šperků s ohledem na ochranu domácího trhu	odůvodněné stanovisko
2012/0335	Nenotifikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU o energetické náročnosti budov	odůvodněné stanovisko
2013/0015	Nenotifikace směrnice Rady 2009/119/ES, kterou se členským státům ukládá povinnost udržovat minimální zásoby ropy nebo ropných produktů	odůvodněné stanovisko

2013/4007	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/32/ES o energetické účinnosti u konečného uživatele a energetických službách a o zrušení směrnice Rady 93/76/EHS	formální upozornění
2013/0016	Nenotifikace směrnice Rady 2011/16/EU o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS	formální upozornění
2012/2144	Uplatňování odpovědnosti dopravců na vnitroschengenské lety	formální upozornění
2008/2186	Překračování mezních limitů PM10 v ovzduší stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu	dodatečné formální upozornění
2005/2039	Neslučitelnost dohody mezi vládou České republiky a vládou Spojených států amerických o letecké dopravě s právem Společenství	formální upozornění
2009/4482	Sázky (požadavek sídla v ČR a českého kapitálu)	formální upozornění
2011/2015	Neslučitelnost dohody mezi vládou České republiky a Ruskou federací o letecké dopravě s právem Společenství	formální upozornění
2011/2137	Protiprávní rozhodování v rámci mezinárodní organizace pro révu a víno	formální upozornění
2011/4154	Stížnost na neprovedení plné EIA ve vztahu k projektu Závod na energetické využití komunálního odpadu Chotíkov - ZEVO Chotíkov	formální upozornění
2012/2115	Právo občanů EU stát se členy politické strany nebo ji založit	formální upozornění
2011/2219	Jazykové požadavky na označování vín	formální upozornění
2012/2239	Soudní přezkum neudělení víza	formální upozornění
2012/4152	Požadavky na poskytování služeb elektronické komunikace v České republice	formální upozornění

2012/4234	Obnovitelné zdroje energie - přístup k elektrické distribuční soustavě v ČR (směrnice 2003/54, nyní směrnice 2009/72, a směrnice 2009/28)	formální upozornění
2013/0298	Nenotifikace směrnice Komise 2013/28/EU, kterou se mění příloha II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností	formální upozornění
2013/0354	Nenotifikace směrnice Komise 2013/2/EU, kterou se mění příloha I směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES o obalech a obalových odpadech	formální upozornění
2013/0355	Nenotifikace směrnice Rady 2013/22/EU, kterou se v důsledku přistoupení Chorvatské republiky upravují některé směrnice v oblasti dopravní politiky	formální upozornění
2013/2105	Nesprávná aplikace předpisů EU v oblasti bezpečnosti letectví (nařízení č. 300/2008 o společných pravidlech v oblasti ochrany civilního letectví před protiprávními činy a nařízení č. 18/2010)	formální upozornění
2013/2048	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (EIA)	formální upozornění
2013/2095	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu	formální upozornění
2013/4205	Nesprávná transpozice směrnice Rady 2000/78/ES (kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání), pokud jde o zdravotně postižené osoby	formální upozornění
2013/4079	Nesprávné uplatnění směrnice EIA na projekt skládkování nebezpečného odpadu z lagun Ostramo	formální upozornění

ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ NA NEPLATNOST AKTU EU

Do působnosti VLZ patří také žaloby ČR na neplatnost aktů EU, kterými se lze domáhat zrušení právního aktu EU, a žaloby na nečinnost, kterými se lze domáhat určení, že orgán EU porušil unijní právo tím, že právní akt EU naopak nepřijal, ač ho přijmout měl.

Žalobu na neplatnost nebo na nečinnost je oprávněn podat VLZ, ve spolupráci s dotčenými resorty a po předchozím souhlasu vlády. Prostřednictvím VLZ následně probíhá veškerá komunikace s Tribunálem, popř. Soudním dvorem (zasílání podání, vystupování na ústním jednání apod.).

Obecně k řízení o žalobách na neplatnost a na nečinnost

Řízení o žalobě na neplatnost aktu EU (čl. 263 SFEU)

Příslušným k projednávání těchto žalob je ve většině případů Tribunál (bývalý Soud prvního stupně), který tvoří součást SDEU.³²

Lhůta pro podání žaloby činí dva měsíce ode dne vyhlášení dotčeného aktu v Úředním věstníku EU, resp. od jeho oznámení členskému státu (čl. 263 SFEU).³³ Svojí povahou je řízení před Tribunálem, popř. Soudním dvorem, v případě žalob na neplatnost aktu EU sporným řízením, tj. ČR jakožto žalobce musí svá tvrzení dokazovat, zatímco snahou žalovaného orgánu EU je tato tvrzení vyvrátit. Řízení je založeno často jak na právní argumentaci, tak na skutkových okolnostech, které je nutno doložit důkazy, resp. příslušnými dokumenty.

Procesní pravidla řízení před Tribunálem, popř. Soudním dvorem, jsou upravena ve Statutu Soudního dvora Evropské unie, resp. Jednacího řádu Tribunálu, popř. Jednacího řádu Soudního dvora. Řízení je členěno na písemnou a ústní část. Písemné procesní kroky zpravidla zahrnují: 1) podání žaloby, 2) žalobní odpověď žalované strany, 3) repliku žalující strany a 4) dupliku žalované strany. Ústní část jednání se zpravidla koná pouze na výslovnou žádost některého z účastníků řízení (konání ústního jednání je nicméně v praxi *de facto* pravidlem). ČR může požádat další zainteresované členské státy o intervenci v její prospěch, přičemž sama ve prospěch jiných členských států v některých případech intervenue.

³² Srov. čl. 263 SFEU ve spojení s čl. 256 SFEU a čl. 51 Statutu Soudního dvora Evropské unie.

³³ Srov. dále čl. 50 a 51 Jednacího řádu Soudního dvora EU a čl. 102 Jednacího řádu Tribunálu (dostupné na www.curia.eu - sekce *Texty upravující řízení*).

Řízení o žalobě na nečinnost (čl. 265 SFEU)

Pro řízení o žalobě na nečinnost platí *mutatis mutandis* to, co je výše uvedeno k řízení o žalobě na neplatnost. Odlišný je postup pro podání žaloby: příslušný orgán, instituce nebo jiný subjekt musí být nejprve vyzván, aby jednal, a teprve pak, nevyjádří-li se daný orgán, instituce nebo jiný subjekt ve lhůtě dvou měsíců od této výzvy, může být podána žaloba na nečinnost, a to ve lhůtě dalších dvou měsíců. Pokud daný orgán v dané lhůtě stanovisko zaujme, tvrzená nečinnost je tím ukončena a je případně nutno podat žalobu na neplatnost.³⁴

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že není nečinností přijetí rozhodnutí odlišného od rozhodnutí, o které usiluje dotčená osoba.³⁵ Kromě toho je ustálenou judikaturou Soudního dvora, že žalobu na neplatnost je možné podat „*proti veškerým aktům přijatým orgány bez ohledu na jejich povahu či formu, jejichž účelem je vyvolat závazné právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce tím, že podstatným způsobem změní jeho právní postavení*“.³⁶ Jinými slovy i pouhý dopis může být aktem ve smyslu čl. 263 SFEU.³⁷

Žaloby ČR

Od přistoupení k EU do 31. 12. 2013 podala ČR pět žalob na neplatnost aktu EU. O dvou z nich již bylo rozhodnuto, v jedné věci byla žaloba stažena, ve dvou věcech dosud řízení probíhá.

ČR doposud nepodala žádnou žalobu na nečinnost.

T-194/07 ČR v. Komise (emisní povolenky)

Dne 26. března 2007 vydala Evropská komise rozhodnutí o tzv. národním alokačním plánu, kterým byl pro ČR stanoven počet emisních povolenek na obchodovací období 2008-2012. Schválené množství povolenek bylo o cca 15 % nižší než množství navržené (požadované) ČR.

V návaznosti na usnesení vlády č. 569 ze dne 25. května 2007, kterým byla ministrům průmyslu a obchodu, spravedlnosti a zahraničních věcí uložena povinnost zpracovat

³⁴ Srov. rozsudek Tribunálu ve věci T-12/12 *CTRS Laboratoires v. Komise*, ECLI:EU:T:2012:343, bod 43.

³⁵ Rozsudek Soudního dvora ve věci 8/71 *Deutscher Komponistenverband*, Sbírka rozhodnutí 1971, s. 705.

³⁶ Rozsudek Soudního dvora ve věci C-314/11 P, *Komise v. Planet*, ECLI:EU:C:2012:823, bod 94.

³⁷ Z toho důvodu jsou žaloby někdy formulovány alternativně (viz např. věc T-12/12 *CTRS Laboratoires v. Komise*, ve které žalobkyně požadovala konstatovat nečinnost Evropské komise a podpůrně navrhovala zrušení jejího dopisu), nebo je ve stejné věci podána žaloba na neplatnost i žaloba na nečinnost (ilustrací tohoto postupu jsou žaloby Evropské komise ve věcech C-63/12 *Komise v. Rada* a C-196/12 *Komise v. Rada*).

a předložit žalobu ČR na neplatnost uvedeného rozhodnutí, byla dne 4. června 2007 zaslána žaloba ČR Soudu prvního stupně (nyní Tribunál). Hlavní žalobní důvody ČR v tomto řízení jsou, že EK překročila své pravomoci vyplývající z čl. 9 odst. 1 a 3, jakož i čl. 11 odst. 2 směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství a že vydala napadené rozhodnutí po lhůtě stanovené směrnicí.

Z obdobných důvodů jako ČR napadly jim určená rozhodnutí EK také PL, HU, LT, LV, EE, RO, BG a SK (posledně jmenovaný stát vzal na základě dohody s EK žalobu zpět). SK, LT a PL jsou také vedlejšími účastníky v řízení o žalobě ČR. Na straně EK naopak intervenuje UK.

Dne 23. září 2009 rozhodl Soud prvního stupně ve dvou samostatných rozsudcích o žalobách PL (T-183/07 *Polsko proti Komisi*) a EE (T-236/07 *Estonsko proti Komisi*) tak, že oběma žalobám vyhověl a napadená rozhodnutí EK v plném rozsahu zrušil, a sice zejména s odkazem na žalobní důvod překročení pravomocí (uplatněný rovněž Českou republikou v řízení T-194/07). EK napadla rozsudky Soudu prvního stupně (Tribunálu) kasačními opravnými prostředky (C-504/09 P *Komise proti Polsku* a C-505/09 P *Komise proti Estonsku*), dne 29. března 2012 ale Soudní dvůr oba kasační opravné prostředky zamítl a rozsudky Soudu prvního stupně (Tribunálu) potvrdil.

Řízení o žalobě ČR bylo po dobu řízení o těchto kasačních opravných prostředcích přerušeno. Následně bylo obnoveno a dne 5. prosince 2012 se konalo ústní jednání. S ohledem na výsledek řízení o kasačních opravných prostředcích v polské věci a v estonské věci se diskuse na ústním jednání omezila na první žalobní důvod ČR, tj. vydání napadeného rozhodnutí po uplynutí tříměsíční lhůty stanovené v čl. 9 odst. 3 směrnice 2003/87/ES.

Dne 28. února 2013 byla žaloba na základě rozhodnutí vlády vzata zpět.

T-248/07 ČR v. Komise (nadlimitní zásoby)

EK vydala dne 4. května 2007 rozhodnutí, kterým byla ČR uložena sankce za nadlimitní zásoby zemědělských komodit ve výši 12,3 mil. EURO (cca 350 mil. Kč).

Na základě usnesení vlády č. 603 ze dne 30. května 2007 podala ČR 12. července 2007 žalobu k Soudu prvního stupně (nyní Tribunál), již se domáhala zrušení uvedeného rozhodnutí EK se základním argumentem, že EK neměla na základě zvoleného právního základu pravomoc stanovit finanční částku, kterou mají dotčené členské státy zaplatit za nadlimitní zásoby nacházející se na jejich území ke dni vstupu do EU do rozpočtu ES (EU). Svoji podstatou totiž finanční částka nepředstavuje náklad na odstranění, ale sankci, kterou může EK uplatnit pouze v rámci řízení o porušení povinnosti a nechat o ní rozhodnout Soudní dvůr, tj. nemůže ji sama stanovit.

Způsob rozhodování EK je dále napadán jako netransparentní. Obdobnou žalobu podaly také PL, SK a LT. PL a SK byly současně v uvedeném řízení vedlejšími účastníky.

Ústní jednání v této věci se konalo dne 14. dubna 2011. Kromě ČR a EK se jednání účastnili také zástupci Polska a Slovenska, kteří vystoupili na podporu ČR. Ústní jednání se týkalo otázek dle názoru ČR ideálního postupu EK ve věci nadlimitních zásob, způsobu předvstupní komunikace mezi EK a ČR v této záležitosti, možnosti EK přijímat akty týkající se nadlimitních zásob již před přistoupením a použití prostředků vybraných EK od ČR.

Rozsudkem ze dne 29. března 2012 Tribunál přisvědčil argumentům ČR, konstatoval, že „povinnost zaplatit finanční částku do rozpočtu Společenství uložená novým členským státem napadeným rozhodnutím není slučitelná s bodem 4 odst. 2 přílohy IV aktu o přistoupení [a] opatření tedy nemohlo být přijato na základě bodu 4 odst. 4 přílohy IV uvedeného aktu“, a napadené rozhodnutí Komise zrušil.

V závěru roku 2012 byla výše uvedená částka vrácena do rozpočtu ČR.

T-465/08 ČR v. Komise (zápočet Phare)

EK vydala dne 7. srpna 2008 rozhodnutí, jímž bylo provedeno započtení pohledávek vůči ČR na navrácení prostředků z revolvingových fondů Phare ve výši 9,3 mil. EUR (cca. 235 mil. Kč) oproti nároku ČR na průběžné platby ze strukturálních fondů.

Na základě usnesení vlády č. 1222 ze dne 15. října 2008 podala ČR téhož dne žalobu na neplatnost tohoto rozhodnutí, v níž poukázala zejména na to, že EK nebyla oprávněna o započtení uvedené pohledávky jednostranně rozhodnout. Tato údajná pohledávka totiž vyplývala ze smluv mezi ČR a EK, které nespádají do unijního právního rámce a které dávají pravomoc pro řešení případných sporů zvláštní rozhodčí komisi. I pokud by však poskytnutí těchto prostředků spadalo do právního rámce EU, nebyly v tomto případě dodrženy podmínky, které příslušný unijní předpis pro provedení zápočtu stanoví.

Během roku 2009 došlo k výměně písemných podání stran. Dne 17. září 2010 se konalo ústní jednání ve věci. Kromě vystoupení obou stran, tj. EK a ČR, které potvrdily svoje pozice, položil Tribunál účastníkům řadu otázek, které lze rozdělit do několika okruhů. První okruh otázek se týkal povahy rozhodnutí z května 2008, které předcházelo napadanému rozhodnutí o zápočtu a jeho napadnutelnosti ve smyslu čl. 230 SES. Druhý okruh otázek se týkal důsledků skutečnosti, že rozhodnutí z května 2008 nebylo napadeno pro povahu pohledávky. Třetí okruh otázek se týkal možné nicotnosti rozhodnutí z května 2008. Čtvrtý okruh otázek se týkal ověření, zda byly splněny všechny podmínky pro provedení zápočtu.

Dne 15. dubna 2011 byl vynesena rozsudek, kterým Tribunál zamítl žalobu ČR. Hlavním důvodem bylo, že výjimku v Přístupové smlouvě, které se dovolávala ČR a podle které se na závazky vzniklé z fondů Phare před přistoupením uplatní i v době po přistoupení dosavadní pravidla, je podle názoru Tribunálu potřeba vykládat restriktivně. Poměrně složitou argumentací dospěl na základě tohoto východiska k závěru, že dotčenou výjimku lze aplikovat pouze na výdajovou, nikoli ale na příjmovou část předmětných závazků vzniklých před vstupem ČR do EU.

T-659/13 ČR v. Komise (dopravní systémy)

EK přijala dne 15. května 2013 nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 885/2013, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU o inteligentních dopravních systémech, pokud jde o poskytování informačních služeb týkajících se bezplatných a chráněných parkovacích míst pro nákladní a užitková vozidla.

Na základě usnesení vlády č. 1000 ze dne 18. prosince 2013 podala ČR žalobu na neplatnost tohoto nařízení z toho důvodu, že překračuje meze zmocnění podle směrnice 2010/40, když stanovila povinnost členských států zavést aplikace a služby inteligentních dopravních systémů pro poskytování informačních služeb o bezpečných a chráněných parkovacích místech.

T-660/13 ČR v. Komise (dopravní systémy)

EK přijala dne 15. května 2013 nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 886/2013, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/40/EU o inteligentních dopravních systémech, pokud jde o údaje a postupy pro poskytování minimálních univerzálních informací o dopravním provozu souvisejících s bezpečností silničního provozu uživatelům, pokud možno bezplatně.

Na základě usnesení vlády č. 1000 ze dne 18. prosince 2013 podala ČR žalobu na neplatnost tohoto nařízení z toho důvodu, že překračuje meze zmocnění podle směrnice 2010/40, když stanovila povinnost členských států zavést aplikace a služby inteligentních dopravních systémů pro poskytování informačních služeb o dopravním provozu souvisejících s bezpečností silničního provozu uživatelům.

INTERVENENCE

ČR má na základě čl. 40 Statutu Soudního dvora ve spojení s čl. 129 až 132 JŘ Soudního dvora., resp. s čl. 115 a 116 JŘ Tribunálu nebo čl. 109 až 111 JŘ Soudu pro veřejnou službu EU, možnost vstupovat jako vedlejší účastník do řízení vedených mezi jinými subjekty na podporu jedné ze stran sporu. Žádost o vstup do řízení se podává ve lhůtě šesti týdnů ode dne zveřejnění oznámení o zahájení tohoto řízení v Úředním věstníku EU.³⁸ Po vstupu do řízení a obdržení procesních písemností je vedlejšímu účastníkovi umožněno předložit k věci své písemné vyjádření, případně se účastnit ústního jednání.

Této možnosti bylo od přistoupení ČR k EU do 31. 12. 2013 využito celkem v 75 případech, z toho v roce 2013 v 13 případech.

Nejčastějším důvodem pro intervenci ČR je podpora členských států žalovaných Evropskou komisí z obdobných důvodů, pro které podala Evropská komise žalobu proti České republice, z poslední doby např. C-545/10 *Komise v. Česká republika* [první železniční balíček]; C-109/11 *Komise v. Česká republika* [zahrnutí osob nepovinných k dani do skupiny DPH]; C-269/11 *Komise v. Česká republika* [zvláštní režim DPH pro cestovní kanceláře]).

ČR rovněž často intervenuje v řízeních týkajících se vnějších vztahů EU či pravomocí jednotlivých orgánů Unie. Všechna tato řízení jsou charakterizována snahou těchto orgánů (zejména Evropské komise a Evropského parlamentu) o širší vymezení kompetencí po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

V ostatních případech je intervence ČR založena na důvodech rozličného charakteru (podpora Rady, popř. Komise v otázkách přístupu veřejnosti k dokumentům institucí či v otázkách boje proti terorismu, řízení týkající se rozlišování mezi čl. 290 a 291 SFEU, podpora Rady ve věci pravidelné úpravy platů úředníků EU, výklad čl. 260 odst. 3 SFEU atd.).

Následuje přehled řízení, do kterých ČR vstoupila jako vedlejší účastník v průběhu roku 2013.

³⁸ Čl. 130 jednacího řádu Soudního dvora a čl. 115 Jednacího řádu Tribunálu. Pro řízení o kasačním opravném prostředku činí uvedená lhůta jeden měsíc (čl. 190 odst. 2 Jednacího řádu Soudního dvora a čl. 149 Jednacího řádu Tribunálu) a pro řízení před Soudem pro veřejnou službu EU čtyři týdny (čl. 109 Jednacího řádu Soudu pro veřejnou službu EU).

Věci, v nichž ČR v roce 2013 požádala o vstup do řízení

C-401/12 P, C-402/12 P a C-403/12 P Komise, Parlament a Rada v. Vereniging Milieudefensie a Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-404/12 P a C-405/12 P Komise a Rada v. Stichting Natuur en Milieu a Pesticide Action Network Europe

Rada, Komise a Evropský parlament napadají kasačními opravnými prostředky dva rozsudky Tribunálu (ve věcech T-396/09 a T-338/08), ve kterých Tribunál dovodil, že je v rozporu s Aarhuskou úmluvou, když nařízení č. 1367/2006 (o použití ustanovení Aarhuské úmluvy na orgány a subjekty Společenství) omezuje tzv. vnitřní přezkum pouze na individuálně určená opatření. Případ úzce souvisí s věcí T-19/13 *Ekologický právní servis v. Komise*.

ČR vstoupila do obou řízení na straně Komise. Na jednání konaném 10. prosince 2013 hájila ČR názor, že nařízení je s Aarhuskou úmluvou v souladu.

C-427/12 Komise v. Parlament a Rada

Případ se týká rozlišení mezi čl. 290 SFEU (akty v přenesené pravomoci, tzv. delegované akty) a čl. 291 SFEU (prováděcí akty). V dané věci (stanovení poplatků hrazených ECHA, čl. 80 odst. 1 nařízení č. 528/2012 o dodávání biocidních přípravků na trh a jejich používání) zvolil zákonodárce režim prováděcích aktů, Komise tvrdí, že měl být použit režim čl. 290 SFEU.

ČR vstoupila do řízení na straně Rady. Na jednání konaném 1. října 2013 hájila ČR názor, že při rozlišení mezi těmito typy aktů má mít zákonodárce velkou diskreci.

C-598/12 Komise v. Polsko a C-55/13 Komise v. Polsko

V obou případech Komise podala žalobu podle čl. 260 odst. 3 SFEU (nenotifikace směrnice přijaté řádným legislativním postupem), ačkoliv Polsko v obou případech oznámilo plnou transpozici dotčených směrnic. Klíčovou otázkou tedy bylo, zda lze použít postup podle čl. 260 odst. 3 SFEU v případě, kdy je rozsah transpozice sporný.

ČR vstoupila do obou řízení na straně Polska a zaslala Soudnímu dvoru vyjádření v tom smyslu, že režim čl. 260 odst. 3 SFEU lze využít jen v případě, kdy je porušení unijního práva absencí transpozice nesporné.

T-19/13 Ekologický právní servis v. Komise

Ekologický právní servis se domáhá zrušení rozhodnutí Evropské komise K(2012) 8382 ze dne 12. listopadu 2012, kterým byl návrh žalobce na provedení interního přezkumu rozhodnutí Komise K(2012) 4576 ze dne 6. července 2012 o žádosti České

republiky, podané podle čl. 10c odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES (o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství) o přechodné přidělení bezplatných povolenek v souvislosti s modernizací postupů výroby elektřiny, prohlášen za nepřipustný, a dále zrušení rozhodnutí Komise K(2012) 4576 ze dne 6. července 2012 o žádosti České republiky, podané podle čl. 10c odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES o přechodné přidělení bezplatných povolenek v souvislosti s modernizací postupů výroby elektřiny.

ČR vstoupila do obou řízení na straně Komise a zaslala Soudnímu dvoru vyjádření v tom smyslu, že druhý žalobní důvod je nepřipustný pro zmeškání lhůty dle čl. 263 SFEU i pro nesplnění podmínky dotčenosti žalobce tímto aktem. Stran prvního žalobního důvodu je třeba vyčkat rozhodnutí Soudního dvora ve věcech C-401/12 P až C-405/12 P.

C-109/13 Komise v. Finsko a C-111/13 Komise v. Finsko

V obou případech Komise podala žalobu podle čl. 260 odst. 3 SFEU (nenotifikace směrnice přijaté řádným legislativním postupem), ačkoliv Finsko v obou případech oznámilo plnou transpozici dotčených směrnic. Klíčovou otázkou tedy bylo, zda lze použít postup podle čl. 260 odst. 3 SFEU v případě, kdy je rozsah transpozice sporný.

ČR vstoupila do obou řízení na straně Finska a zaslala Soudnímu dvoru vyjádření v tom smyslu, že režim čl. 260 odst. 3 SFEU lze využít jen v případě, kdy je porušení unijního práva absencí transpozice nesporné.

C-146/13 Španělsko v. Parlament a Rada a C-147/13 Španělsko v. Rada

Případy navazují na neúspěšné žaloby Španělska a Itálie proti povolení posílené spolupráce v této oblasti (C-274/11 a C-295/11). V těchto věcech se Španělsko domáhá zrušení nařízení č. 1257/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, a nařízení č. 1260/2012, kterým se provádí posílená spolupráce v oblasti vytvoření jednotné patentové ochrany, pokud jde o příslušná ustanovení o překladu.

ČR vstoupila do obou řízení na straně Rady a zaslala Soudnímu dvoru vyjádření hájící názor, že v dané věci nelze proti nařízením argumentovat judikaturou *Meroni* (9/56), neboť se nejedná o přesun pravomoci svěřené unijnímu orgánu ani o přesun pravomoci v oblasti, kde již Unie svou pravomoc dříve vykonala.

C-209/13 *Spojené království v. Rada*

Spojené království napadá platnost rozhodnutí Rady 2013/52/EU, kterým se povoluje posílená spolupráce v oblasti daně z finančních transakcí.

ČR vstoupila do řízení na straně Spojeného království, vyjádření však Soudnímu dvoru zasláno nebylo.

C-409/13 *Rada v. Komise*

Rada usiluje o zrušení rozhodnutí Komise ze dne 8. května 2013, kterým vzala zpět svůj návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o obecných ustanoveních pro makrofinanční pomoc třetím zemím. Rada uvádí, že zpětvzetí návrhu nařízení je závažným porušením zásady svěřených pravomocí i zásady institucionální rovnováhy, porušuje zásadu loajální spolupráce, navíc napadené rozhodnutí nesplňuje požadavek odůvodnění aktů, když neobsahuje žádné vysvětlení, nehledě na to, že ani nebylo zveřejněno.

ČR vstoupila do řízení na straně Rady.

C-425/13 *Komise v. Rada*

Komise požaduje zrušení čl. 2 druhé věty a části A přílohy rozhodnutí Rady, kterým bylo vydáno zmocnění zahájit jednání o propojení systému EU pro obchodování s emisemi se systémem Austrálie pro obchodování s emisemi. Komise namítá porušení čl. 13 odst. 2 SEU, čl. 218 odst. 2 až 4 SFEU a článku 295 SFEU a zásady institucionální rovnováhy, když Rada Komisi jednostranně stanovila podrobný postup a údajně rozšířila své povinnosti, které jí svěřují Smlouvy, v neprospěch Komise a Evropského parlamentu. Dále namítá, že podle napadeného rozhodnutí musí být přesné vyjednávací pozice Unie stanoveny zvláštním výborem nebo Radou, přičemž čl. 218 odst. 4 SFEU přiznává zvláštnímu výboru pouze poradní roli.

ČR vstoupila do řízení na straně Rady.

ŘÍZENÍ O POSUDKU

ČR má na základě čl. 196 JŘ Soudního dvora rovněž možnost se vyjádřit k žádosti o posudek podle čl. 218 odst. 11 SFEU, kdy je posuzována slučitelnost zamýšlené dohody mezi EU a jedním nebo více třetími státy nebo mezinárodními organizacemi se Smlouvami.

V roce 2013 byly podány dvě žádosti o posudek, k nimž se ČR vyjádřila. Během roku 2013 byla rovněž stažena žádost o posudek podaná v roce 2012.

Posudek 1/12

Komise podala v roce 2012 žádost o posouzení slučitelnosti zamýšlené Obchodní dohody proti padělatelství (ACTA) se Smlouvami, zejména s Listinou základních práv EU. S ohledem na odmítnutí této dohody Evropským parlamentem nicméně Komise vzala svou žádost zpět a věc byla začátkem roku 2013 vyškrtuta z rejstříku Soudního dvora.

Posudek 1/13

Komise se v žádosti o posudek Soudního dvora táže, zda souhlas s přistoupením třetích zemí k Haagské úmluvě ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí spadá do výlučné pravomoci EU. Komise dovozuje výlučnou pravomoc Unie z možného ovlivnění unijních pravidel či jejich působnosti podle čl. 3 odst. 2 SFEU (vzhledem k existenci tzv. nařízení Brusel IIa). Domnívá se, že by Unie měla pověřit členské státy, aby prohlášení o souhlasu s přistoupením třetích zemí učinily koordinovaně (Unie není smluvní stranou úmluvy ani se jí v současné době stát nemůže). Úmluva přitom stanoví, že přistoupení třetích zemí k ní je účinné jen ve vztazích mezi přistupujícím státem a smluvními státy, které prohlásí, že s přistoupením souhlasí.

Soudnímu dvoru bylo 13. září 2013 odesláno vyjádření v tom smyslu, že žádost Komise by měla být odmítnuta jako zjevně nepřijatelná, neboť přistoupení třetí země k Haagské úmluvě *prima facie* nespadá ani do jedné z kategorií pravomocí vymezených v čl. 3 až 6 SFEU. Ve vztahu k tvrzenému dopadu na společná pravidla, potažmo jejich působnost, bylo uvedeno, že nemá sebemenší význam, vůči jakým partnerům se ze strany kterého členského státu úmluva uplatní. Nařízení Brusel IIa totiž lze použít výlučně ve vztazích mezi příslušnými orgány členských států. Co se vztahů příslušných orgánů členských států s orgány třetích zemí týče, společná unijní pravidla nařízení Brusel IIa nezavádí, unijní pravidla proto nemohou být změnou počtu smluvních stran Haagské úmluvy nikterak dotčena.

Posudek 2/13

Komise se Soudního dvora táže, zda je vyjednaná dohoda o přistoupení EU k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod v souladu se zakládacími smlouvami EU. Jednání o přistoupení EU k této Úmluvě mezi EU (reprezentovanou Komisí) a 47 smluvními stranami Úmluvy probíhala od roku 2010 a byla dokončena v dubnu 2013. Vzhledem k tomu, že EU je mezinárodní organizací *sui generis* a její právní řád vykazuje některá specifika (v řadě oblastí členské státy na EU přenesly své pravomoci a mají povinnost implementovat právní akty přijaté institucemi EU; přístup jednotlivců k Soudnímu dvoru je ve srovnání s národními soudy velmi omezený apod.), bylo třeba v souvislosti s přistoupením EU k této Úmluvě vytvořit specifické mechanismy, které mají na tyto zvláštnosti EU reagovat. Otázkou však zůstává, zda jsou tato zvláštní řízení dostačující, resp. zda je zakládací smlouvy EU vůbec umožňují. Komise se domnívá, že tomu tak je, žádá však Soudní dvůr o potvrzení tohoto závěru.

Soudnímu dvoru bylo 15. října 2013 zasláno vyjádření podporující slučitelnost dohody s primárním právem. Jsou totiž splněny aspekty nedotčení působnosti Unie, nedotčení zvláštního postavení členských států ve vztahu k Úmluvě i zachování specifických rysů Unie a unijního práva.

DALŠÍ AKTIVITY VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vedle zastupování ČR před Soudním dvorem EU vykonává VLZ celou řadu dalších úkolů, které s jeho hlavní činností přímo či nepřímo souvisí. Jedná se zejména o organizaci činnosti výboru VLZ, o zastupování ČR v rámci jednání pracovní skupiny Rady „Soudní dvůr“ a zastupování ČR v rámci každoročního setkání zmocněnců pro Soudní dvůr z celé EU.

Výbor vládního zmocněnce v roce 2013

Jak bylo uvedeno výše, Výbor vládního zmocněnce, zřízený Statutem VLZ, je mezirezortním poradním a konzultačním orgánem, jehož úkolem je napomáhat VLZ při plnění jeho úkolů, složený ze zástupců jednotlivých resortů.

Výbor slouží nejen jako platforma k výměně názorů a informací o důležitých řízeních před Soudním dvorem, resp. EK, ale také k zajištění efektivní komunikace mezi VLZ a odpovědným resortem při vypracovávání vyjádření ČR k jednotlivým soudním řízením, resp. řízením před EK.

V roce 2013 se Výbor pravidelně setkával, celkem se uskutečnilo 9 setkání.

Pracovní skupina Rady „Soudní dvůr“

Ze své pozice je VLZ také členem pracovní skupiny Rady „Soudní dvůr“. Zasedání této pracovní skupiny se konají v pravidelných intervalech v Bruselu. Tato pracovní skupina je z části též konzultačním místem vládních zmocněnců většiny členských států a zástupců Soudního dvora EU, v jehož rámci jsou diskutovány praktické otázky dalšího směřování rozhodovací činnosti Soudního dvora EU.

V roce 2013 se pracovní skupina pravidelně scházela k projednání navrhovaných změn Statutu Soudního dvora, které se týkaly zejména problematického návrhu na navýšení počtu soudců Tribunálu o 12. V této věci však dosud nedošlo ke shodě na úrovni pracovní ani politické.

PRACOVNÍCI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE A SVĚŘENÉ AGENDY

PS pro infringementy

Zdeněk Petzl

Vedoucí PS pro infringementy

V Kanceláři působí od října 2013

Specializace dle gestora: MŽP, ERÚ

Tel. 224 182 501

zdenek_petzl@mzv.cz

Thomas Müller

PS pro infringementy, „věcné“ infringementy

V Kanceláři působí od února 2008

Specializace dle gestora: MPO, MD, MMR, MO, ÚOHS

Tel.: 224 182 421

thomas_muller@mzv.cz

Soňa Šindelková

PS pro infringementy, EU-Pilot

V Kanceláři působí od ledna 2011

Specializace dle gestora: MV, MPO, MZe

Tel. 224 182 584

sona_sindelkova@mzv.cz

David Hadroušek

V Kanceláři působil do září 2013

PS pro předběžné otázky

Jiří Vláčil

Vedoucí PS pro předběžné otázky, intervence

V Kanceláři působí od června 2008

Specializace dle gestora: MSp, MV, GŘC, ÚPV, MK

Tel.: 224 182 827

jiri_vlacil@mzv.cz

Jiří Pavliš

PS pro předběžné otázky

V Kanceláři působí od listopadu 2013

Specializace dle gestora: MF, MPSV

Tel. 224 182 804

jiri_pavlis@mzv.cz

Jana Vitáková

PS pro předběžné otázky

V Kanceláři působila do května 2014

V roce 2013 se do realizace agendy VLZ zapojili také následující pracovníci OKP 1.

Emil Ruffer

Ředitel OKP

Tel.: 224 182 310

emil_ruffer@mzv.cz

Markéta Štěrbová

Vedoucí PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působí od září 2011

Tel. 224 182 309

marketa_sterbova@mzv.cz

Markéta Hedvábná

PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působí od března 2012

Tel. 224 183 365

marketa_hedvabna@mzv.cz

Jan Škeřík

PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působí od března 2012

Tel. 224 182 596

jan_skerik@mzv.cz

Ondřej Šváb

PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působí od listopadu 2013

Jana Králová

PS pro obecné otázky komunitárního práva

V OKP1 působila do května 2013